

Kvarteret Messingen

Byggnadsdokumentation inför rivning av industribebyggelsen
i kvarteret Messingen, Hammarby socken, Upplands Väsby
kommun, Uppland

Lisa Sundström

Rapport 2009:14

Kvarteret Messingen

Byggnadsdokumentation inför rivning av industribebyggelsen
i kvarteret Messingen, Hammarby socken, Upplands Väsby
kommun, Uppland

Lisa Sundström

Rapport 2009:14

Rapporten finns i PDF-format på adressen
<http://stockholms.lans.museum/>

Omslagsbild: Panncentral och kompressorum från 1948 (bild t.v.) samt "Röda
längan" med de äldsta verkstadsbyggnaderna i området, uppförda 1903-1917.
Baksidan: Vy över norra verkets tak.

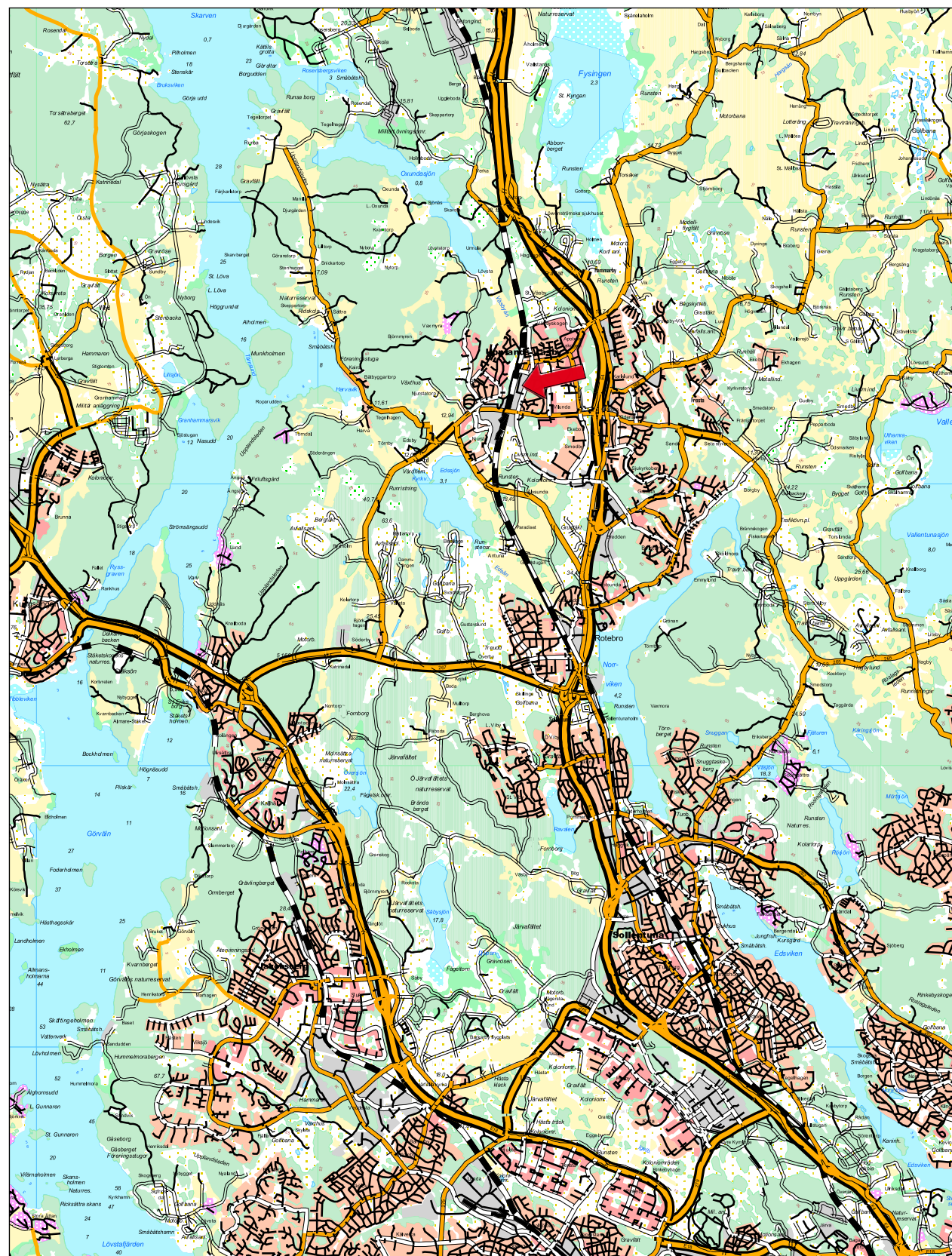
© Stockholms läns museum
Produktion: Stockholms läns museum
Redaktionell bearbetning: Åsa Lundström
Foto: Mattias Ek om inte annat anges

Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133

Nacka 2009

Innehåll

Förord	6
Sammanfattning	6
Historik	7
<i>Upplands Väsby före fabrikerna</i>	7
<i>Från landsbygd till industrisamhälle och villaförort</i>	7
<i>Wäsby verkstäder</i>	8
<i>Arbetarbostäder uppförs intill fabrikerna</i>	9
<i>Wäsby Verkstäder köps upp av AB Optimus och utökas</i>	9
<i>Verksamheten återupptas</i>	10
<i>Utbyggnad under 1940-talet efter en brand</i>	10
<i>Plasttillverkningen får större betydelse under 1950-talet</i>	11
<i>1960-talets expansion</i>	12
<i>Väsbyverken läggs ner</i>	12
Kvartersbeskrivning	14
Byggnadsbeskrivning	16
Bilaga	
<i>Våningsplanen i kvarteret Messingen</i>	79

Utdrag ur digitala fastighetskartan med läget för undersökningsområdet markerat. Skala 1:100 000.

Förord

Kvarteret Messingen i Upplands Väsby är kommunens äldsta industriområde och omfattas av industribebyggelse från tidigt 1900-tal fram till idag. Kvarteret ska rivras för att ge plats åt en gymnasieskola och bostäder. Inför rivningen har Stockholms läns museum fått i uppdrag av Upplands Väsby kommun att dokumentera bebyggelsen.

Syftet var att dokumentera industribebyggelsen i kvarteret för eftervärlden. Vidare skall rekommendationer lämnas om byggnadsdetaljer som kan ha ett kulturhistoriskt värde och bör bevaras. Sådana rekommendationer har lämnats till rivningsentreprenören och Hembygdsföreningen i Upplands Väsby som omhändertar material för framtiden.

Dokumentationen har utförts genom inventering och fotodokumentation av byggnaderna i området exteriört och interiört. Med hänsyn till ett antal byggnaders storlek, samt svårigheter med tillträde till uthyrda lokaler, har i dessa byggnader ej samtliga interiörer inventerats och fotodokumenterats. Detta gäller i huvudsak de större byggnaderna med ett stort antal lokaler, som har dokumenterats översiktligt. Som underlag till dokumentationen har framförallt Ann-Charlotte Backlunds inventering av Messingen år 1989 använts. Ritnings- och bildmaterial har i huvudsak hämtats från kommunens arkiv.

Dokumentationen har utförts under mars 2009 av antikvarie Lisa Sundström och fotograf Mattias Ek.

Sammanfattning

Kvarteret Messingen ligger på säteriet Vilundas gamla marker vid stationen i centrala Upplands Väsby.

Grunden till dagens moderna Upplands Väsby lades när järnvägsstationen öppnades i Väsby 1866 och vid 1900-talets början när de två industrierna Väsby Verkstäder och AB Optimus etablerades. Från att ha varit landsbygd, dominerad av gården Stora Vilunda, utvecklades Väsby till ett industrisamhälle där företagen hade en viktig roll. Företagen gav möjlighet till försörjning och försåg sina arbetare med bostäder.

Väsby Verkstäder växte från en liten verkstad i början på seklet till en del av en Svenska Metallverkens och senare Gränges stora koncerner med stora verkstadshallar och lagerlokaler. Efter det att Väsby Verkstäder och AB Optimus lades ned på 1980-talet har lokalerna använts av en mängd småföretagare.

Kvarteret Messingen bevarar industribebyggelse från tidigt 1900-tal fram till idag och visar på den förändring som skett av industriproduktionen under förra seklet.

Historik

Upplands Väsby före fabrikerna

Centrala Upplands Väsby har vuxit fram på markerna till gården Vilunda som har anor sedan förhistoriskt tid. Under medeltiden bestod Vilunda av två gårdar som under 1600-talet slogs ihop och bildade säteri och bebyggdes med en ny herrgård.¹ Den nuvarande huvudbyggnaden som härrör från

Vilunda herrgård från år 1784 finns kvar insprängt i bebyggelsen i centrala Upplands Väsby. Foto: Lisa Sundström.

Väsby station anlagd på Vilundas marker. Utsnitt ur Häradsekonomska kartan 1901, Lantmäteriverket Gävle.

år 1784 är en av Upplands Väsby's äldsta bevarade byggnader.² Gården Vilundas marker sträckte sig i huvudsak över det område där tätorten Upplands Väsby vuxit upp.

Från landsbygd till industrisamhälle och villaförort

Efter att järnvägen mellan Stockholm och Uppsala dragits genom Upplands Väsby 1866 uppfördes stationsbyggnader vid Väsby station.

Området fortsatte vara ren landsbygd en lång tid efter järnvägens dragning. Vändningen kom 1902 då Anton Tamm köpte större delen av Vilundas marker.³ Vid stationen anlade han 1903 en verkstad som fick namnet Väsby Verkstäder. Verkstaden skulle ha mässingsrördragning som specialitet och fungera som underleverantör till AB Optimus (vars tillverkning långt fram i tiden symboliserats av fotogenkok⁴). På markerna påbörjade också Tamm tomtavstyckningar för villor.⁵

Anton Tamm var utbildad vid Tekniska Högskolan i Stockholm och kom från en bruksägarfamilj. 1901 blev han disponent vid Skultuna Messingsbruk och från 1903 verkställande direktör i AB Optimus, som då låg på Kungsholmen.⁶ 1907 sålde Tamm mark till AB Optimus som flyttade från Kungsholmen och byggde en ny fabrik i Väsby. Därefter fanns två expanderande metallindustrier på orten.⁷

2 Nordström, s. 159

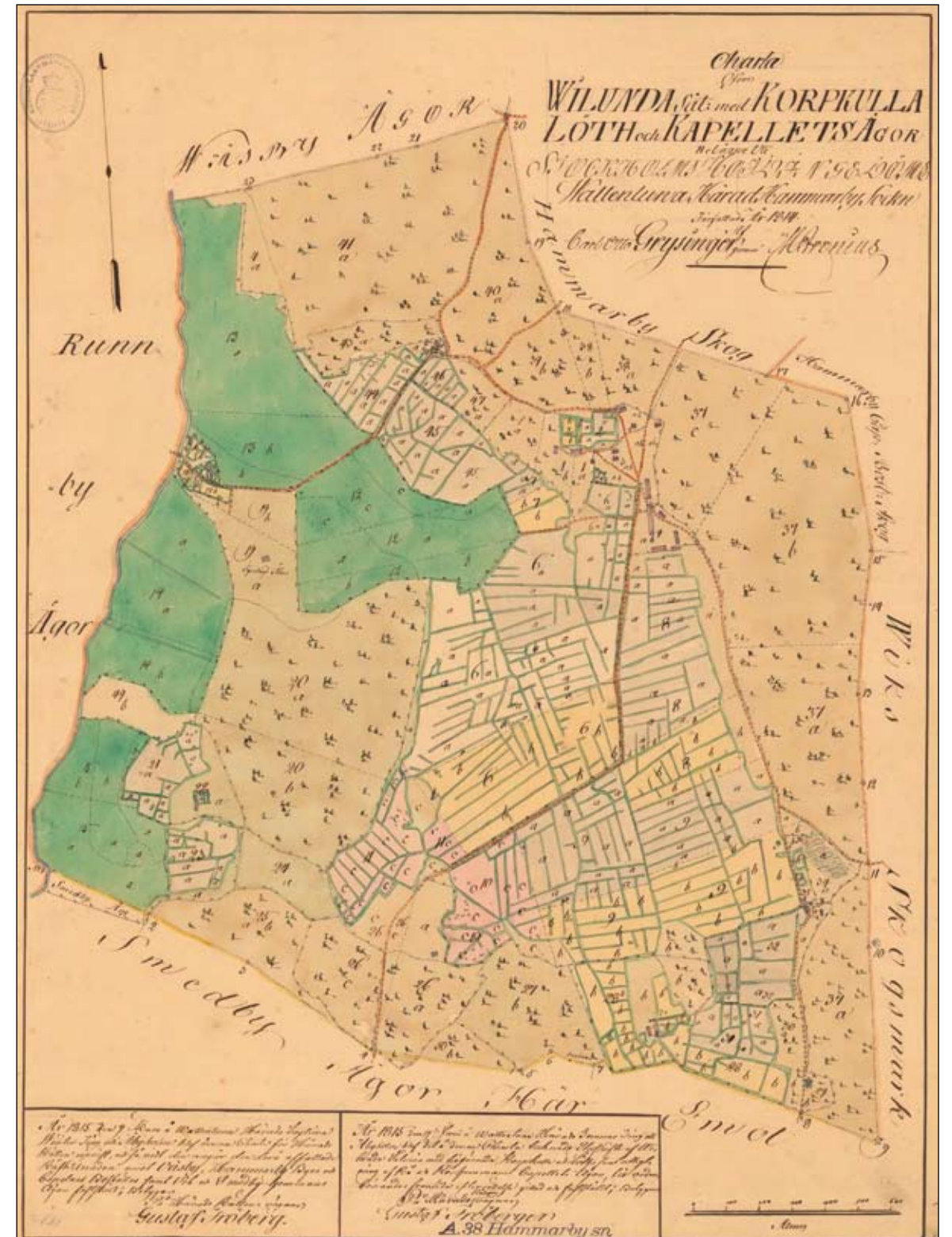
3 Välkommen till Upplands Väsby, s. 22-23

4 Välkommen till Upplands Väsby, s. 22-23

5 Upplands Väsby kulturhistoriska miljöer, s. 141

6 Messingen, Kulturhistoriskt inventering av ett industriområde i Upplands Väsby, s. 5

7 Välkommen till Upplands Väsby, s. 23

Charta öfver Wilunda säteri upprättad av Carl Otto Grysinger genom M. Arenius 1814, Lantmäteriverket Gävle.

1 Upplands Väsby kulturhistoriska miljöer, s. 141

Wäsby verkstäder

I Wäsby fanns inget yrkesfolk så Tamm anställde arbetare och en ingenjör från Skultuna. Verkstaden uppfördes av arbetarna själva som en stor maskinhall med enkla plankväggar och jordgol. På platsen stod sedan tidigare en lada som kom att ingå i byggnaden. "Messingen" blev det lokala namnet på Wäsby Verkstäder.⁸

Till en början satsade man enbart på tillverkning av mässingsrör. För detta behövdes smältugnar. Till en början fanns det fyra-fem ugnar som stod vid den östra gaveln, som därför förstärktes med tegel.

Wäsby Verkstäder var främst underleverantör till AB Optimus men man tillverkade senare också kopparrör till Lux-lampor för leverans till flottan och gardinstänger.⁹ Under åren 1905–1916 uppfördes flera nya byggnader för valsverk, smedjor och kontor.¹⁰

Anton Tamm kom mer att koncentrera sig på exploateringen av Wäsby Villastad och överlämnade chefskapet av Wäsby Verkstäder till Max Otto Hoppe (verkstadschef från 1908 och VD för Wäsby Verkstäder 1911-21¹¹) och avgick som VD för Optimus 1907.¹² Gilbert Otterström kom att där- efter att leda Optimus.

Anton Tamm, 1900.

Foto: Bildnr: UV 1430, Upplands Väsby kommuns bildarkiv.

Wäsby Verkstäders bebyggelse i Kvarteret Verkstaden 1. Utsnitt av Stadsplan för Wäsby Villastad upprättad av Nils Åblin, 1910.

Arbetare utanför Wäsby Verkstäder, Anton Tamm till vänster, 1907.

Gjutare Wäsby Verkstäder, 1915. Bildnr: UV 477, Upplands Väsby kommuns bildarkiv.

Wäsby Verkstäder anlades intill Wäsby station 1903. Utsnitt karta laga skifte 1904, Lantmäteriverket Gävle.

Wäsby Verkstäder, 1907. Bildnr: UV 1032, Upplands Väsby kommuns bildarkiv.

⁸ Upplands Väsby kulturhistoriska miljöer, s. 55

⁹ Messingen, Kulturhistoriskt inventering av ett industriområde i Upplands Väsby, s. 5

¹⁰ Messingen, Kulturhistoriskt inventering av ett industriområde i Upplands Väsby, s. 5

¹¹ Backlund, s. 18

¹² Kvarteret Messingen och Wäsby Verkstäder, s. 16

Arbetarbostäder uppförs intill fabrikerna

Intill fabrikerna byggde företagen bostäder som hyrdes ut till arbetarna vid verkstäderna. De flesta lägenheterna hade bara ett rum och kök och hyrdes ut så länge den anställde stannade kvar i företaget. I utkanten av samhället och en aning avskilt uppfördes tjänstemännens bostäder. Företagen sålde även tomtmark till anställda och hjälpte till med lån för husbygge.

1909 startades Aktiebolaget Wäsby Villastad. Lantmätaren Nils Åhlin utförde den första stadsplanen över Wäsby villastad och hjälpte Tamm med avstyckningar m.m.

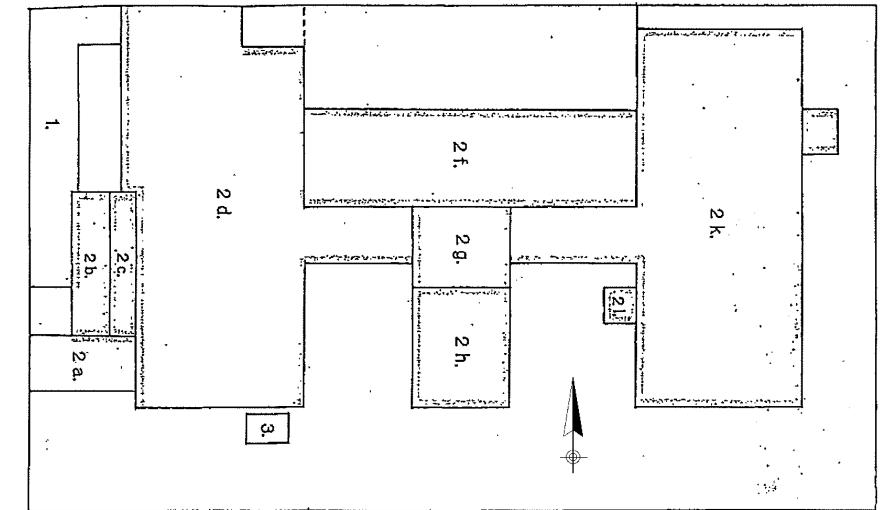
Små villor, i regel byggda av arbetarna själva, uppfördes på tomterna. Wäsby hade redan från början karaktär av brukssamhälle. 1904 hade ett tegelbruk anlagts av en av Tamms anställda norr om stationen. Från tegelbruket levererades tegel till de villor som uppfördes i Wäsby villastad. Tegelbruket upphörde 1914.¹³ Säkerligen bidrog Anton Tamm till bruksandan genom sin tidigare erfarenhet från Skultuna bruk. Drygt 100 arbetarbostäder, i baracker och i småhus, byggdes i Wäsby villastad fram till första världskriget, de flesta av Optimus och Wäsby Verkstäder.¹⁴

Wäsby Verkstäder köps upp av AB Optimus och utökas

1915 förvärvade AB Optimus aktiemajoriteten i Wäsby Verkstäder och 1916 hela aktieinnehavet. AB Optimus köpte också AB Wäsby Villastad för att försäkra bolaget med mark.¹⁵ Anläggningen Wäsby Verkstäder utökades till ett för tiden modernt metallverk, utrustat för tillverkning av plåt, bult, tråd och rör.¹⁶ Flera av byggnaderna uppfördes i tegel. Företaget växte snabbt och under första världskriget sysselsatte företaget Wäsby Verkstäder 400 man.¹⁷

Stadsplan över Wäsby Villastad, upprättad av Nils Åhlin 1910.

Ritning över Wäsby Verkstäder från 1917, Gösta Broomé på uppdrag av Brandförsäkrings Aktiebolaget Norrland, ur Backlund, Kvarteret Messingen och Wäsby Verkstäder.

1. Kontor och förråd av trä med papptak, en våning och vind.
2. Verkstadskomplex av sten med papptak, golv av träkubb.
- 2.a Reparationsverkstad
- 2.b Smedja
- 2.c Verktygsförråd
- 2.d Tubdrageri
- 2.f Metallgjuteri
- 2.g Kärnmakeri
- 2.h Metallförråd
- 2.k Valsverk
- 2.l Transformatorstation
3. Fortenningsverkstad av trä med papptak

Optimus arbetarbostäder vid Sotgränd, 1915. Bildnr: UVK 00305 Upplands Väsby kommuns bildarkiv.

Skiss reklamaffisch för Optimus fotogenlampor. Bild från Upplands Väsby kommuns arkiv.

13 Välkommen till Upplands Väsby, s. 22-23

14 Olausson, s. 13

15 Backlund, s. 20

16 Backlund, s. 17

17 En rundvandring i ord och bild vid Wäsbyverken, s. 5

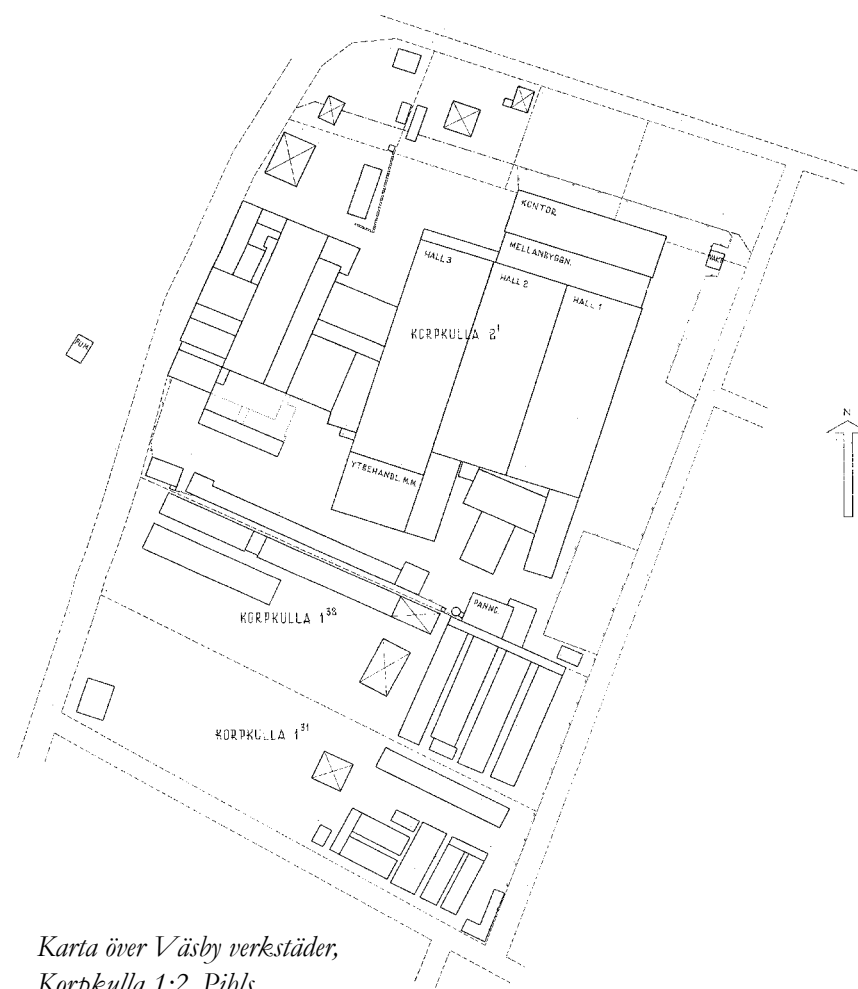
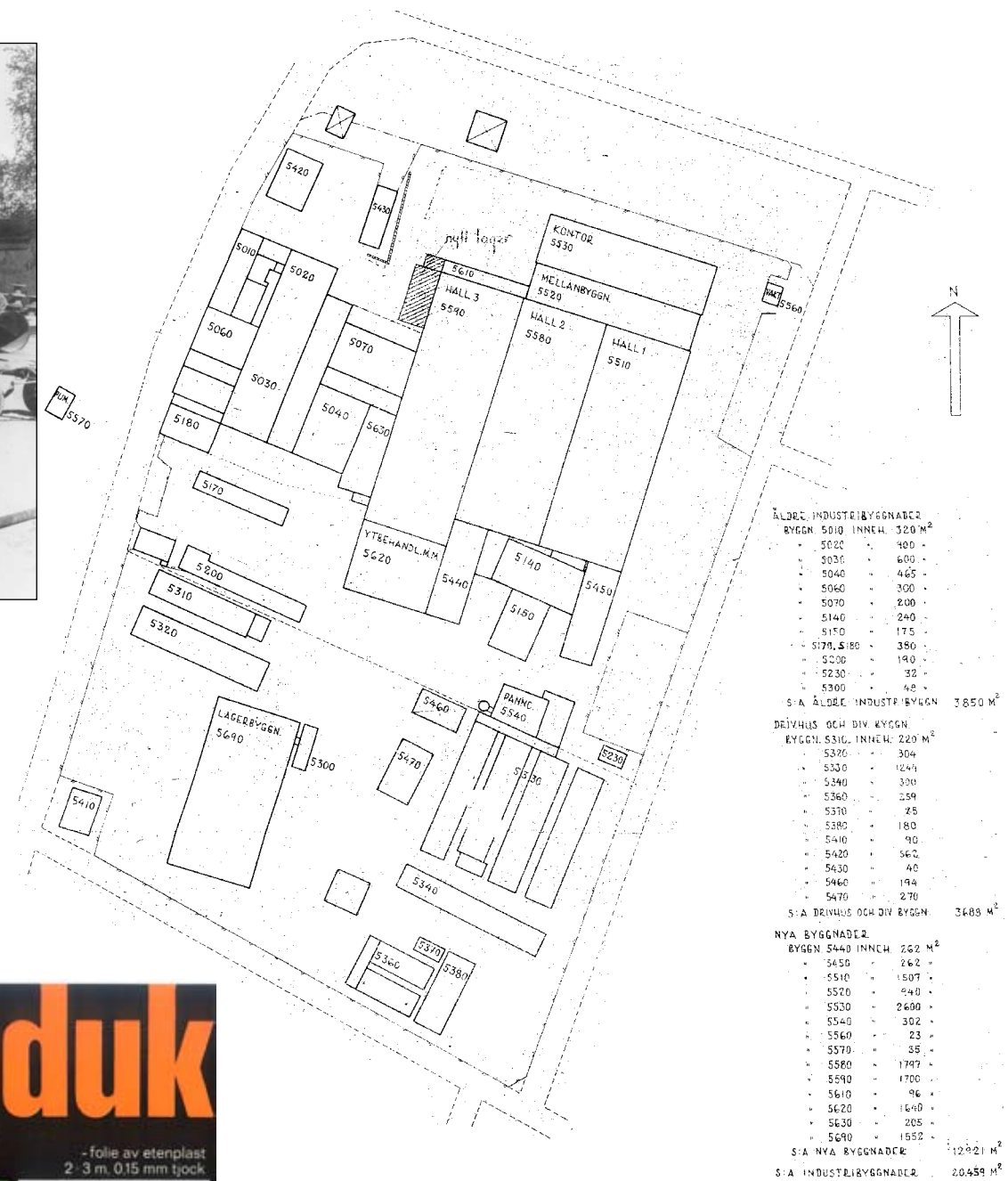
Plasttillverkningen får större betydelse under 1950-talet

Under 1950-talet kom plasttillverkningen att öka i betydelse. Man drev pressgjuteri, varmpressning, ytbehandling och plastbearbetning och tillverkade rör och folie samt olika plastdetaljer. Olika avdelningar tillverkade bl a pressgjutna detaljer till bilar som t ex beslag till Volvo. Andra produkter var Korrugal- och Uveluxfönster, en glasfiberarmerad esterplast och Uvetenrör. Man inrättade även en egen enhet för blyxtlåstillverkning, och det sk nylonblyxtlåset var en av många specialiteter.²⁹

När plastindustrin expanderade förvärvades 1951 och 1955 fastigheten direkt i söder, där Pihls och Nilssons trädgårdsmästeri låg. Pihls trädgårdsmästeris bostadshus byggdes om för blyxtlåstillverkning och senare till plastlaboratorium och kontor.³⁰

▲ Lastning av plaströr, 1950. Bild.nr: UVK 00399, Upplands Väsby kommuns bildarkiv.

Karta över Väsby verkstäder, Korpkulla 1:2, Pihls trädgårdsmästeri, Korpkulla 1:32 och Nilssons trädgårdsmästeri, Korpkulla 1:31, upprättad av H. Åberg, 1951.

KARTA ÖVER FASTIGHETERNA KORPKULLA 2:1, 2:2, 2:3, 2:4, 2:5, 2:6, 2:7, 2:8, 2:9, 2:10, 2:11, 2:12, 2:13, 2:14, 2:15, 2:16, 2:17, 2:18, 2:19, 2:20, 2:21, 2:22, 2:23, 2:24, 2:25, 2:26, 2:27, 2:28, 2:29, 2:30, 2:31, 2:32, 2:33, 2:34, 2:35, 2:36, 2:37, 2:38, 2:39, 2:40, 2:41, 2:42, 2:43, 2:44, 2:45, 2:46, 2:47, 2:48, 2:49, 2:50, 2:51, 2:52, 2:53, 2:54, 2:55, 2:56, 2:57, 2:58, 2:59, 2:60, 2:61, 2:62, 2:63, 2:64, 2:65, 2:66, 2:67, 2:68, 2:69, 2:70, 2:71, 2:72, 2:73, 2:74, 2:75, 2:76, 2:77, 2:78, 2:79, 2:80, 2:81, 2:82, 2:83, 2:84, 2:85, 2:86, 2:87, 2:88, 2:89, 2:90, 2:91, 2:92, 2:93, 2:94, 2:95, 2:96, 2:97, 2:98, 2:99, 2:100. UPPMÄTT DEN 24. 4. 1951.

Reklamaffisch för Metallverkens campingduk, Upplands Väsby kommuns bildarkiv. ▼

Situationsplan över Väsbyverken, 1955. ▲

SITUATIONSPLAN ÖVER VÄSBYVERKEN DEN 26. 2. 1955.

29 Backlund, s. 2
30 Backlund, s. 2

1960-talets expansion

Under 1960-talet expanderade Svenska Metallverken kraftigt.³¹ 1961 uppfördes en ny stor tillverkningsbyggnad för produktion av plastvaror.³² Tillverkningen omfattade plast- och metalltillverkning som plaströr, plastfolie, formsprutade plastdetaljer, pressgjutna och varmpressade metalldetaljer. Dessutom fanns specialavdelningar för ytbehandling och mekanisk bearbetning.³³

1969 köptes AB Svenska Metallverken av Gränges men Väsbyverkens produktion fortsatte som tidigare.³⁴

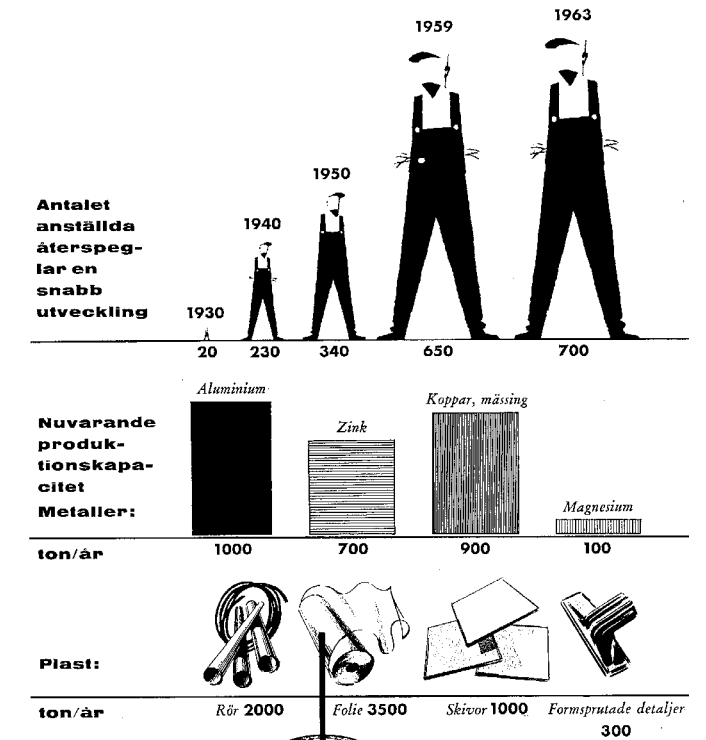
Väsbyverken läggs ner

Efter det att Elektrolux köpt upp hela Grängeskongcernen 1980 lades gjuteriet i Väsby ned och man började sälja ut de olönsamma delarna eller flyttade tillverkningen till andra orter.³⁵ Fabriken lades ned 1982.³⁶

1984 förvärvade Stancia, Ratos dotterbolag, industriområdet och bildade företaget Väsby Företagscenter AB. Idag ägs området av konsortiet KB Messingen som ägs av HSB och PEAB i förening. I Väsby verkstäder har sedan 80-talet lokalerna hyrts ut till ett stort antal småföretag som nu är under utflyttning.

Personalfest i den år 1961 uppförda byggnaden för plasttillverkning. Foto: bildnr: UV 3151, okänt årtal, Upplands Väsby kommuns bildarkiv.

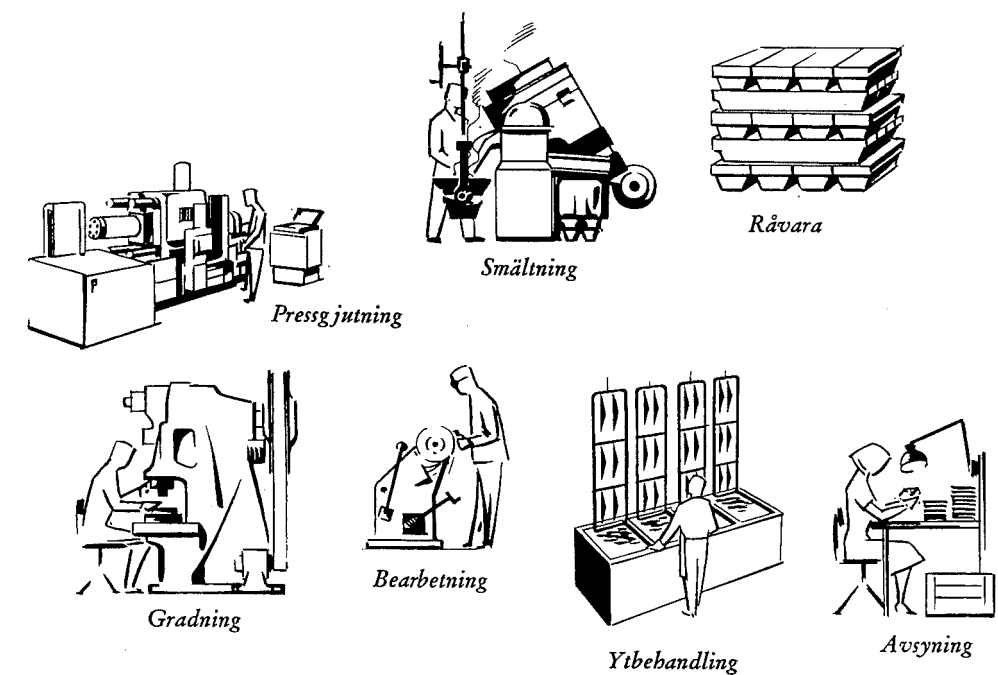
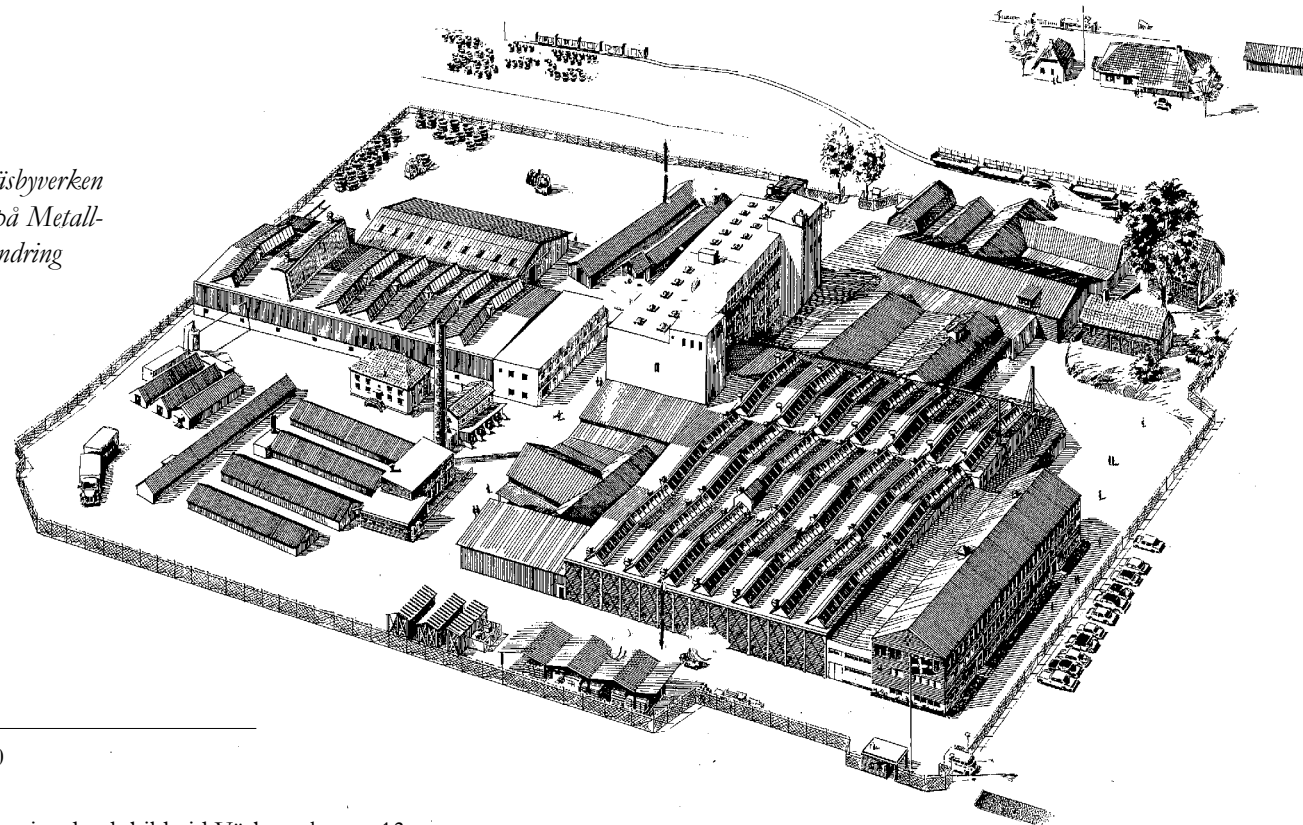

Antalet anställda och produktionskapacitet, 1963. Ur Vi ser på Metallverken, En rundvandring i ord och bild vid Väsbyverken.

Årsproduktionen av plastfolie motsvarar ett 350 000 km långt band av 0,02 mm tjocklek och 0,5 m bredd. Det skulle räckas nära 9 varu runt jorden vid ekvatorn.

Ritning över Väsbyverken 1963. Ur Vi ser på Metallverken, En rundvandring i ord och bild vid Väsbyverken.

Pressgjutning, tillverkningsmetod. Ur Vi ser på Metallverken, En rundvandring i ord och bild vid Väsbyverken.

31 Ahlqvist, s. 180

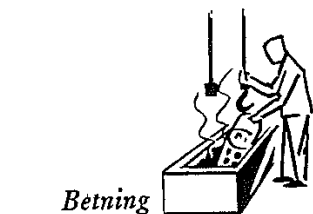
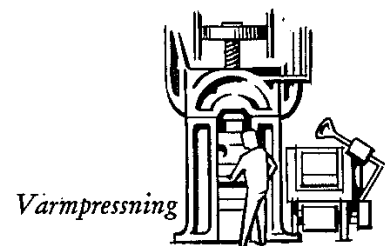
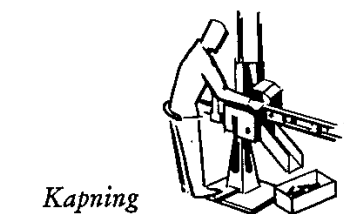
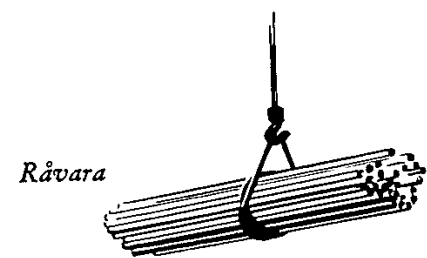
32 Backlund, s. 2

33 En rundvandring i ord och bild vid Väsbyverken, s. 13

34 Backlund, s. 2

35 Backlund, s. 4

36 Ahlqvist, s. 182

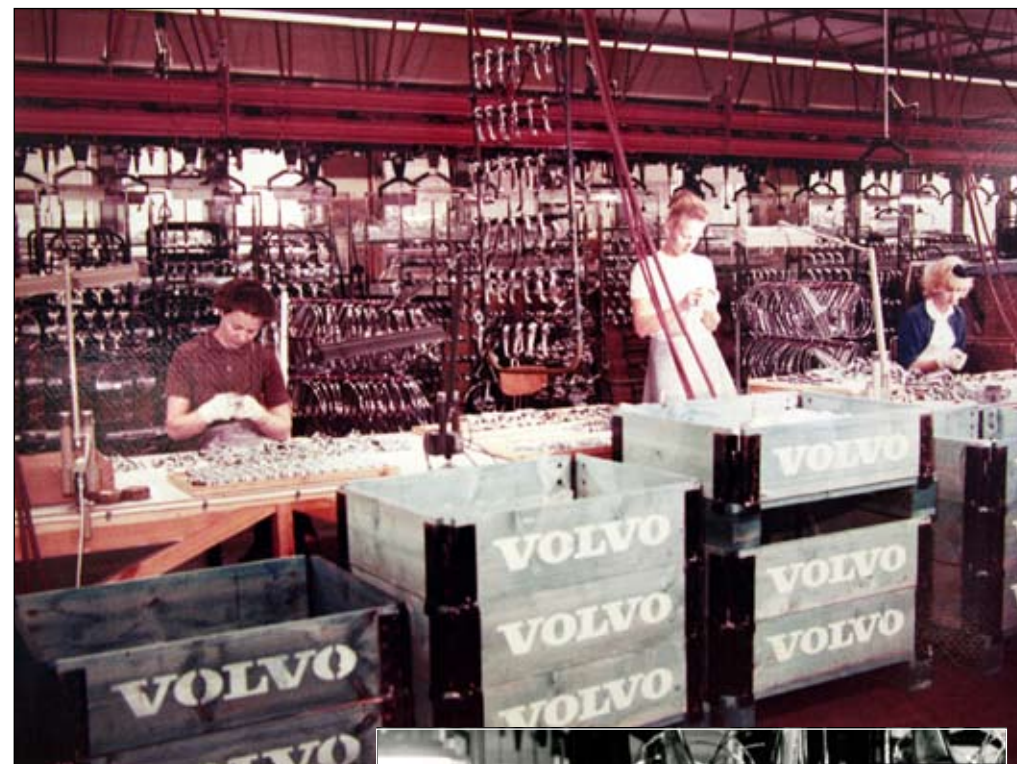
Värmpressning, tillverkningsmetod. Ur *Vi ser på Metallverken, En rundvandring i ord och bild vid Väsbyverken.*

Interiör från tillverkning plaströr vid Väsbyverken. Foto: K.W. Gullers, 1964, bildnr: UV1633, Upplands Väsby kommuns bildarkiv.

Interiör från tillverkningen av plastfolie vid Väsbyverken. Foto: K.W. Gullers, 1960, bildnr: UV 1635, Upplands Väsby kommuns bildarkiv.

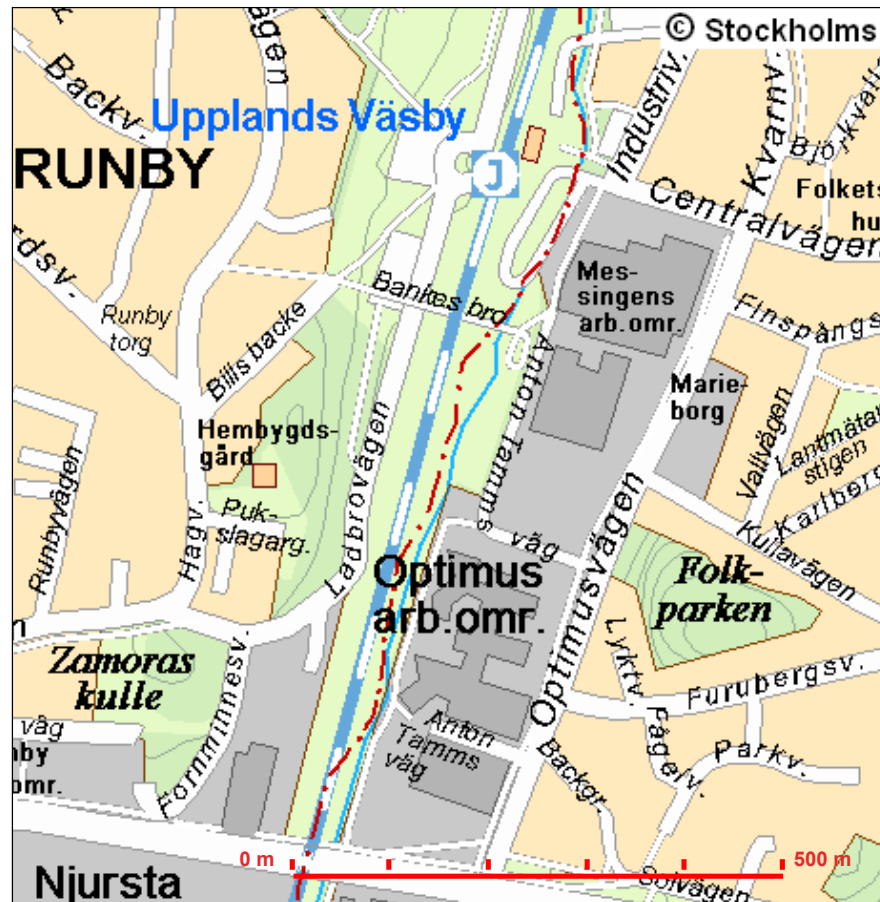

Arbete med montering. Foto: K.W. Gullers, 1962. Foto: Bild.nr: UV 1242, Upplands Väsby kommuns bildarkiv.

Rensning, montering och ytbehandling, Väsbyverken. Foto: K.W. Gullers, 1968, Bild.nr: UV 1532, Upplands Väsby kommuns bildarkiv. ▶

Kvartersbeskrivning

Nutida orienteringskarta. (Utsnitt ur Tätortskartan, Stadsbyggnadskontoret, Stockholms stad.)

Kvarteret Messingen ligger vid stationen i Upplands Väsby och utgörs av ett stort rektangulärt kvarter avgränsat av Anton Tamms väg, Industrivägen, Centralvägen och Optimusvägen.

Bebyggelsen i kvarteret är uppförd i två större byggnadskomplex tillbyggda efterhand samt ett antal friliggande byggnader.

Den äldsta industribebyggelsen ligger i det norra byggnadskomplexet och utgörs den första verkstaden, den röda längan från industrins etableringstid samt en tegelbyggnad med skorsten uppförd omkring 1917. I kvarteret ligger också de tegelbyggnader som uppfördes efter 1946 års brand. Bebyggelsen har växt fram efterhand och byggts om- och till både exte-

Vy över södra verket. Ldng20090307

Vy över södra verket. Ldng20090305

Vy över norra verket. Ldng20090161

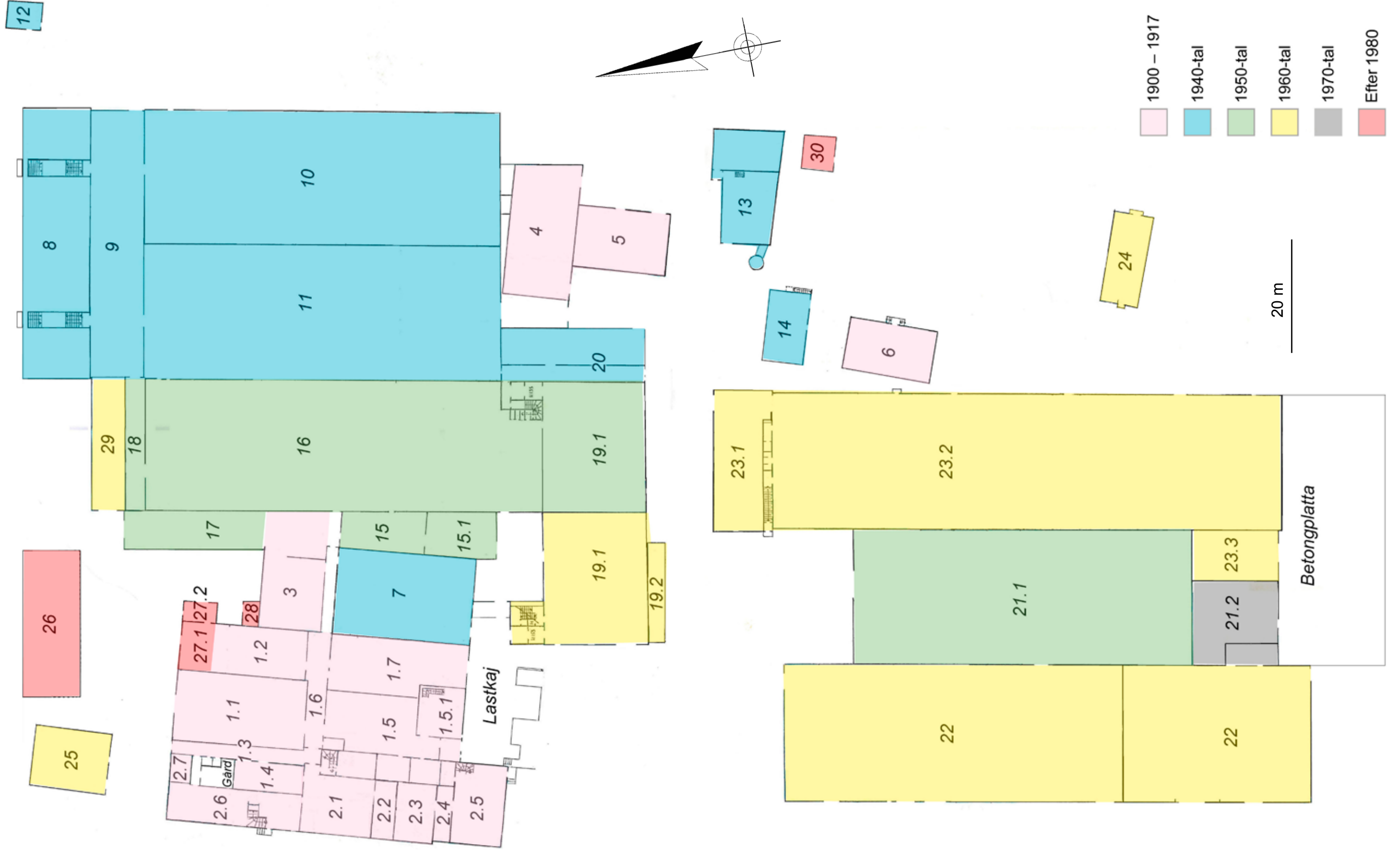
Vy över kvarteret Messingen. Ldng20090425

riört och interiört till ett stort byggnadskomplex med ibland svårtolkade sammanhang. Kvarteret var i huvudsak fullt utbyggt vid 1950-talets mitt. Exploatering av mark för industribebyggelse skedde därefter söderut då fastigheterna söder om köptes upp.

Det södra bebyggelsekomplexet ligger på mark som fram till 1950-talet hörde till två trädgårdsmästerier. Efter Phils trädgårdsmästeri finns en bostadsbyggnad kvar från 1908 som senare byggts om- och till och använts i

tillverkningsindustrin och som kontor. Den övriga bebyggelsen har vuxit fram från 1950-talet och framåt. I kvarteret ligger den stora industribyggnaden som uppfördes 1961 för plasttillverkning samt två större lagerlokaler. Intill komplexet ligger en stor gjuten grund till en ej utförd byggnad.

Byggnaderna i området har sedan industrins nedläggning använts av en mängd småföretagare som kontorslokaler; förskola; bilreparation; åkeri; lager; försäljningslokaler; restauranger, tillverkningslokaler osv.

Byggnadsbeskrivning

1.1 Verkstadsbyggnad

Beskrivning Byggnaden var den första verkstaden som uppfördes på området 1903 och har därefter byggts om- och till i etapper fram till 1917 (byggnaderna 1.1 – 1.7). Byggnaden skadades sannolikt svårt vid 1946 års brand. Nya fasadmateriäl har delvis tillkommit och portar härrör från sen tid.	Byggår 1903
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Tubdrageri för tillverkning av mässingrör.
Senare funktion: 1914 valsverk för mässingsplåt till fotogenkök. 1928 inredd för varmpressning av mässing. 1930 inredd även för skärande bearbetning av pressade detaljer samt för automatbearbetning av stångmaterial i en indexmaskin.
Nuvarande funktion: Åkeri

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 med entresol.
Grund: Huggen natursten samt gjuten.
Stomme: Tegel, betong, regelkonstruktion.
Fasad: Liggande rödmålad fasspontpanel med vitmålade hörnbrädor. I gavelröste stående rödmålad panel.
Tak: Sadeltak täckt med falsad plåt. Takfönster i nocken.
Fönster: Ett sentida vitmålat enrutsfönster.
Dörrar: Vikbar stor port av brun plåt samt en dörr klädd med stående, smal, gulmålad panel med vitmålade släta foder åt norr.
Övriga detaljer: Takkupa med pulpettak åt öster med småspröjsade fönsterbågar.
Interiör: Stor verkstadslokal med gjutet golv, putsade väggar och tak inklätt med skivmaterial. Takfönster i nocken. Gråmålad port av stål till gång 1.6. Inbyggd entresolvåning av stålkonstruktion innehållande kontor.

Den äldsta verkstadslokalen i området med intilliggande byggnader. Ldng20090415 ►
Ldng20090415 ▼

Tvättställ i verkstadslokalen.
Ldng20090352

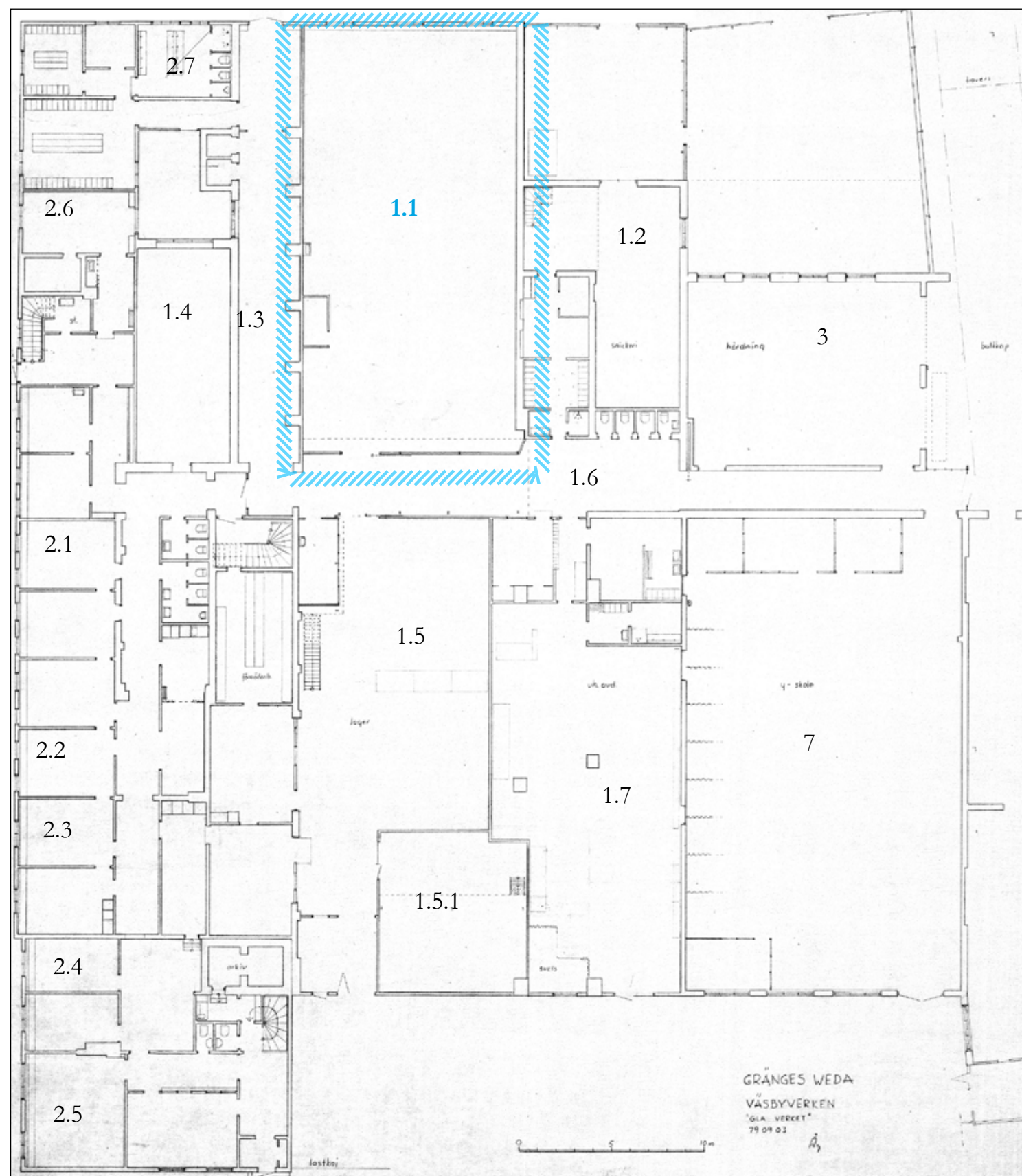
Verkstadslokalen i den äldsta verkstaden från 1903. Ldng20090353

Åkeriverksamhet i den äldsta verkstadslokalen från 1903. Ldng20090217

Entresol i verkstadslokalen från 1903. Ldng20090218

1.2 Verkstadslokal

Beskrivning Tillbyggnad till verkstad 1.1 1903. Byggnadsdelen har byggts till söderut omkring 1915 (byggnad 1.7) och norrut omkring 1980-90-tal (byggnad 27.1).	Byggår 1903
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

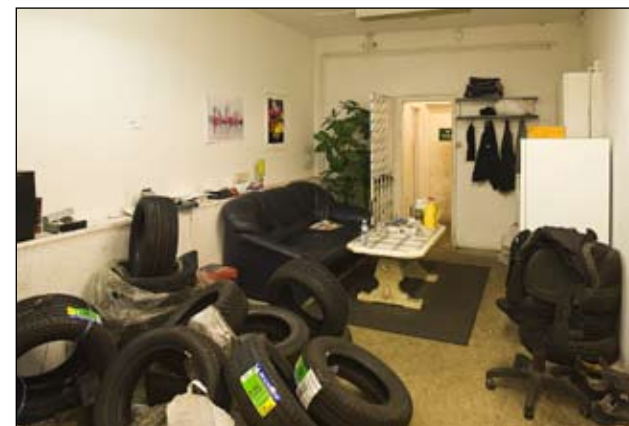
Ursprunglig funktion: Byggnad för glödning av rörämnen samt betning.
Senare funktion: Verktygsförråd, verktygsservice, mätrum m.m. 1933 inrett med bakelitpress som producerade knivskaft, rattar till radioapparater m.m. Snickeri.
Nuvarande funktion: Bilverkstad (Fyra Hjul AB).

Byggnadsbeskrivning

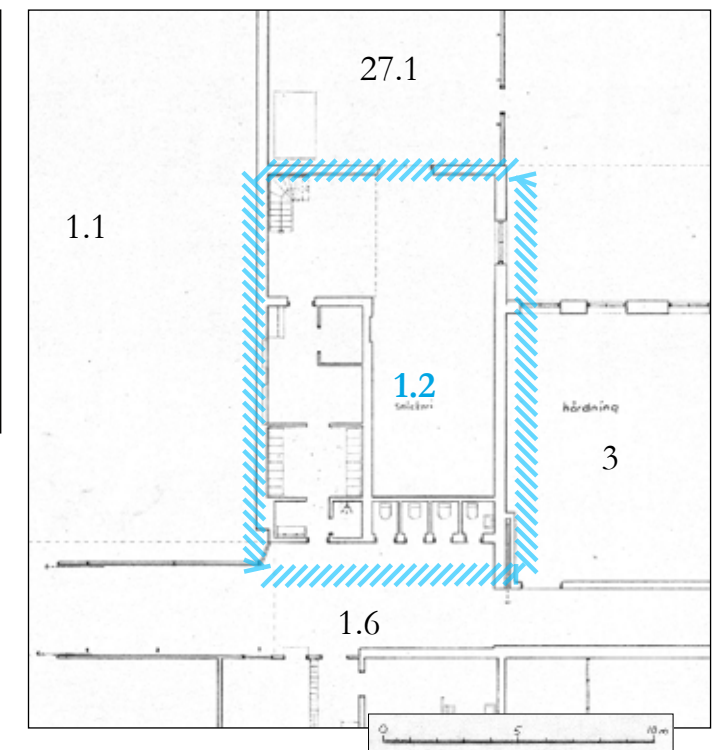
Antal våningar: 1
Grund: Gjuten.
Stomme: Tegel/Betong.
Fasad: Byggnaden är helt kringbyggd.
Tak: Pulpettak täckt med korrugerad plåt.
Fönster: -
Dörrar: -
Övriga detaljer: Lanternin av trä med småspröjsade fönster.
Interiör: Byggnadens tidigare norra gavelfasad är utslagen mot byggnad 27.1.
Verkstadslokal med gjutet golv. Vitmålad tegelvägg med blåmålad sockelmarkering mot byggnad 1.1 och 3, i övrigt väggar inklädda med skivmaterial. Skivmaterial i tak.
Inbyggnad av betong innehållande pentry, personalutrymme, toaletter och förråd. Stålport mot passage 1.6.

Bilverkstad (Fyra Hjul AB) i verkstadslokalen från 1903, tillbyggd i senare tid. Ldng20090231

Personalutrymme till bilverkstaden Fyra Hjul AB i verkstadslokalen från 1903. Ldng20090233

1.3 Sammanbindningsgång

Beskrivning Byggnadsdelen är tillbyggd verkstad 1.1 under 1910-talet och utgörs interiört av en gång längst med verkstad 1.1.	Byggår 1910-15
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

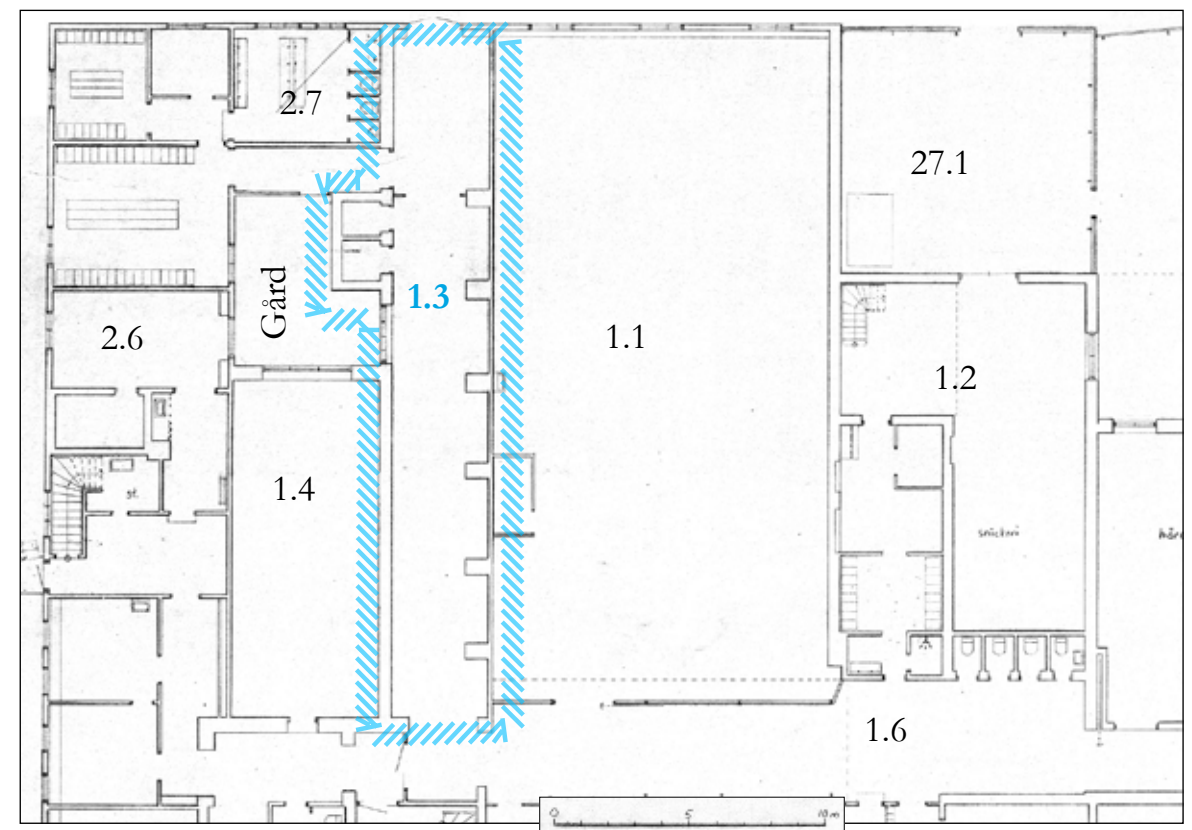
Ursprunglig funktion: -
Senare funktion: -
Nuvarande funktion: Passage

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1
Grund: Gjutet.
Stomme: Tegel/Betong/Regelverk.
Fasad: Liggande rödmålad fasspontpanel i norr. Tegel mot den lilla gården i väster.
Tak: Pulpettak täckt med papp.
Fönster: Tvåluftsfönster med två rutor/båge försett med pressade hörnjärn och stolpgångjärn med rundad kula åt norr, vitmålade bågar och foder. Mot gården ett vitmålat treluftsfönster med tre rutor/båge försett med pressade hörnjärn och stolpgångjärn med rundad kula, på insidan igenmurat med betong.
Dörrar: Port åt norr klädd med stående gulmålad smal panel, försedd med sparkplåt och vitmålade släta foder.
Övriga detaljer: Byggnaden är i huvudsak kringbyggd med undantag för den fasspontpanelade gaveln åt norr samt en mindre del synlig tegelvägg mot den lilla öppna gården.
Interiör: Gång med putsade pelare längst med verkstadsbyggnad 1.1. Gjutet golv och putsade väggar målade gula. Tak inklätt med skivmaterial.
I passagen finns en entré försedd med sentida trädörr till en lägenhet för åkeriets anställda (byggnad 1.4). Dörr finns även till en passage till byggnad 2.6 samt dörrar av stål till elcentraler.

Sammanbindande gång med vägg mot den äldsta verkstadslokalen till böger.
L.dng20090219

1.4 Verkstadslokal inredd till bostad

Beskrivning Tillbyggnad av smedja till verkstad 1.1, sannolikt under 1910-talet.	Byggår 1910-tal
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

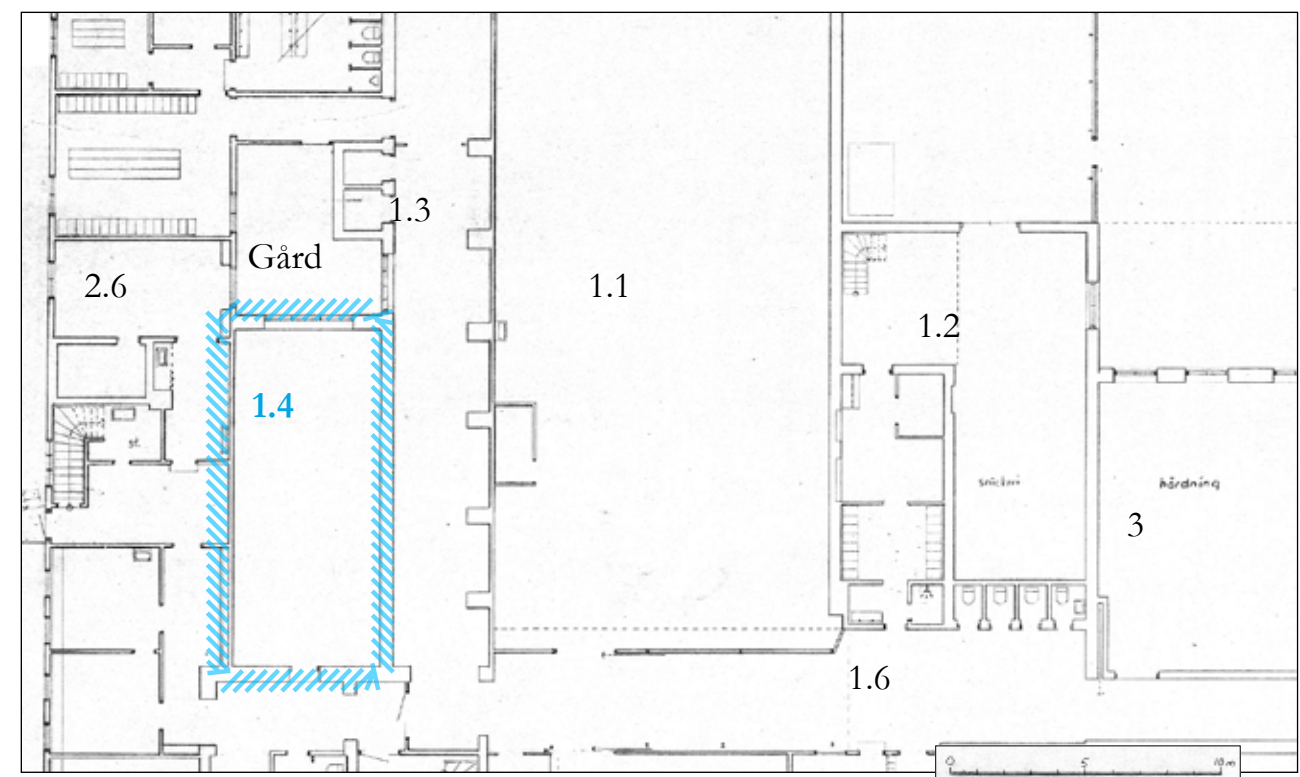
Ursprunglig funktion: Smedja
Senare funktion: -
Nuvarande funktion: Bostadslägenhet för åkeriets anställda.

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1
Grund: Gjuten.
Stomme: Tegel.
Fasad: Tegel lagt i blockförband.
Tak: Pulpettak täckt med papp.
Fönster: Ursprungliga fönster mot den lilla gården, småspröjsade, kopplade, utåtgående, vitmålade bågar försedda med pressade hörnjärn, stolpgångjärn med rundad kula samt haspar med rund ögla.
Dörrar: Sentida trädörr till gång 1.3.
Övriga detaljer: Igensatt entré i söder.
Interiör: Bostad inredd med två rum och dusch samt separat toalett, inredd i sen tid. Lägenheten är inredd med plastmattor, skivinklädda blåmålade väggar delvis med omålad bröstpanel, släta smala vita lister och foder, omålat bräddtak, vita släta dörrar. Byggnaden bevarar interiört ingen ursprunglig inredning.

Rum i den f.d. smedjan ombyggt till bostad samt den lilla gården utanför. [Ldng20090354](#) ►
[Ldng20090287](#) ▼

1.5 Verkstadslokal

Beskrivning Tillbyggnad till verkstad 1.1 omkring 1907.	Byggår 1907
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Tubdrageri för tillverkning av mässingsrör.
Senare funktion: -
Nuvarande funktion: Allmänt förråd

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 med entresol.
Grund: Gjuten.
Stomme: Tegel/Regelkonstruktion/Betong?
Fasad: Bottenvåning mot lastkaj i söder inklädd med plåt och skivmaterial. Gavelröste klätt med stående, rödmålad panel.
Tak: Sadeltak täckt med papp.
Fönster: I gavelröste åt söder ett äldre småspröjsat tvåluftsfönster försett med pressade beslag samt ett ospröjsat tvåluftsfönster, vitmålade bågar och foder.
Dörrar: Vikbar port av plåt, gul samt en slät omålad trädörr mot lastkaj i söder.
Övriga detaljer: Takfönster i nocken.
Interiör: Lagerlokal med inbyggt kontor av plåt med överliggande entresol. Gjutet golv. Putsade tegelväggar, delvis skivinklädda väggar. Skivmaterial i tak.
Sentida dörrar av olika utformning till förråd och elrum. Gul plåtport till byggnad 1.5.1.

1.5.1 Lager- och verkstadslokal med kontor (se föregående ritning)

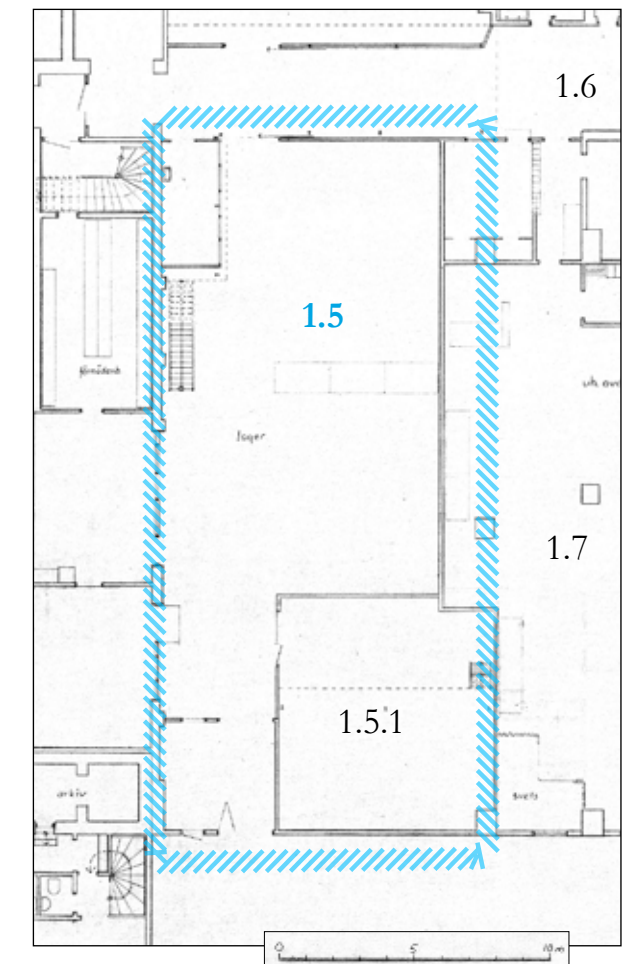
Förråd i före detta verkstadslokal från 1907.
Ldng20090215

Detalj, tak. Ldng20090216

Fasad åt söder. Foto Lisa Sundström.
Lp20090299

Beskrivning Lager/verkstad och kontor på entresol uppfört i byggnad 1.5 och 1.7.	Byggår 1907
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Tubdrageri för tillverkning av mässingrör.

Senare funktion:

Nuvarande funktion: Öde lager/verkstadslokal med kontor i entresolvåning.

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning med entresolvåning.

Grund: Gjuten.

Stomme: Väggar av skivmaterial.

Fasad: Skivinklädda väggar.

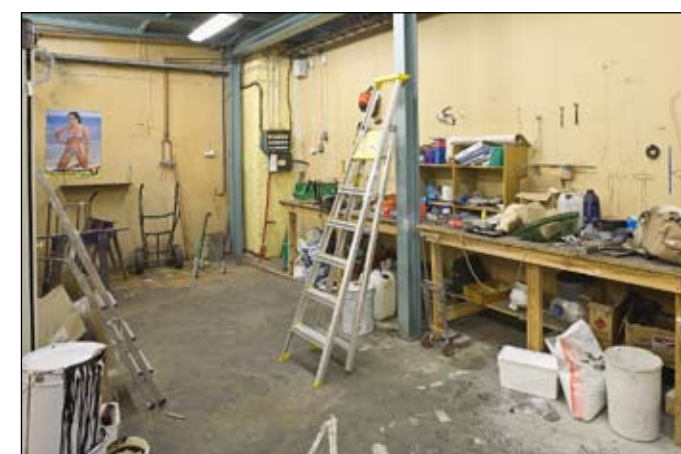
Tak: -

Fönster: I entresolvåning ett ospröjsat tvåluftsfönster.

Dörrar: Port av stål, gul till byggnad 1.5. Trädörr mot lastkaj.

Övriga detaljer: -

Interiör: Verkstadslokal med gjutet golv. Skivinklädda väggar. Entresolvåning i stålkonstruktion med trätrappa. Kontor i entresol inredd med plastmatta, skivmaterial, väggar tapetserade med vävtapeter och skivmaterial i tak.

*Lager/verkstadslokal med kontor
i entresolplan.*

▲ *Ldng20090293*

◀ *Ldng20090294*

*Lastkaj mot norr. Entré (t.v.) till byggnad 1.5.1.
Ldng20090357*

1.6 Sammanbindningsgång

Beskrivning Interiör sammanbindningsgång med entreér till kringliggande byggnader.	Byggår 1907
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Tubdrageri för tillverkning av mässingsrör.
Senare funktion:
Nuvarande funktion: Sammanbindningsgång med entrér till intilliggande byggnader, kontor och toaletter.

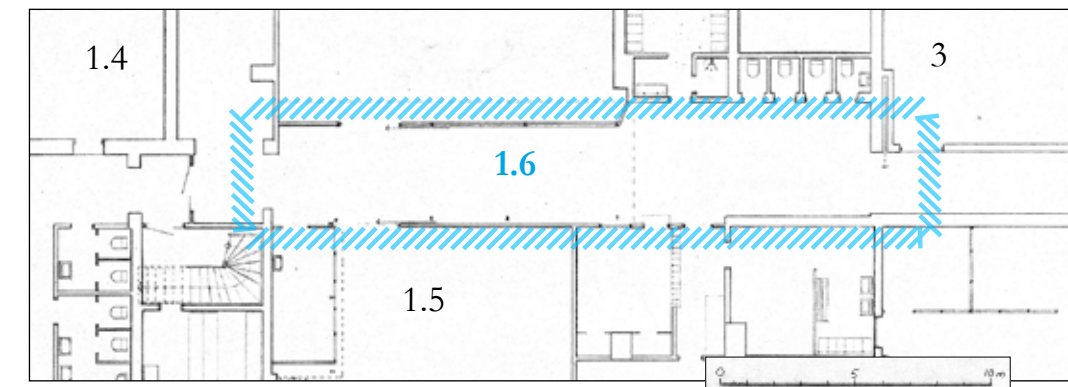
Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1
Grund: Gjuten.
Stomme: Tegel/betong.
Fasad: Kringbyggd byggnadsdel.
Tak: Papp
Fönster: -
Dörrar: -
Övriga detaljer: Lanterin av trä med småspröjsade enkla bågar försedda pressade hörnjärn samt öppningsbeslag av sen 1800-talstyp.
Interiör: Gång med gjutet golv, putsade och målade väggar, skivmaterial i tak. 6 st toaletter mot byggnad 1.2 försedda med släta grön- och gråmålade dörrar. Glasat och brädinklätt parti till kontor och vaktmästeri.

▲ Sammanbindningsgång med toaletter t.v. och vaktmästeri t.h., Ldng2009208.

◀ Lanterin i sammanbindningsgång, Ldng2009223

1.7 Verkstads- och kontorslokaler

Beskrivning Byggnadsdel tillfogad verkstaden 1915.	Byggår 1915
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Verktygsförråd, verktygsservice, mätrum m.m.
Senare funktion: Underhållsavdelning/Svets
Nuvarande funktion: Kontor och lager (Kontor Kb Messingen. Förråd Scanmirror AB)

Byggnadsbeskrivning

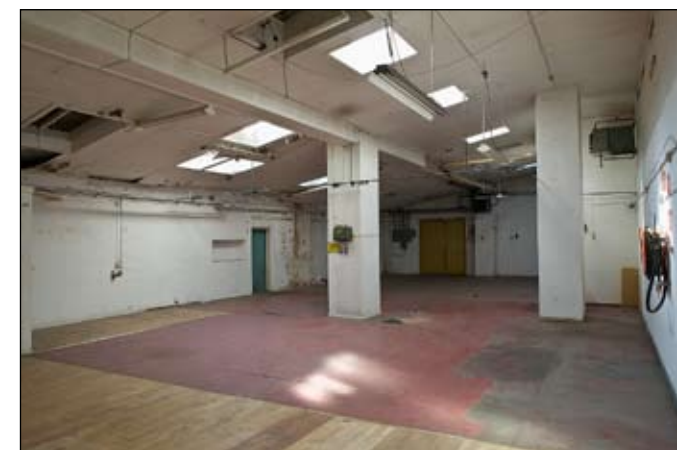
Antal våningar: 1
Grund: Gjuten.
Stomme: Tegel?
Fasad: Fasad mot söder inklädd med skivmaterial.
Tak: Pulpettak täckt med papp.
Fönster: -
Dörrar: Port av stål mot lastkaj i söder.
Övriga detaljer: Takfönster.
Interiör: Kontor/ vaktmästeri i norra delen. Kontoret har mot sammanbindningsgången en brädvägg klädd med gul- och vitmålad slät panel, dörrar och glasat parti mot sammanbindningsgången. Kontorsutrymmet är inrett med plastmatta, målade skivväggar, släta bruna dörrar till mindre förrådsutrymmen, vitmålad locklist i tak. Postfack med skjutbar lucka av plåt.
Därutöver en större verkstadslokal med pulpettak med takfönster. Golvet är till större delen gjuten, en del är täckt med skivmaterial och en del med parkett. Skivtäckt tak. Putsad och målad vägg mot öst, skivtäckt vägg mot väst. Två putsade pelare. Dörr till kontorsdel i norr utgörs av en brunmålad slät dörr med glasparti. Två ståldörrar åt öst varav en är vitmålad och grönblå. Inbyggt kontor av skivmaterial med ett glasat parti, gul slät trädörr.

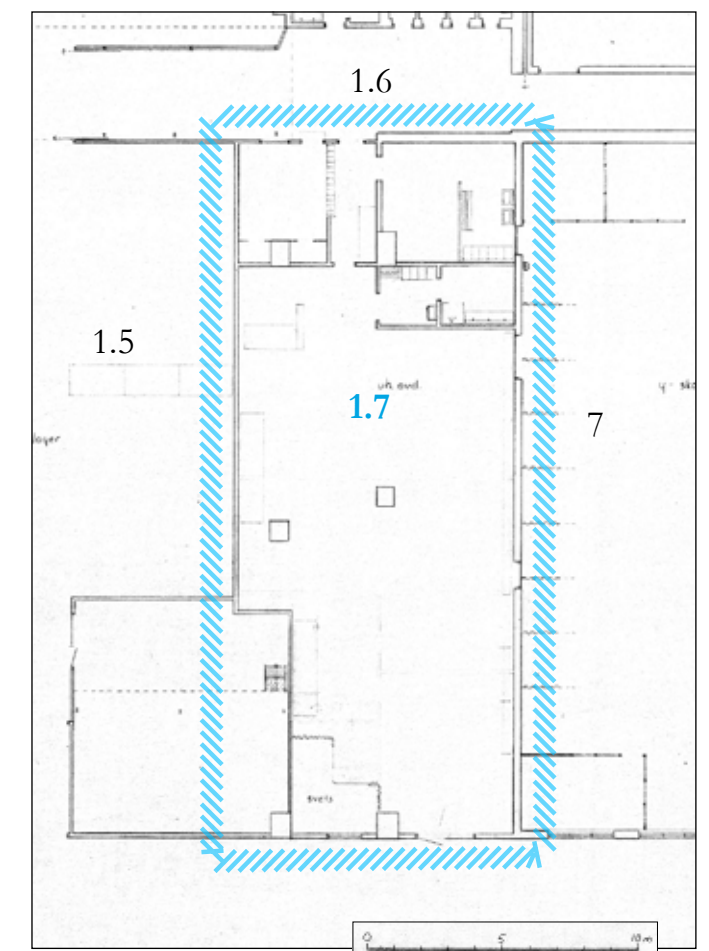
Kontor och vaktmästeri.
Ldng20090350

Sammanbindningsgång med ingång mot vaktmästeri och kontor. Ldng20090209

Verkstadslokal tillfogad den äldsta verkstaden 1915.
Ldng20090356

2 Den röda längan

Den röda längan med byggnader från 1903-1917. Ldng20090344

Skala 1:100

Fasad åt väster (del av-)

VILUNDA 19:1
Grånge's Weda AB
Väsbyverken
1903 mars 1

2.1 Den röda längan

<p>Beskrivning Byggnaderna i den röda längan hör till de äldsta på området och ingick i den ursprungliga industrin. Byggnaderna (byggnaderna 2.1 – 2.7) är uppförda i etapper från omkring 1907 fram till 1917. Exteriört och interiört är byggnaderna sammanbyggda. Byggnaderna är till sina interiörer i huvudsak helt moderniserade och ändrade och bevarar lite material från äldre tid.</p> <p>Byggnad 2.1 är tillfogad verkstaden 1.1 1907. Byggnadens ursprungliga fönster, fönstersättning och planlösning har ändrats omkring 1900-talets mitt.</p>	<p>Byggår 1907</p>
<p>Byggherre Wäsby Verkstäder</p>	
<p>Arkitekt -</p>	
<p>Byggmästare -</p>	

Funktion

<p>Ursprunglig funktion: Byggnad för ångpanna och smedja samt rördragningsbänk. Sliprum, smedja m.m. Reparationsverkstad.</p> <p>Senare funktion: 1920-tal sadelmakeri. Normaverken flyttade sin tillverkning av cykelsadlar från Skövde till Wäsby Verkstäder där fabrikören Starck drev en mindre omfattande verksamhet i lokalerna ovanpå reparationsverkstaden. Normaverken ägdes av fabrikör Starck vars son Bertil anställdes vid Finspångs Metallverk och startade varmpressningen vid Wäsby Verkstäder 1928.</p> <p>Under 1930- och 40-talen monterings- och avsyningsavdelning i bv och ett ritkontor m.m. i vindsvåning. Sedan 1950-tal kontor.</p> <p>Nuvarande funktion: Kontor (Swebus i bv, Vilunda ekonomi 1 tr)</p>

Byggnadsbeskrivning

<p>Antal våningar: 1 våning och inredd vind.</p> <p>Grund: Gjuten.</p> <p>Stomme: Tegel och trä.</p> <p>Fasad: Liggande fasspontpanel, rödmålad. Stående fasspontpanel i gavelröste. Vitmålad vindskiva av trä.</p> <p>Tak: Sadeltak täckt med papp samt korrugerad och falsad plåt. Ventilationsskorsten.</p> <p>Fönster: Sentida, ospröjsade, kopplade enlufts-fönster. Vitmålade bågar och släta vitmålade fönsterfoder.</p> <p>Dörrar: -</p> <p>Övriga detaljer: Spår efter igensatt fönster i fasadens övre del.</p> <p>Interiör: Kontorslokaler med pentry och toaletter. Helt moderniserad interiört med sentida golv-, vägg- och takmaterial samt nya dörrar och lister. Interiört sammanbyggd med kringliggande byggnader.</p>

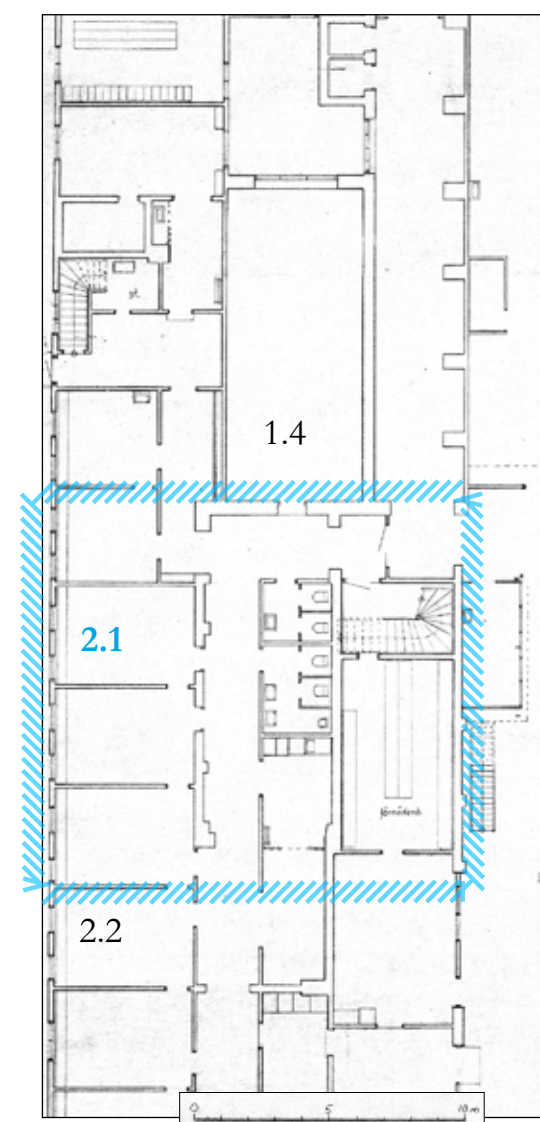

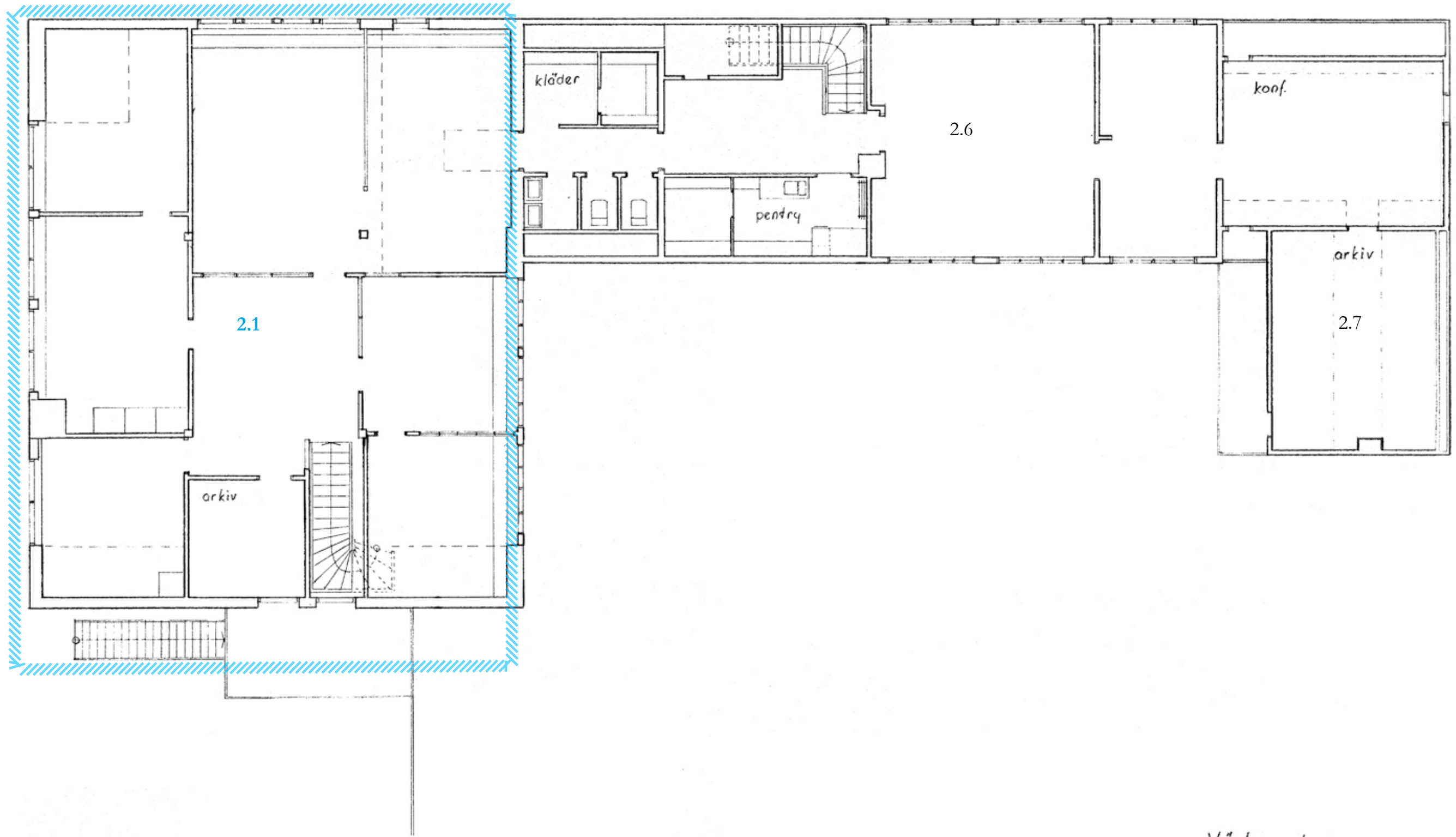
Kontorslokaler på 1 tr. hyrda av Vilunda ekonomi. Ldng2009 0279

◀ Korridor med dörrar till kontorsrum i bottenvåning. Ldng2009022

Kontorslokaler på 1 tr. hyrda av Vilunda ekonomi. Ldng20090280 ▼

Skala 1:100

Väsbyverken
Byggn 5010, 5060
vån 1tr

811020

2.2 Den röda längan

Beskrivning Byggnad tillbyggd omkring 1915-16. Byggnadens ursprungliga fönster och fönstersättning och planlösning har ändrats omkring 1900-talets mitt.	Byggår 1915-16
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Sliprum, smedja m m
Senare funktion:
Nuvarande funktion: Kontor (Swebus)

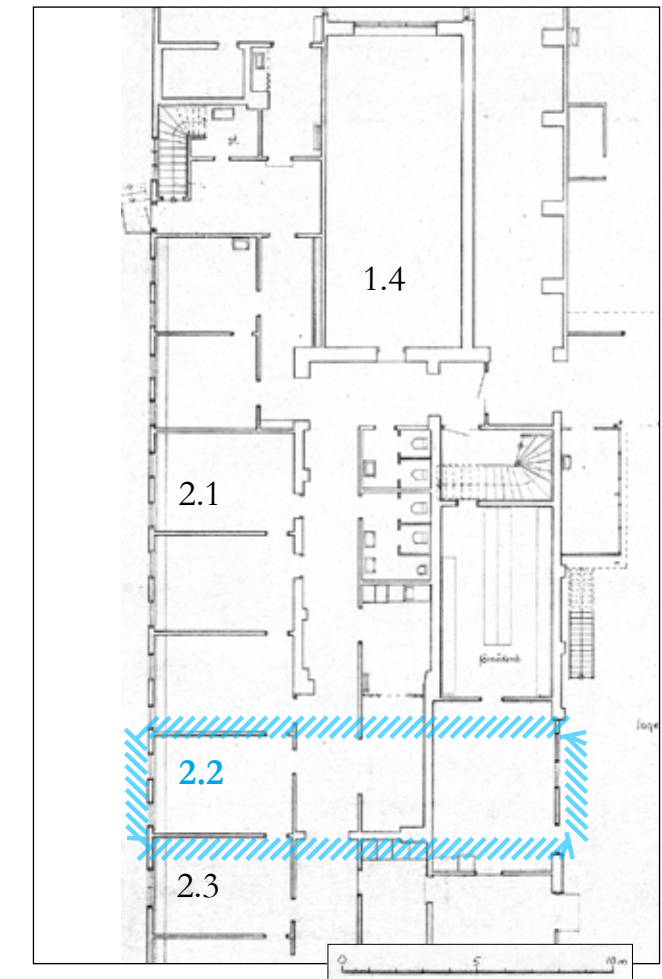
Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning
Grund: Gjuten.
Stomme: Tegel och trä.
Fasad: Liggande fasspontpanel, rödmålad.
Tak: Plant papptäckt tak. Utskjutande takfot på rödmålade konsoler av trä.
Fönster: Sentida, ospröjsade, kopplade enlufts-fönster. Vitmålade bågar och släta vitmålade fönsterfoder.
Dörrar: -
Övriga detaljer: -
Interiör: Kontorslokaler. Helt moderniserad interiört med nya golv-, vägg- och takmaterial samt nya släta dörrar och lister. Interiört sammanbyggd med kringliggande byggnader.

Hall i bottenvåningen mot byggnad 2.5 i söder.
Ldng20090268 ►

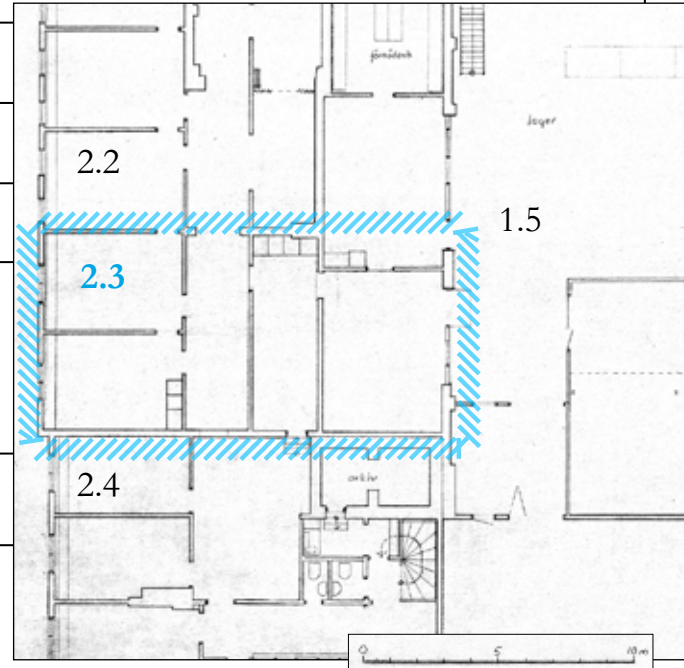

Den röda längan. Byggnad 2.2 t.v. i bild. Ldng20090340

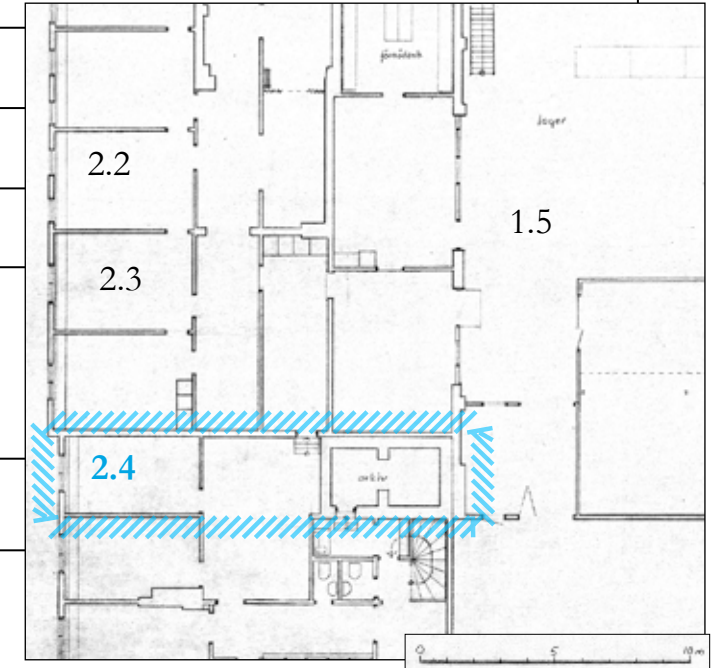
2.3 Den röda längan

Beskrivning Byggnad ingår i den röda längan och utgörs av en lada uppförd före 1903.	Byggår Före 1903
Byggherre -	
Arkitekt -	
Byggmästare -	
Funktion Ursprunglig funktion: Reparationsverkstad. Senare funktion: Avsugning, kontor Nuvarande funktion: Kontor (Swebus)	
Byggnadsbeskrivning Antal våningar: 1 våning. Grund: Gjuten. Stomme: Trä och tegel? Fasad: Liggande fasspontpanel. Stående panel i gavelröste. Rödmålade hömlister och vitmålade vindskivor. Tak: Sadeltak täckt av falsad plåt och papp. Fönster: Kopplade tvåluftsfönster. Spröjs med jugendutformning (1910-tal). Pressade hörnjärn och stolpgångjärn med rundad avslutning. Vitmålade bågar och foder. Dörrar: - Övriga detaljer: Spår efter igensatt fönster i fasadens övre del. Interiör: Kontorslokaler. Interiört sammanbyggd och inredd i sammanhang med kringliggande byggnader. Helt moderniserad med nya golv-, vägg- och takmaterial samt nya dörrar och lister.	

2.4 Den röda längan

Beskrivning Byggnad ingående i den röda längan.	Byggår 1917
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	
Funktion Ursprunglig funktion: ? Senare funktion: Avsugning, kontor Nuvarande funktion: Kontor (Kungsfiskaren)	
Byggnadsbeskrivning Antal våningar: 1 våning. Grund: Gjuten. Stomme: Trä. Fasad: Liggande fasspontpanel. Tak: Plant tak täckt med papp. Utskjutande takfot på rödmålade konsoler av trä. Fönster: Kopplat tvåluftsfönster. Spröjs med jugendutformning (1910-tal). Pressade hörnjärn och stolpgångjärn med rundad avslutning. Vitmålade bågar och foder. Dörrar: - Övriga detaljer: - Interiör: Kontorslokaler. Interiört sammanbyggd och inredd i sammanhang med kringliggande byggnader. Helt moderniserad med nya golv-, vägg- och takmaterial samt nya dörrar och lister.	

2.5 Den röda längan

Beskrivning Byggnad uppförd för kontor och lunchrum 1917.	Byggår 1917
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Kontor och lunchrum.
Senare funktion: 1920-tal lunchrum för anställda vid Wäsby Verkstäder. Edvin Ahlgren som anställdes 1917 bodde i huset och förestod serveringen samtidigt som han var redovisningsman.
Nuvarande funktion: Kontor (Kungsfiskaren AB, Öbergs Industrier AB).

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning och inredd vind.
Grund: Gjuten.
Stomme: Plank.
Fasad: Liggande fasspontpanel, rödmålad. Vitmålade hörnlistor och vindschivor av trä. Fasad inklädd med skivmaterial mot lastkaj i ö.
Tak: Brutet tak täckt med papp (över stickspån?). Tegelskorsten med profilerat krön. Fönsterkupa åt söder med jugendfönster.
Fönster: Kopplade tvåluftsfönster med småspröjsad övre del (jugendutformning). Pressade hörnjärn. Vitmålade bågar och fönsterfoder. Två sentida kopplade tvåluftsfönster utan spröjsning. Vitmålade bågar och foder.
Dörrar: Sentida betsad dörr klädd med smal panel med ett glasparti, skärmtak av korrugerad plåt. Vitmålat dörrfoder av trä.
Övriga detaljer: -
Interiör: Kontorslokaler. Interiört sammanbyggd med byggnad 2.4. I huvudsak moderniserad med nya golv-, vägg- och takmaterial samt nya dörrar och lister. Fåtal bevarade äldre inredningsdetaljer som delvis bevarade äldre golvlistor, fönsterfoder, enstaka dörr samt trappräcke i övre våningen.

Fasad åt väst. Ldng20090338

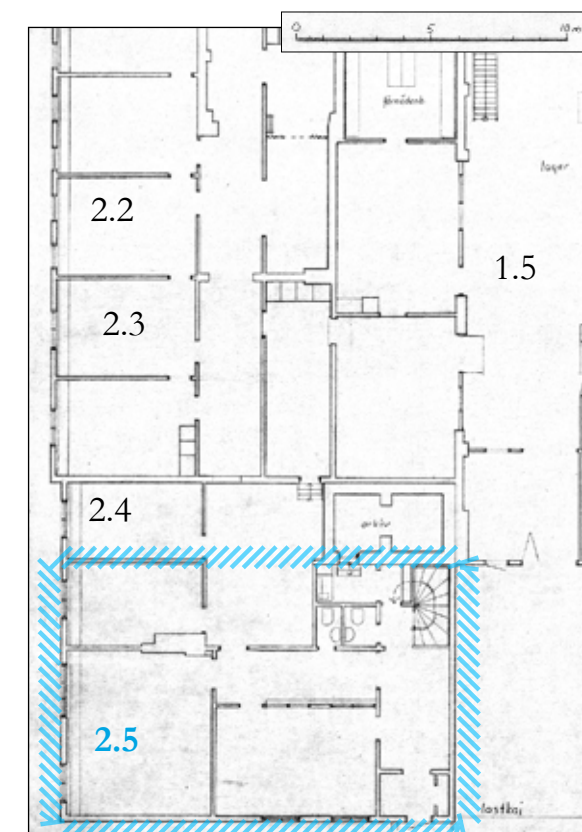
Hall, 1 tr. Ldng20090265

Rum på n.b. i den röda längan från 1917.
Ldng20090267

Rum på 1 tr i den röda längan från 1917.
Ldng20090266

2.6 Den röda längan

Beskrivning Byggnad uppförd för kontor 1915-16.	Byggår 1915-16
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

<p>Ursprunglig funktion: Kontor</p> <p>Senare funktion: Under krigsåren fanns här kalkyl-, redovisnings-, planerings- löne- och arbetsstudiekontoren med ca 30 anställda. Sedan 1949 har lokalerna fungerat som laboratorium, omklädningsrum, kontor och lager. Förskola (Förskolan Ett Tu Tre).</p> <p>Nuvarande funktion: Öde</p>

Byggnadsbeskrivning

<p>Antal våningar: 1 våning och inredd vind.</p> <p>Grund: Gjuten.</p> <p>Stomme: Trä.</p> <p>Fasad: Liggande fasspontpanel, rödmålad. Stående fasspontpanel i gavelröste. Vitmålad hörnlist av trä.</p> <p>Tak: Sadeltak täckt med papp. Utskjutande takfot på profilerade takkonsoler. Tegelskorsten.</p> <p>Fönster: Kopplade tvåluftsfönster. Spröjs med jugendutformning. Pressade hörnjärn och stolpgångjärn med konisk kula vanligt vid 1900-talets början. Interiöra stängningsbeslag i form av espanjoletter.</p> <p>I övre våning tvåluftsfönster med två rutor/båge, pressade hörnjärn och stolpgångjärn med rak avslutning. Raka, släta, vitmålade fönsterfoder.</p> <p>Dörrar: Entrédörr utgörs av en sentida dörr med glasparti (entré flyttad söderut omkring 1900-talets mitt). Gjuten trappa med stålräcke till entré.</p> <p>Övriga detaljer: Takkupa åt öst och väst. Spår efter den tidigare entrén i fasadens panel. Utebelysning i norra hörnet på tak.</p> <p>Interiör: Kontorslokaler med pentry. I huvudsak moderniserad med sentida material, moderna släta dörrar och lister, plastmattor och målade skivinklädda väggar och tak. En vitmålad järndörr av äldre utformning till utrymme med betongväggar (arkivutrymme). Ett fåtal äldre innerdörrar – I hall bottenvåning tre äldre mindre trefyllningsdörrar till förrådsutrymmen. I våning 1 tr, ett antal äldre trefyllningsdörrar till toaletter samt en trefyllningsdörr i hall.</p>

Fasad åt väst. Ldng20090343

Rum på 1 tr. Ldng20090269

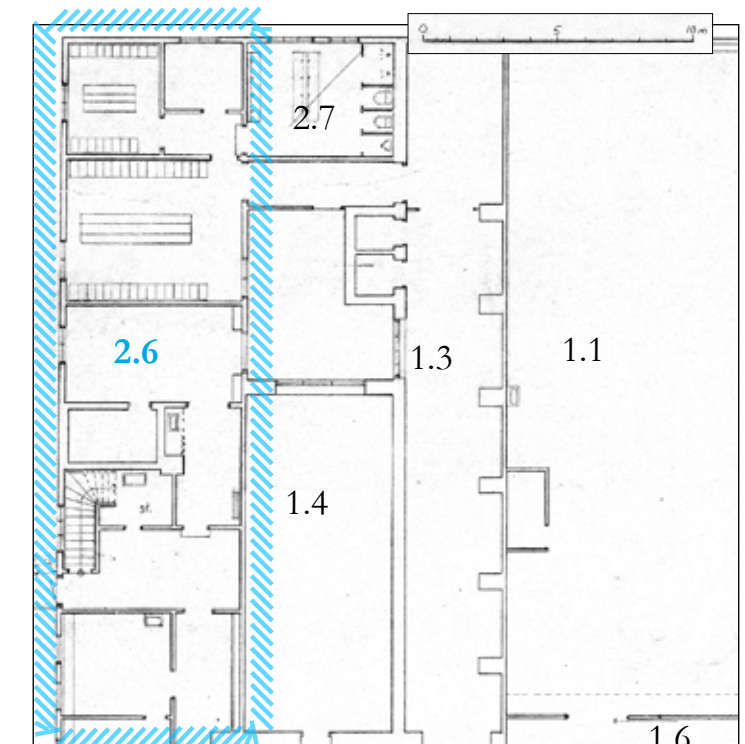
Hall med entré i bottenvåningen. Ldng20090282

Rum i bottenvåningen.
Ldng20090284 ▼

Hall, 1 tr. med toaletter t.h. Ldng20090275

2.7 Den röda längan

Beskrivning Byggnad uppförd 1908 som kontor för Wäsby verkstäders direktör Max Hoppe.	Byggår 1908
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Kontor för direktör Hoppe fram till 1920.
Senare funktion: Kontor åt överingenjör Bertil Starck under perioden 1928-1948. Plastlaboratorium. Förskola (Ett Tu Tre Förskolor).
Nuvarande funktion: Öde

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning och vind.
Grund: Gjuten.
Stomme: Plank.
Fasad: Liggande fasspontpanel, rödmålad.
Tak: Sadeltak. Pappklätt. Ventilationsskorsten i plåt.
Fönster: Kopplade, ospröjsade fönster. Raka, släta, vitmålade fönsterfoder.
Dörrar: -
Övriga detaljer: Gång från passage 1.3 till byggnad 2.6 inklädd med korrugerad plåt mot gården. I gången är husets fasspontpanel vitmålad. I gången finns utgång till en liten gård.
Interiör: Bottenvåningen utgörs av ett hygienutrymme med dusch och toalett med golv täckt med badrumsmatta, skivmaterial i tak. Vinden är inklädd med skivmaterial och har använts som arkivutrymme. Helt moderniserad, bevarar inga äldre material.

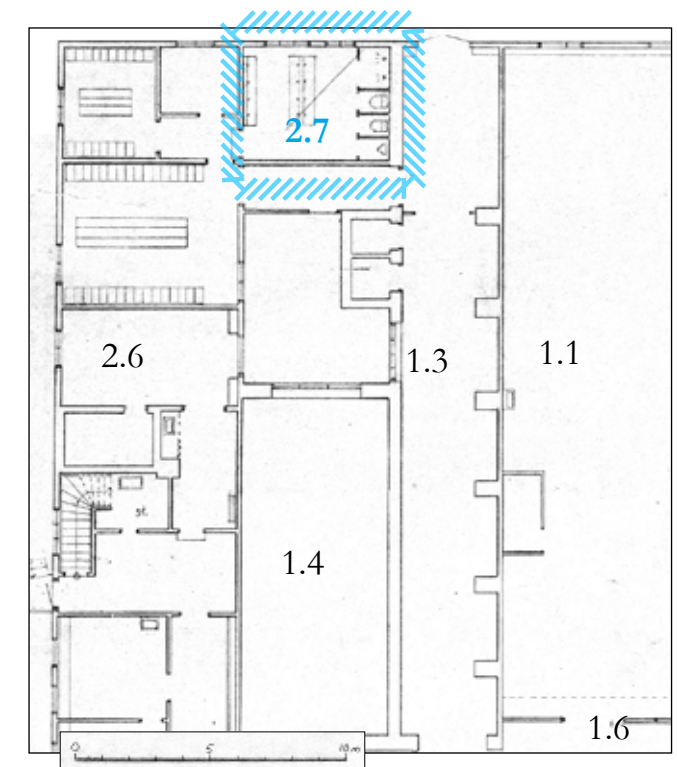

Vindsutrymme. Ldng20090270

Hygienutrymme i bottenvåningen.. Ldng20090285

Byggnader ingående i den röda längan samt den äldsta verkstadslokalen. Ldng20090404

3. Verkstad

Beskrivning Smedja uppförd av tegel 1903. 1912 byggdes smedjan till västerut med valsverk för tillverkning av plåt. Byggnaden är sammanbyggd med byggnad 17 och används för närvarande som bilverkstad.	Byggår 1903
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

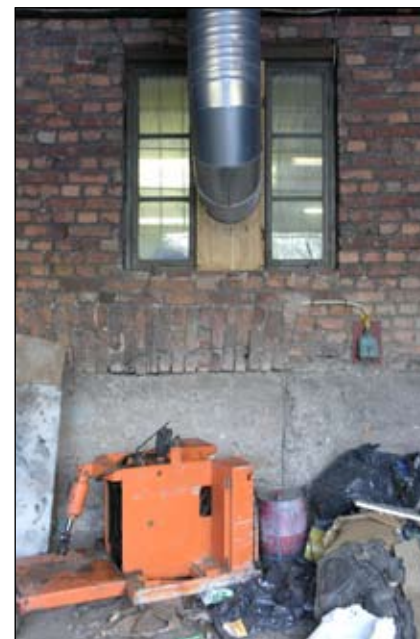
Ursprunglig funktion: Smedja. Tillbyggnad för valsverk för tillverkning av plåt.
Senare funktion: 1933, byggnad för den första pressgjutningsmaskinen. Pressgjutningen ökade kraftigt och omfattade zink- och aluminiumgjuteri. Under kriget producerades här krigsmaterial, granatspetsar, handgranathus, tändrör m m i treskiftarbete. 1948 flyttade gjuteriet till större lokaler. Därefter har byggnaden används för härdning av verktyg och kapning av bult som utförts av Wäsby Verkstäder sedan 1928-30.
Nuvarande funktion: Bilverkstad/billackering (Wäsby bilcenter)

Byggnadsbeskrivning

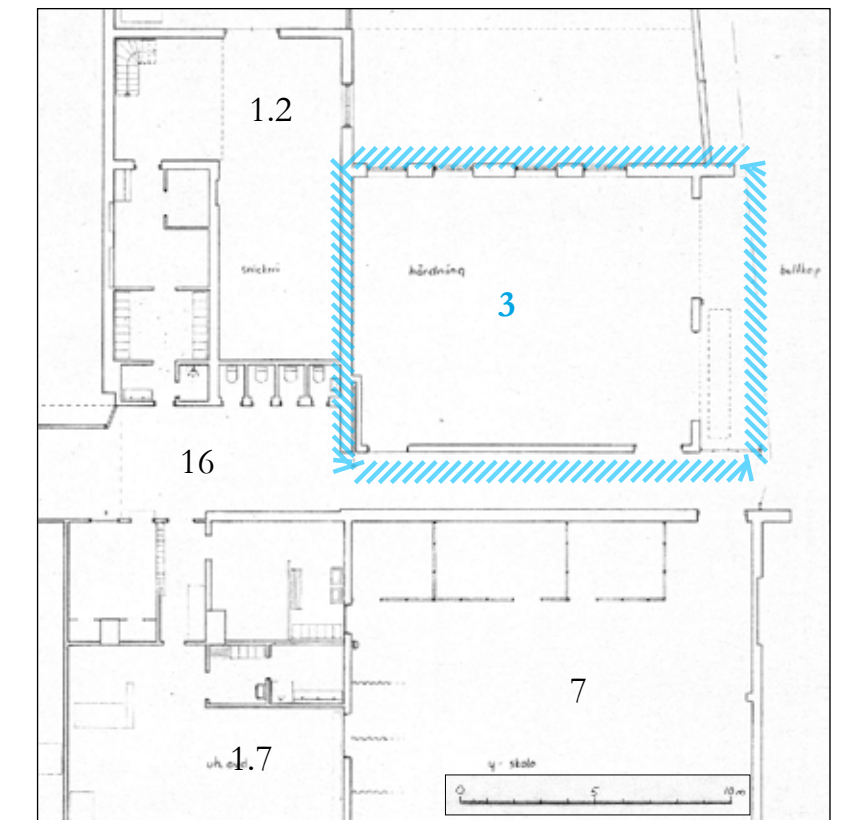
Antal våningar: 1 våning.
Grund: Gjuten.
Stomme: Tegel lagt i renässansförband.
Fasad: Tegel åt norr, tegelgavel åt öst, i övrigt är byggnaden kringbyggd och ej synlig.
Tak: Sadeltak täckt med sinuskorugerad plåt och papp.
Fönster: Treluftsfönster, tre rutor/båge, grönmålade bågar försedda med pressade beslag. (Ventilationstrumma dragen genom mittbågen.)
Dörrar: Gråmålad stålport mot sammanbindningsgång 1.6.
Övriga detaljer: Takfönster.
Interiör: Verkstadslokal med gjutet golv. Putsade väggar, gulmålade med beige sockelmarkering. Gjutna element och skivmaterial i tak. Senare inbyggt kontor med pentry samt slutet utrymme för billackering. Interiört sammanbyggd med byggnad 17.

Bilverkstad (Wäsby Bilcenter) med inbyggt kontor i f.d. smedja uppförd 1903. Ldng20090225

Den f.d. smedjans fasad åt norr. Foto Lisa Sundström. Lp20090300.

4. Verkstadsbyggnad

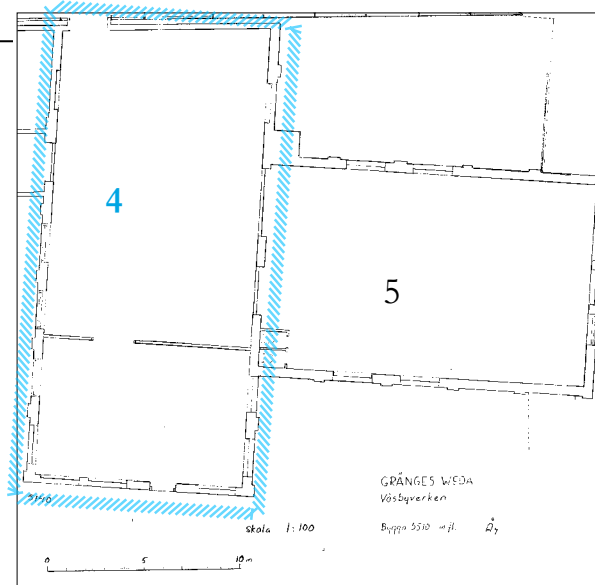
<p>Beskrivning Byggnaden är tillsammans med intilliggande byggnad 5 en av kvarterets äldsta bevarade byggnader. Byggnaden är uppförd 1917 som verkstad för tråddrageri med värmeugn försedd med hög skorsten uppförd av tegel.</p>	<p>Byggår 1917</p>
<p>Byggherre Wäsby Verkstäder</p>	
<p>Arkitekt -</p>	
<p>Byggmästare -</p>	

Funktion

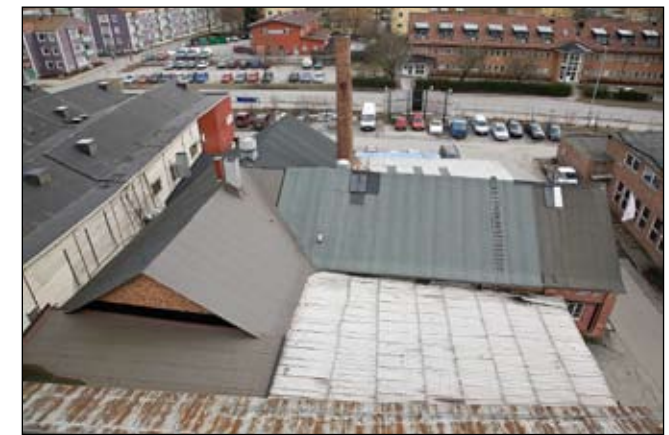
<p>Ursprunglig funktion: Tråddrageri med värmeugn ansluten till skorstenen.</p>
<p>Senare funktion: 1933 Ytbehandlingsavdelning med slip- och galvanisk utrustning. 1951 Vaccumtätning, montering och mellanlager. Bilverkstad</p>
<p>Nuvarande funktion: Öde</p>

Byggnadsbeskrivning

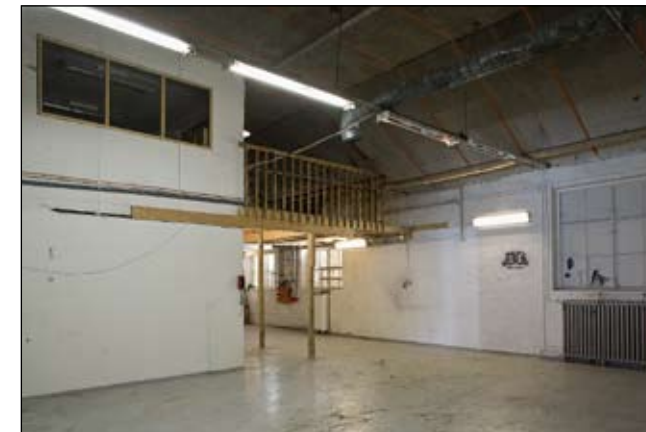
<p>Antal våningar: 1 våning.</p>
<p>Grund: Gjuten.</p>
<p>Stomme: Tegel.</p>
<p>Fasad: Tegel, målat i rosa ton. Del av omålad tegelfasad synlig med profilerad taklist. Fasad åt öst täckt med korrugerad röd plåt.</p>
<p>Tak: Sadeltak täckt med papptak. Ventilationsskorstenar.</p>
<p>Fönster: -</p>
<p>Dörrar: Gula plåtportar med glasrutor.</p>
<p>Övriga detaljer: Hög skorsten av tegel med profilerat krön. Oval plakettt högt upp på skorstenen.</p>
<p>Interiör: Byggnaden är i sen tid indelad till två verkstadslokaler med separata ingångar.</p>
<p>Verkstadslokal med toalett och inbyggd entresol med kontorsutrymmen i öst. Lokalen har gjutet golv och putsade vitmålade ytterväggar. Stora kopplade fyrluftsfönster med fyra rutor/båge, vitmålade och försedda med hasp med ögla. Tvåfallstak inklätt med skivmaterial och isolering.</p>
<p>Verkstadslokal med ett större och två mindre utrymmen samt toalett i väst. Lokalen har gjutna golv och putsade vitmålade ytterväggar. Fönster försatta med skivor. Tvåfallstak inklätt med skivmaterial och isolering.</p>

▲ Verkstadsbyggnader uppförda av tegel med skorsten 1917. Ursprungligen uppförd som tråddrageri med värmeugn. Ldng20090395

Vy över byggnaderna 4 och 5. Ldng20090303 ▶

Verkstadslokal. Ldng20090381

Verkstadslokal. Ldng20090383

5. Verkstadsbyggnad

Beskrivning Byggnaden är tillsammans med intilliggande byggnad 4 en av kvarterets äldsta bevarade byggnader uppfördes i tegel år 1917.	Byggår 1917
Byggherre Wäsby Verkstäder	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Okänd
Senare funktion: 1933 Förråd. 1951 Vaccumtätning, montering och mellanlager.
Nuvarande funktion: Bilverkstad (OJ Bilservice) och förråd (Hyldig Bygg)

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.	
Grund: Gjuten.	
Stomme: Tegel.	
Fasad: Målat tegel, rosa ton. Tegellisener på byggnadens långsidor.	
Tak: Sadeltak täckt med papptak. Till en mindre del sinuskorrugerad plåt.	
Fönster: Tvåluftsfönster med fyra rutor/båge, pressade beslag, stolpgångjärn med konisk kula, brun- och vit målade åt väst. Åt söder ospröjsade treluftsfönster, pressade beslag, stolpgångjärn med rak avslutning, vitmålade. Ett enluftsfönster med två rutor, pressade beslag, vitmålat. Ett av fönsterna är insatt i en igensatt portöppning.	
Dörrar: Silverfärgad plåtport. Port med smal, stående panel, brunbetsad försedd med sparkplåt. Port med smal, stående panel, gulmålad.	
Övriga detaljer: Ventilationsanläggning dragen genom fönster. Igensatt port åt söder. Järnbalkar i fasaden över dörrar och fönsteröppningar. Skärmtak av sinuskorrugerad plåt åt väst och öst.	
Interiör: Byggnaden är avdelad i två lokaler varav den ena används som bilverkstad och den andra som förråd. Byggnaden har interiört gjutna golv, putsade ytterväggar, skivinklädda mellanväggar. Båda lokalerna har vardera ett inbyggt kontors- och personalutrymme.	

▲ Verkstadsbyggnad uppförd 1917. Verkstadslokal hyrd av OJ Bilservice som bilverkstad.. Ldng20090394

◀ Bilverkstad i verkstadsbyggnaden från 1917. Ldng20090252

Förrådslokal (Hyldig Bygg) i verkstadsbyggnaden från 1917. Ldng20090295

6. Kontors- och bostadshus (se plan sid. 15)

Beskrivning Byggnaden är uppfört 1908 som bostadshus på den då intilliggande fastigheten där bröderna Phil drev trädgårdsmästeri. Fastigheten köptes av Svenska Metallverken 1951. Byggnaden är tillbyggd under 1930-talet och kraftigt moderniserad interiört under 1950-talet efter ritningar signerade av Åberg. Ursprungliga fönster- och dörrsnickerier är utbytta.	Byggår 1908
Byggherre Bröderna Harry och Hans Pihl	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Kontorshus vid Pihls trädgårdsmästeri.
Senare funktion: Efter 1930-talets tillbyggnad inrett med två lägenheter där bröderna Pihl bodde. Efter 1951 blytlåstillverkning och senare plastlaboratorium och kontor. Essemplasts kontor. Småföretag (Funinvest, Per Takman, Sättografen, Arkas Utbildning, Företag till Företag, Four of a kind).
Nuvarande funktion: Tillfälliga bostäder innan rivning.

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 2 våningar med källare och vind.
Grund: Putsad och gråmålad.
Stomme: Trä.
Fasad: Reveterad. Slätputs, gul.
Tak: Valmat sadeltak, täckt med tvåkupigt tegel. Utskjutande takfot på raka vitmålade konsoler. Vitmålade hängrännor och stuprör. Två tegelskorstenar.
Fönster: Kopplade tvåluftsfönster, vitmålade, härrörande från 1950-talets ombyggnad.
Dörrar: Sentida brun ståldörr. Brunt foder av trä. Skärmtak av plåt. Gjuten dubbel fritrappa framför entré.
Övriga detaljer: Halvrunda fönsterkupor åt öst och väst.
Interiör: 8 rum vardera i bv och våning 1 tr. Villan är helt moderniserad med sentida material. Plastmattor, målade väggar av skivmaterial, vita smala släta lister och foder, skivmaterial i tak, vita släta sentida dörrar. Av 1930-talets inredning finns enbart två öppna spisar bevarade, vitputsade med tegelhäll och spishylla av brun kalksten och vridet järnstöd samt fönsterbänkar av kolmårdsmarmor i ett par rum.

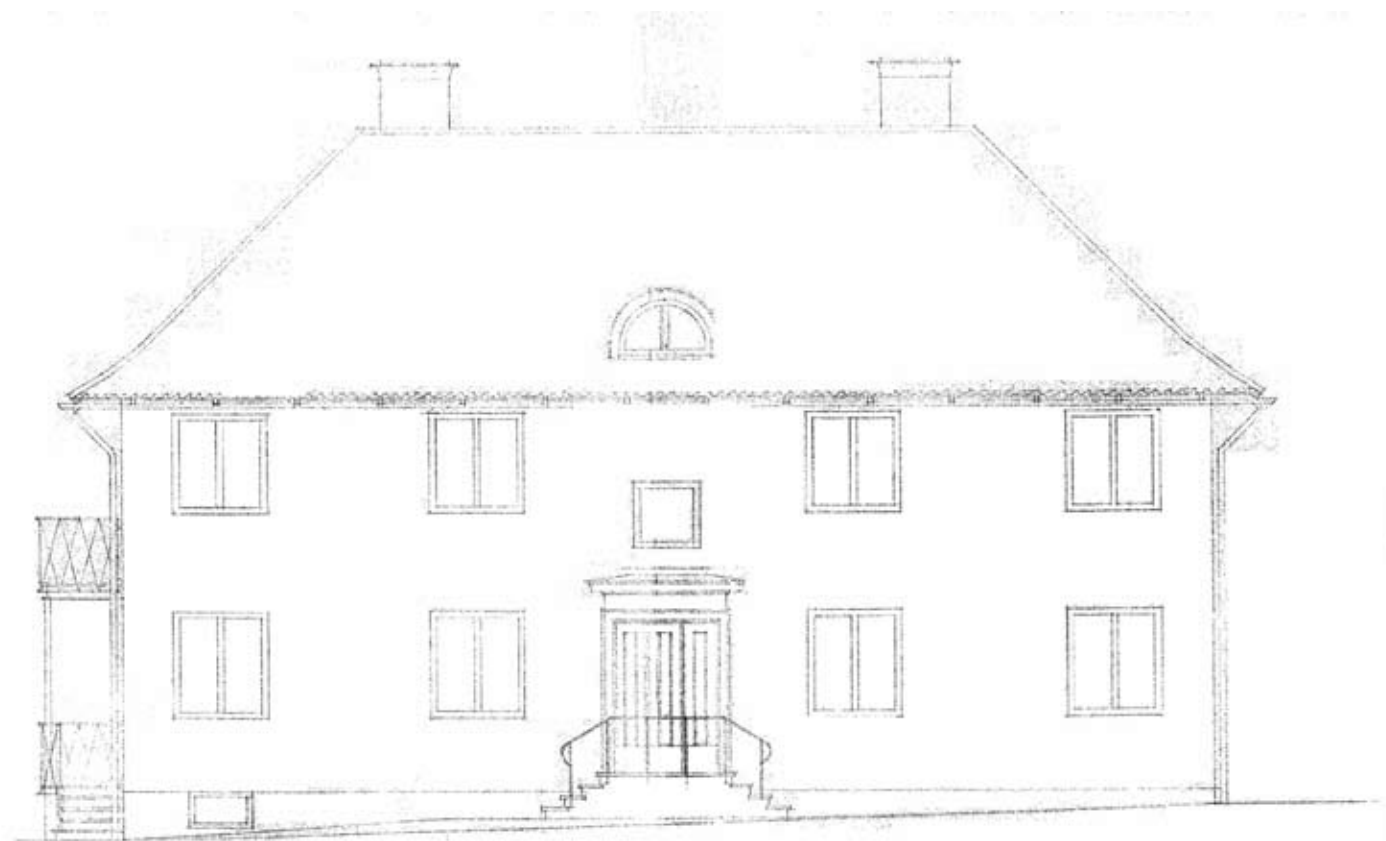
Bostadshus uppfört 1908 för Pihls trädgårdsmästeri . Ldng20090203

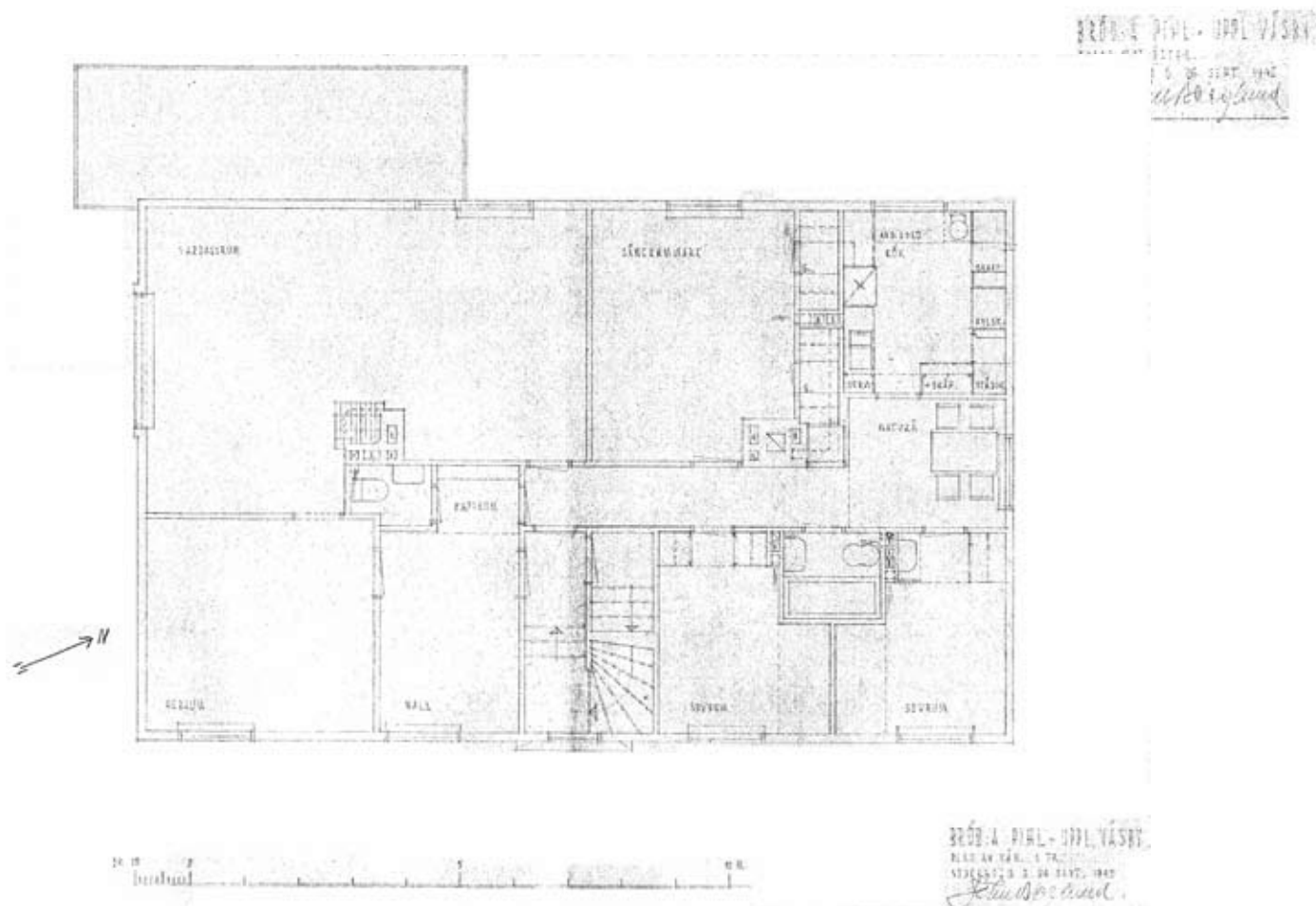
Vy över området med verkstadshus och bostadshus . Ldng20090420

Bostadshus uppfört 1908 för Phils trädgårdsmästeri . Ldng20090366

Öppen spis i rum på 1 tr. Ldng20090367

7. Verkstads- och kontorsbyggnad

Beskrivning Byggnad uppförd 1942. I byggnaden har bedrivits yrkesutbildning.	Byggår 1942
Byggherre Väsby Fastighets AB, tidigare AB Väsby Verkstäder.	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Verkstad/Kontor.
Senare funktion: 1940-tal yrkesskola i Väsbyföretagens regi. 1980-tal Vilundaskolans plåt- och svetsutbildning.
Nuvarande funktion: Verkstad och kontor (Nabard produktion AB, tillverkning av lego till industrin).

Byggnadsbeskrivning

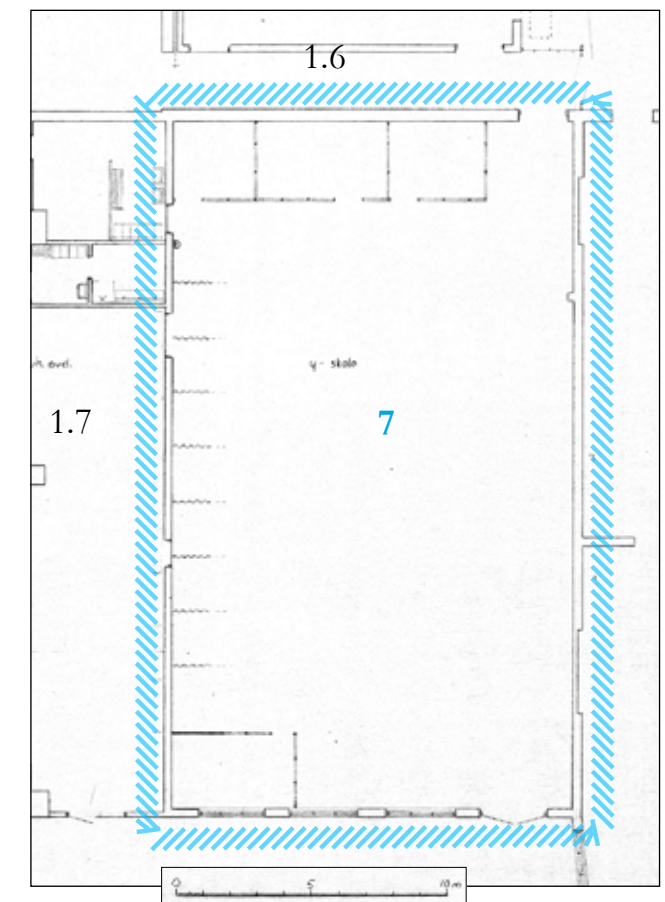
Antal våningar: 1 våning.
Grund: Gjuten.
Stomme: Tegel/betong?
Fasad: Fasader ej synliga då byggnaden i huvudsak är kringbyggd. Mot lastkaj tegel och betong.
Tak: Papptak
Fönster: -
Dörrar: Vikbar port av plåt klädd med rött plastmaterial mot lastkaj. Gråmålad stålport mot passage 1.6.
Övriga detaljer: Lanterner av betong med sadeltak.
Interiör: Verkstadslokal med inbyggt kontors- och personalutrymme. Gjutet golv, vitmålade väggar av betong, skivmaterial i tak. Gjutna pelare och takbjälkar. Lanterner i järnkonstruktion. Takfönster.

Ldng20090228▲

Verkstad och kontor i byggnad uppförd 1942. Hyrd av Nabard produktions AB. I byggnaden har bedrivits yrkesutbildning i väsbyföretagens regi.

Ldng20090226▼

8. Kontors- och servicebyggnad

Beskrivning Kontors- och servicebyggnad uppförd 1948 efter ritningar av T. Blomqvist, Kreugers konsulterande ingenjörbyrå. Byggnaden är uppförd i sammanhang med byggnaderna 9, 10 och 11.	Byggår 1948
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt Kreuger konsulterande ingenjörbyrå/T. Blomqvist	
Byggmästare SIAB	

Funktion

Ursprunglig funktion: Kontor med omklädnings- och skyddsrum, varmvattenrum, telefonväxel, matsal och kök.

Senare funktion:

Nuvarande funktion: Restauranger, kontor, tillverkning, service. (Väsby företagscenter, Köksproffsen, Restaurang La Familiga, Kinarestaurang Ruyi, Brodyrhuset, Yanisa Thai Massage, Aaltos Optimala Hälsoutbildningar, Parabol Antenn, RSMH – Riksförbundet för Social och Mental hälsa, Föreningen Optimalen).

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 2 våningar med källare och vind.

Grund: Betong.

Stomme: Betong.

Fasad: Tegel lagt i renässansförband.

Tak: Sadeltak täckt med papp.

Fönster: Vitmålade en- och tvåluftsfönster från byggnadstiden.

Dörrar: Ursprungliga tidstypiska dörrpartier med pardörrar av lackat/fernissat ädelträ med glaspartier. Profilerade dörrömfattningar av konststen.

Övriga detaljer: I gavelrösten fyra ventilationshål i form av kors. Fransk balkong med järngaller.

Interiör: I huvudsak moderniserat, delvis förändrad planlösning, i huvudsak sentida golv-, vägg-, takmaterial och nya lister och dörrar. Ursprungliga trapphus med delvis från byggnadstiden bevarade innerdörrar, räcken och handledare samt inbyggda entrépartier av lackat/fernissat ädelträ med glasade partier, sannolikt ursprungligt golv av gult klinker i trapphus.

▲ Kontors- och servicebyggnad uppförd 1948.
Ldng20090413

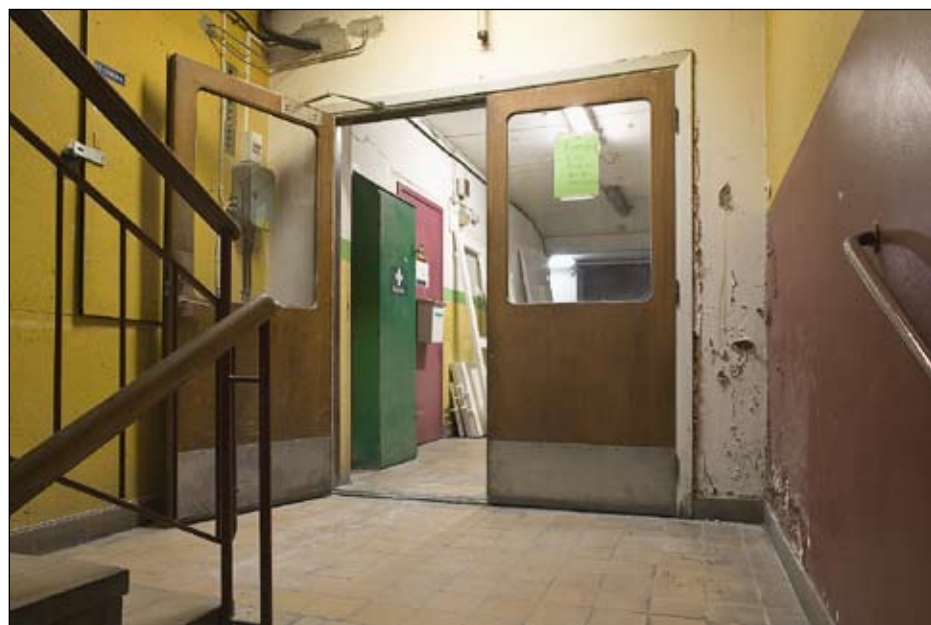
◀ Kontors- och servicebyggnad, mellanbyggnad och verkstadsbyggnad uppförda 1948.
Ldng20090376

Inbyggt entréparti i trapphus i kontors- och servicebyggnad.
Ldng20090247

Entréparti i kontors- och servicebyggnad. Ldng20090398

Trapphus med entré till byggnad 9 i bottenvåningen. Ldng20090245

Restaurang Ruyi i bottenvåningen. Ldng20090249

Restaurang La Famiglia. Ldng20090243

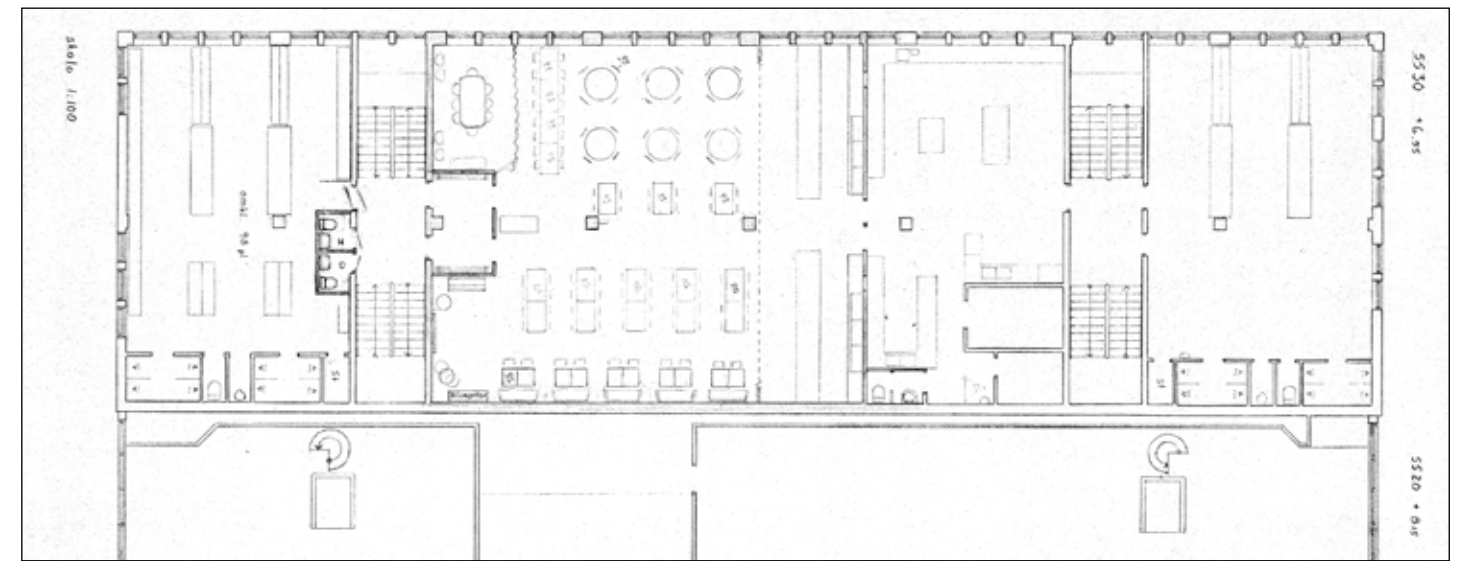
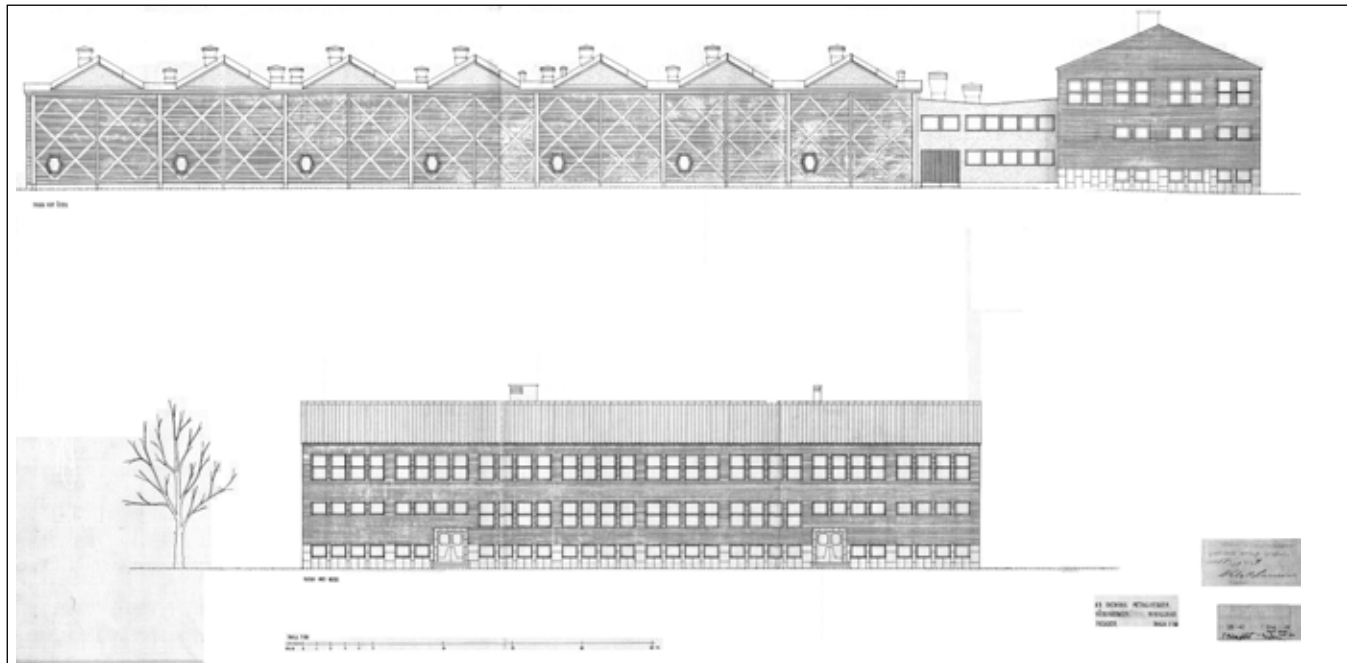
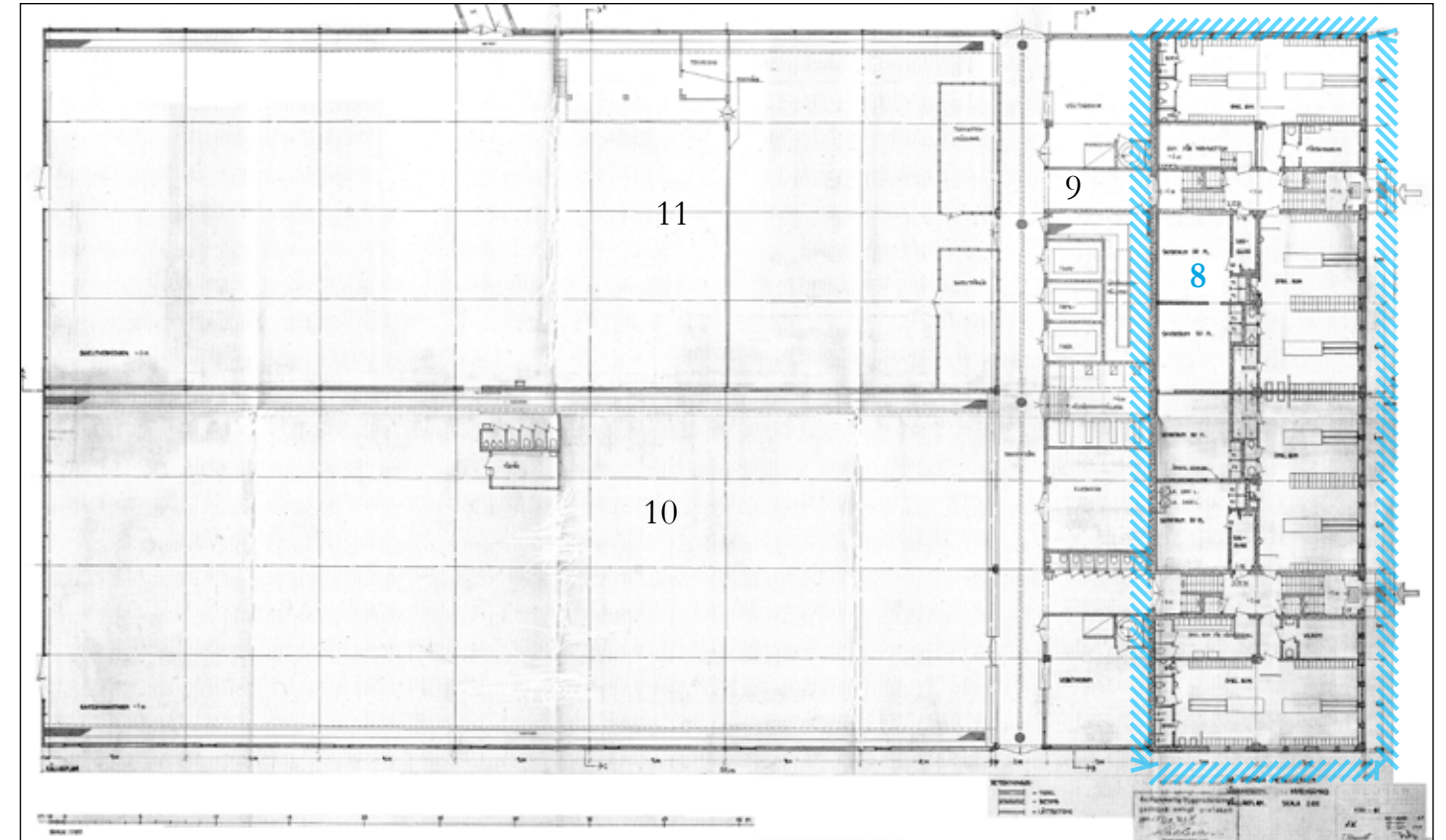
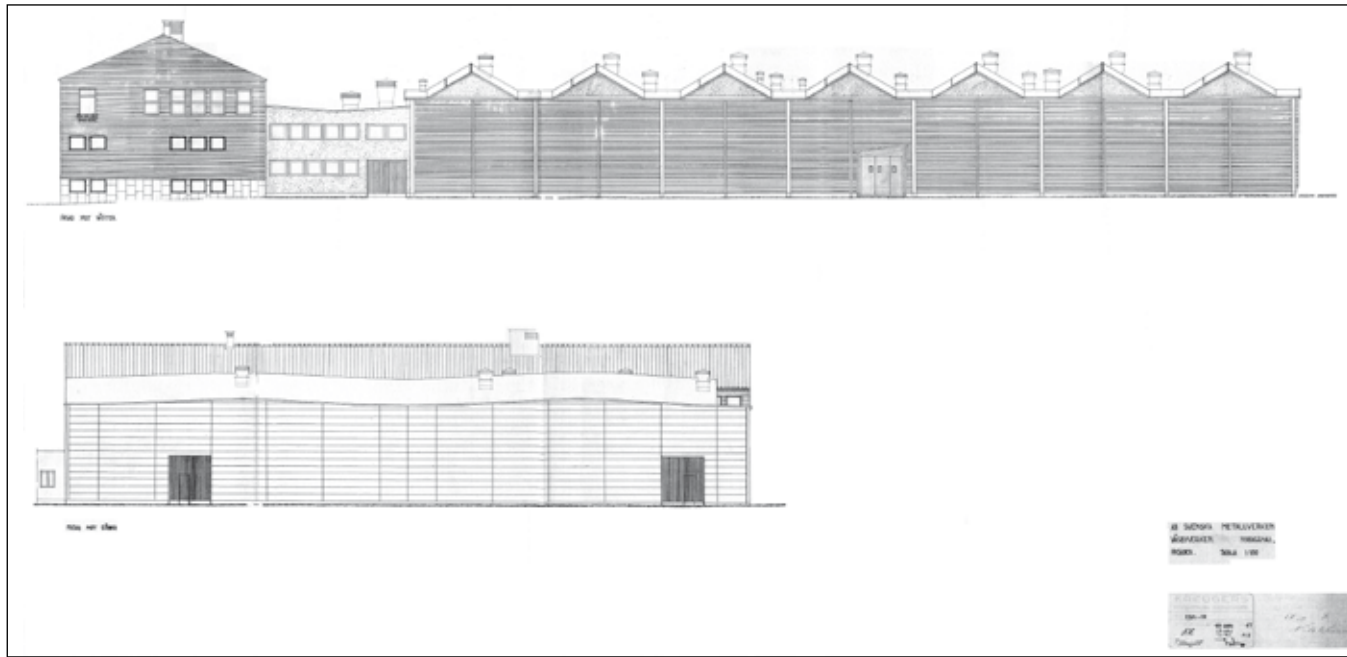
◀ Franskt balkongräcke åt norr, 2 tr.. Ldng20090346

Kontorsrum på 1 tr. i kontors- och servicebyggnad från 1948. Ldng20090241 ▼

Lokal hyrd av Brodyrhuset. Ldng20090246 ▼

Byggnaderna 8, 9, 10 och 11.

9. Mellanbyggnad

<p>Beskrivning Byggnad uppförd 1948 efter ritningar av T. Blomqvisth, Kreugers konsulterande ingenjörbyrå. Interiört omfattas byggnaden av en passage med fläktrum, elrum och toaletter i bottenvåningen samt verkstad och kontor 1 tr.</p>	<p>Byggår 1948</p>
<p>Byggherre Svenska Metallverken</p>	
<p>Arkitekt Kreuger konsulterande ingenjörbyrå/T. Blomqvist</p>	
<p>Byggmästare SIAB</p>	

Funktion

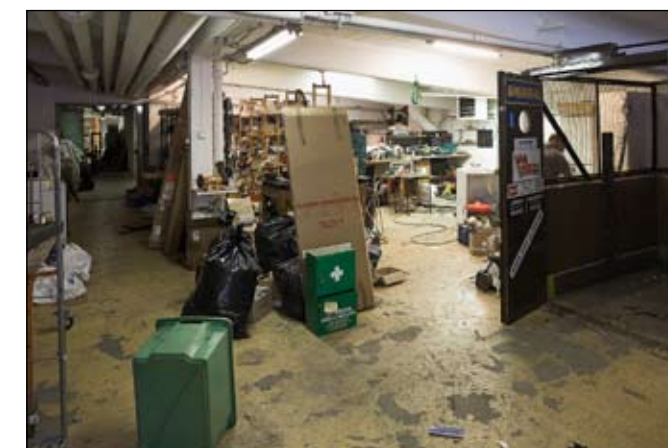
<p>Ursprunglig funktion: Mellanbyggnad, service m.m.</p> <p>Senare funktion:</p> <p>Nuvarande funktion: Sammanbindningsgång med toaletter, elcentraler osv i bottenvåning. I övervåning verkstad (Reparation & Service Gunnar Sandberg AB, Reparation av kyl/frys) samt öde kontorsutrymmen.</p>
--

Byggnadsbeskrivning

<p>Antal våningar: 2 våningar.</p> <p>Grund: Betong, putsad, grå.</p> <p>Stomme: Betong.</p> <p>Fasad: Plåtinklädd, ljusgul.</p> <p>Tak: Motfallstak. Papptäckt.</p> <p>Fönster: Enlufts-fönster i rader. Tråbågar. Vita.</p> <p>Dörrar: Port med stående brun panel och glasruta med intilliggande dörr av stål, gul.</p> <p>Övriga detaljer: -</p> <p>Interiör: Bottenvåningen utgörs av en passage med ingångar till byggnaderna 8, 10, 11 och 18. Golv täckt med gult klinker, putsade väggar och gjutet tak. Bruna stålportar. Slåta brunmålade trädörrar till toaletter.</p> <p>Övre våningen utgörs av en verkstadslokal i öst med gjutna golv, putsade väggar och gjutna element i tak. Kopplade enlufts-fönster hängda i överkant åt öst. Grå stålport till kontorslokaler i väst inredda med i huvudsak plastmattor, målade vävtapeter och gjutna element i tak. Kopplade enlufts-fönster åt väst försedda med haspar av 40-talstyp. Bastu- och duschutrymme.</p> <p>Två spiraltrappor av stål till bottenvåning.</p>

Mellanbyggnaden, uppförd 1948. Foto Lisa Sundström. Lp20090301

Verkstadslokal hyrd av Reparation & Service (kyl och frys) Gunnar Sandberg, 1 tr. Ldng20090317

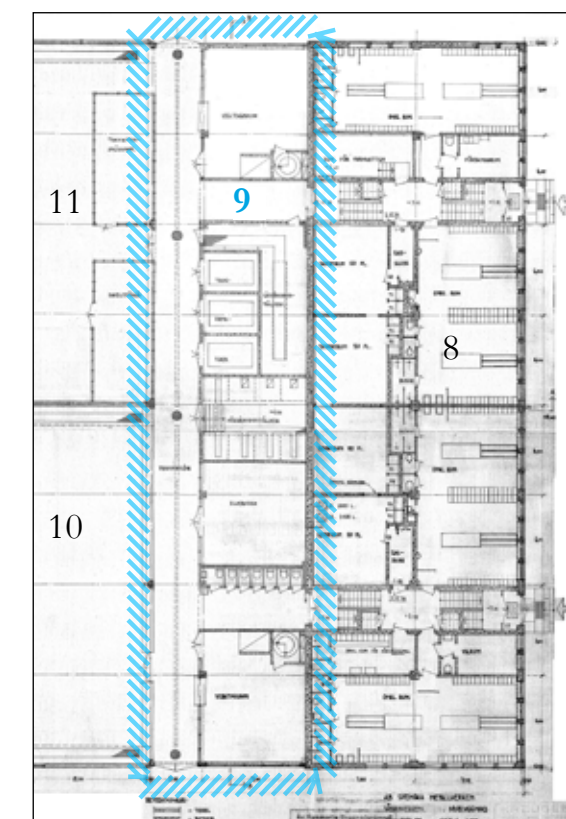
Toaletter på n.b. Entré till byggnad 8. Ldng20090236

F.d. kontorslokaler, 1 tr. Ldng20090319

Elskåp, bottenvåningen. Ldng20090238

10. Verkstadsbyggnad

<p>Beskrivning Stor verkstad uppförd 1948 efter ritningar av T. Blomqvist, Kreugers konsulterande ingenjörbyrå. Ursprungligen rymde hallen pressgjuteri, smälteri, aluminium- och zinkgjuteri samt verkstadskontor. Verkstadsbyggnaden är uppförd i en tidstypisk funktionell industriarkitektur med mönstermurade fasader och sexkantiga fönster.</p>	<p>Byggår 1948</p>
<p>Byggherre Svenska Metallverken</p>	
<p>Arkitekt Kreuger konsulterande ingenjörbyrå/T. Blomqvist</p>	
<p>Byggmästare SIAB</p>	

Funktion

<p>Ursprunglig funktion: Pressgjuteri, smälteri, aluminium- och zinkgjuteri, verkstadskontor fram till ca 1983.</p> <p>Senare funktion: Plastvarutillverkning, MIA-Plast och Bilförsäljning</p> <p>Nuvarande funktion: Småföretag. Bilreparatörer (Väsby Auto & Däckservice. Väsby Bil El. Sprutlackeringsföretag (Custom Service). Cykelhuset. Biltvätt. Dataföretag (Viira D'Hennessy & Partner AB). Truckreparation.</p>

Byggnadsbeskrivning

<p>Antal våningar: 1 våning.</p> <p>Grund: Gjuten och putsad.</p> <p>Stomme: Järnkonstruktion/betong.</p> <p>Fasad: Tegel, rött, lagt i renässansförband, mönstermurat. Vitt avfärgade lisener av järn. Fasad åt söder gjutna element samt en del inklädd med röd korrugerad plåt.</p> <p>Tak: Sågtak, pappklätt. Takfönster i de lanterninliknande upphöjningarna i sågtandstaket är senare inklädda med papp.</p> <p>Fönster: Kopplade, vitmålade, sexkantiga enlufts-fönster från byggnadstiden.</p> <p>Dörrar: Stora vikportar upptagna i sen tid, röd plåt. En port och en dörr klädda med stående, gulmålad panel, troligen sentida.</p> <p>Övriga detaljer: -</p> <p>Interiör: Ursprungligen utgjorde byggnaden interiört en stor encellig verkstad med långsgående traverser i taket. Verkstaden har i sen tid delats med mellanväggar till ett flertal lokaler för småföretagare. Byggnaden har bevarade järnkonstruktioner för traverser i tak.</p> <p>I huvudsak putsade ytterväggar och gjutna element i tak. Mellanväggar inklädda med plåt eller skivmaterial. Inbyggda kontors- och förrådsutrymmen i de enskilda lokalerna.</p>

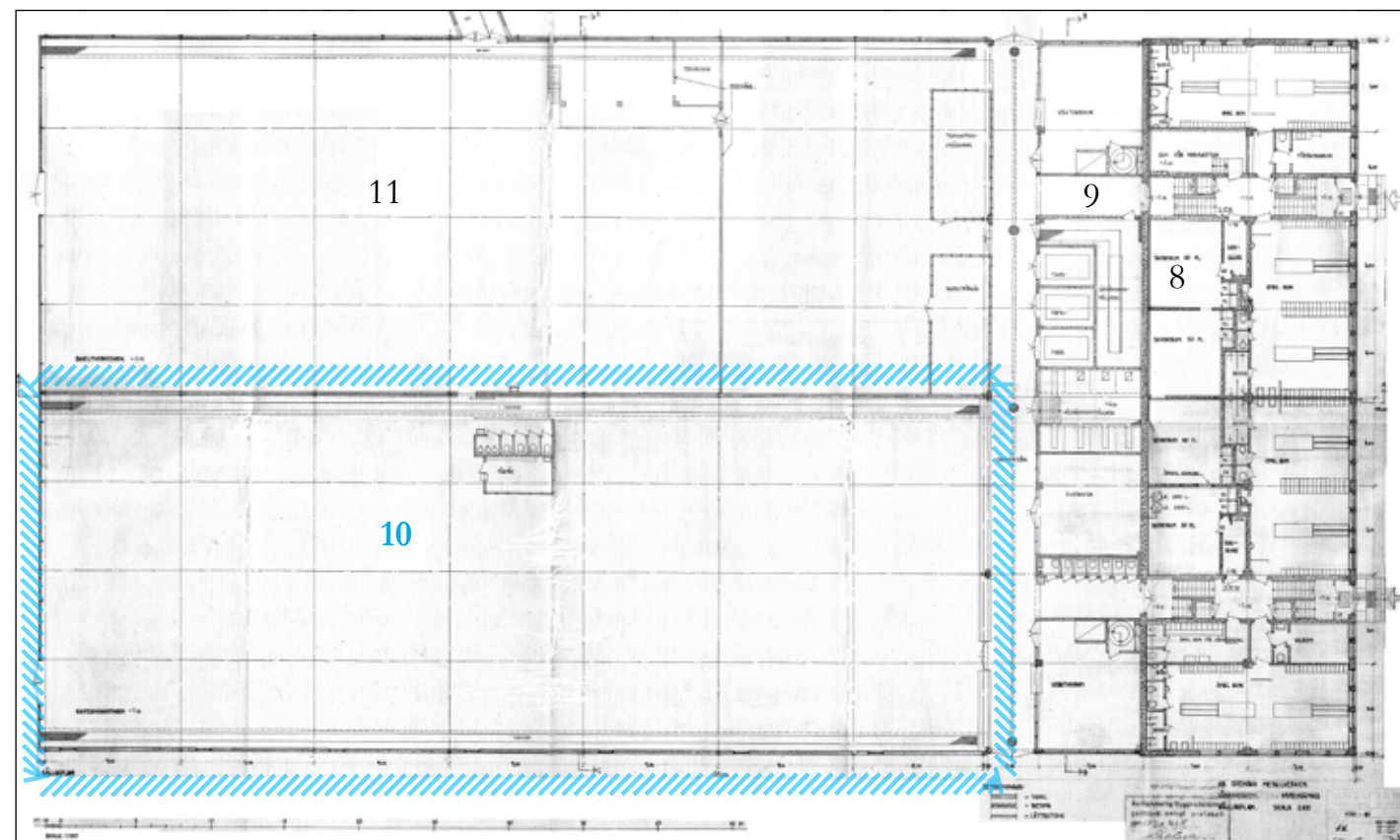
Verkstadsbyggnad uppförd 1948. Ldng20090373

Sexkantiga fönster i verkstadsbyggnaden. Ldng20090358 (fönstret från utsidan)
 Ldng20090324 (fönstret från insidan).

◀ *Bilverkstad (Väsbys Bil El) i f.d. pressguteriet. Ldng20090322*

◀ *Sprutlackeringsföretag i f.d. pressguteriet. Ldng20090320*

Cykelförsäljning (Cykelhuset) i f.d. pressguteriet uppfört 1948. Ldng20090320 ▶

11. Verkstadsbyggnad

<p>Beskrivning Stor verkstadsbyggnad uppförd 1948 efter ritningar av T. Blomqvist, Kreugers konsulterande ingenjörbyrå. Verkstaden rymde ursprungligen lokaler för den expanderande plastproduktionsavdelningen.</p>	<p>Byggår 1948</p>
<p>Byggherre Svenska Metallverken</p>	
<p>Arkitekt Kreuger konsulterande ingenjörbyrå/T. Blomqvist</p>	
<p>Byggmästare SIAB</p>	

Funktion

<p>Ursprunglig funktion: Plastproduktion.</p>
<p>Senare funktion: Efter 1960 bearbetning och rensning av metaller. Efter 1983 för pumptillverkning och plastlager. Möbelförråd.</p>
<p>Nuvarande funktion: Öde</p>

Byggnadsbeskrivning

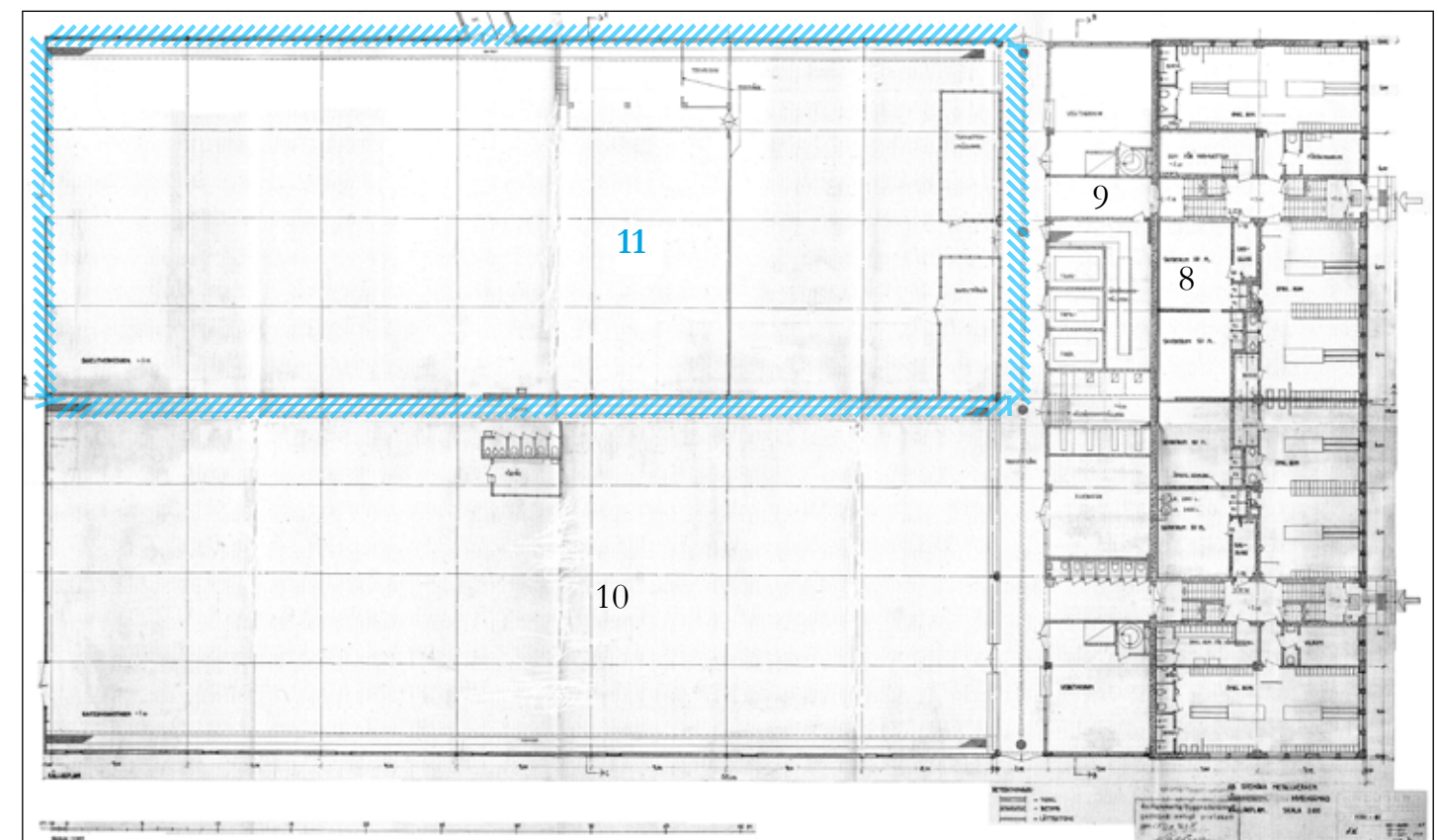
<p>Antal våningar: 1 våning.</p>
<p>Grund: Gjutet.</p>
<p>Stomme: Järnkonstruktion/betong.</p>
<p>Fasad: Byggnaden är kringbyggd.</p>
<p>Tak: Sågtak, pappklätt. Takfönster i de lanterninliknande upphöjningarna i sågtandstaket är senare inklädda med papp.</p>
<p>Fönster: -</p>
<p>Dörrar: Port av plåt, gul åt söder.</p>
<p>Övriga detaljer: -</p>
<p>Interiör: Stor verkstadshall med gult klinkergolv, putsade väggar målade vita med gul bröstning. Gjutet sågtak på järnkonstruktion med takfönster. Gjutna kontorsbyggnader med entresolvåning. Portar av stål till kringliggande byggnader. Toaletter, förråds- och elrum. Verkstadshallen har avdelats med en mellanvägg av plåt.</p>

*Verkstadslokal uppförd för plastproduktion 1948.
 Ldng20090362 ▶*

Ldng20090362 ▶

12. Vaktstuga (se plan sidan 15)

Beskrivning Kvarteret Messingens vaktstuga uppförd 1948. Byggnaden uppfördes i tegel efter ritningar av Kreugers konsulterande ingenjörbyrå och är tillbyggd i sen tid.	Byggår 1948
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt Kreuger konsulterande ingenjörbyrå/T. Blomqvist	
Byggmästare SIAB	

Funktion

Ursprunglig funktion: Grindstuga/Vaktstuga
Senare funktion: Fotoaffär (Bildsnabben). Expedition för Lottakåren. Presentbod.
Nuvarande funktion: Frisersalong (Klippkuren) med pentry och toalett.

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Betong, målad svart. Tillbyggnad plåt, ofärgad.
Stomme: Tegel.
Fasad: Tegel, renässansförband. Tillbyggnad klädd med rödfärgad lockpanel.
Tak: Plant tak täckt med papp, grönmålad plåt vikt om takfot.
Fönster: Ursprungliga kopplade tvåluftsfönster, ospröjsade, övre båge hängd i överkant, stolpgångjärn med rundad avslutning, samt ett mindre enluftsfönster, vitmålade. I tillbyggnad stora ospröjsade enluftsfönster.
Dörrar: Två sentida dörrar med ursprungliga överljusfönster. Svarta dörrar och vitmålade överljusfönster (öppningsbara, hängda i överkant).
Övriga detaljer: -
Interiör: Interiört moderniserad och inredd med plastmatta, blåmålade vävtapeter och putsat vitmålat tak. Frisersalong med utrustning, toalett och pentry.

Vaktstuga uppförd 1948. Idag uthyrd till frisersalong Klippkuren. Ldng20090407 ▲

◀ *Ldng20090407*

*Frisersalong
Klippkuren.
Ldng20090250*

13. Panncentral och kompressorrum

Beskrivning Panncentral med kompressorrum uppförd 1948 efter ritningar av T. Blomqvisth, Kreugers konsulterande ingenjörbyrå.	Byggår 1948
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt Kreuger konsulterande ingenjörbyrå/T. Blomqvist	
Byggmästare SIAB	

Funktion

Ursprunglig funktion: Panncentral och kompressorrum
Senare funktion:
Nuvarande funktion: Panncentral och kompressorrum

Byggnadsbeskrivning

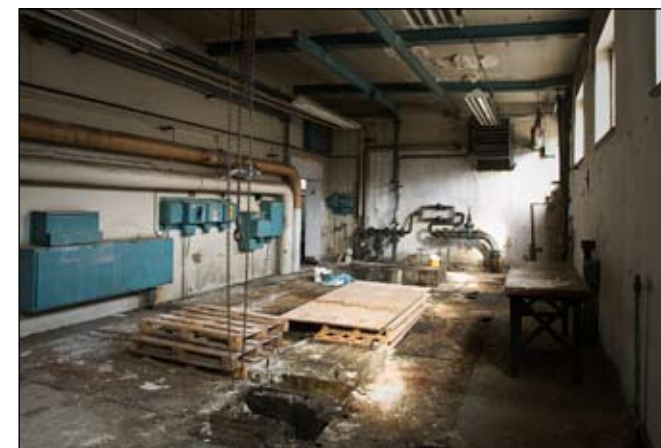
Antal våningar: 1 våning med entresol i pannrum.
Grund: Gjuten.
Stomme: Betong.
Fasad: Tegel, renässansförband.
Tak: Flackt pulpettak, pappklätt, vindskivor av plåt vikt om hörn. Utskjutande tak åt väst på stålkonsoleer.
Fönster: Fönstersnickerier från byggnadstiden. Kopplade ospröjsade en- och tvåluftsfönster av trä, vitmålade bågar. Liggande och stående rektangulära, kopplade, ospröjsade, tvåluftsfönster, vitmålade bågar.
Dörrar: En port troligen från byggnadstiden klädd med smal stående panel, gulmålad. En port klädd med skivmaterial, gulmålad.
Övriga detaljer: Hög skorsten av tegel. Oval plakett med årtal högt upp på skorstenen. Ventilationsskorsten i plåt. Intagsport i övre våning åt väster av ofärgad plåt.
Interiör: Två lokaler med gjutna golv, putsade väggar och gjutna element i tak. Entresolvåning i pannrummet. Två värmepannor varav den ena med tillverkningsår 1948 av fabriket Swendsen & Wikström Aktiebolag, Stockholm. Dammar täckta av plåt i kompressorrum.

◀ Ldng20090388

Värmepannor i panncentral. Ldng20090296

Kompressorrum. Ldng20090297

Panncentral och kompressorrum med skorsten uppförd 1948. Ldng20090304

Tvättställ. Ldng20090298

Detalj av panna. Ldng20090299

14. Personalbostad (se plan på sid 15)

Beskrivning Byggnad uppförd på 1940-talet som personalbostad för anställda hos Pihls trädgårdsmästeri.	Byggår 1940-tal
Byggherre Phils trädgårdsmästeri	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Personalbostad för anställda vid Pihls trädgårdsmästeri.
Senare funktion: Rörverkstad, truckgarage, gummiförråd och kontor från 1952. Brandstation.
Nuvarande funktion: Småföretag (Nagelfixet samt verkstad och kontor åt ett företag som kör färdtjänstbussar.

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning med källarvåning i markplan.
Grund: Putsad och grått avfärgad.
Stomme: Betong/Trä.
Fasad: Liggande fasspontpanel, gulmålad. Snedställd fotbräda av trä, gulmålad. Vitmålade hörnlistor, foder och vindskivor.
Tak: Sadeltak täckt med trapetskorrugerad plåt. Vitmålade hängrännor och stuprör.
Fönster: Kopplade tvåluftsfönster, ospröjsade, pressade hörnjärn, målade vita. Ett par mindre kopplade enluftsfönster, ospröjsade, vitmålade. Släta vita foder.
Dörrar: Sekundär entrédörr, brunbetsad, överliggande skärmtak av sinuskorrugerad plåt.
Källarvåning i markplan; En port klädd med smal stående panel, gulmålad, försedd med svängt bandgångjärn, troligen från byggnadstiden. En dörr klädd med smal stående panel, gulmålad, troligen från byggnadstiden. En port klädd med stående panel och en dörr klädd med en skiva, gulmålad från senare tid.
Övriga detaljer: Sekundär trappa till entrédörr. Utbyggnad åt norr av betong med väggar och tak av sinuskorrugerad plåt. Fasad bevuxen med vildvin.
Interiör: Fem rum och kök med toalett i bottenvåning. I huvudsak moderniserat. Golv täckta med plattmattor, målade vävtapeter, skivmaterial i tak, smala släta lister. Ursprungliga dörrar med en spegel hängda på stolpgångjärn med konisk kula. Fast ursprunglig garderobsvägg med tidstypiska stängningsbeslag från 1940-talet. Ursprungliga fönsterbågar med från byggnadstiden tidstypiska stängningsbeslag (haspar med ögla).

*F.d. bostadshus uppfört under 1940-talet för anställda hos Pihls trädgårdsmästeri.
Ldng20090164*

*F.d. bostadshus från norr.
Ldng20090168 ▶*

*Rum på 1 tr. i nordvästra delen av bostadshuset.
Ldng20090162*

*Nagelfixet på 1 tr. i sydvästra delen av bostadshuset.
Ldng20090163*

15. Verkstadsbyggnad

Beskrivning Verkstadsbyggnad med svarv- och slipavdelning uppförd 1951.	Byggår 1951
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt Kreuger konsulterande ingenjörfirma/T. Blomqvisth	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Svarv- och slipavdelning

Senare funktion:

Nuvarande funktion: Öde

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.

Grund: Gjuten.

Stomme: Betong/tegel.

Fasad: Byggnaden är i kringbyggd.

Tak: Pulpettak täckt med papp.

Fönster: -

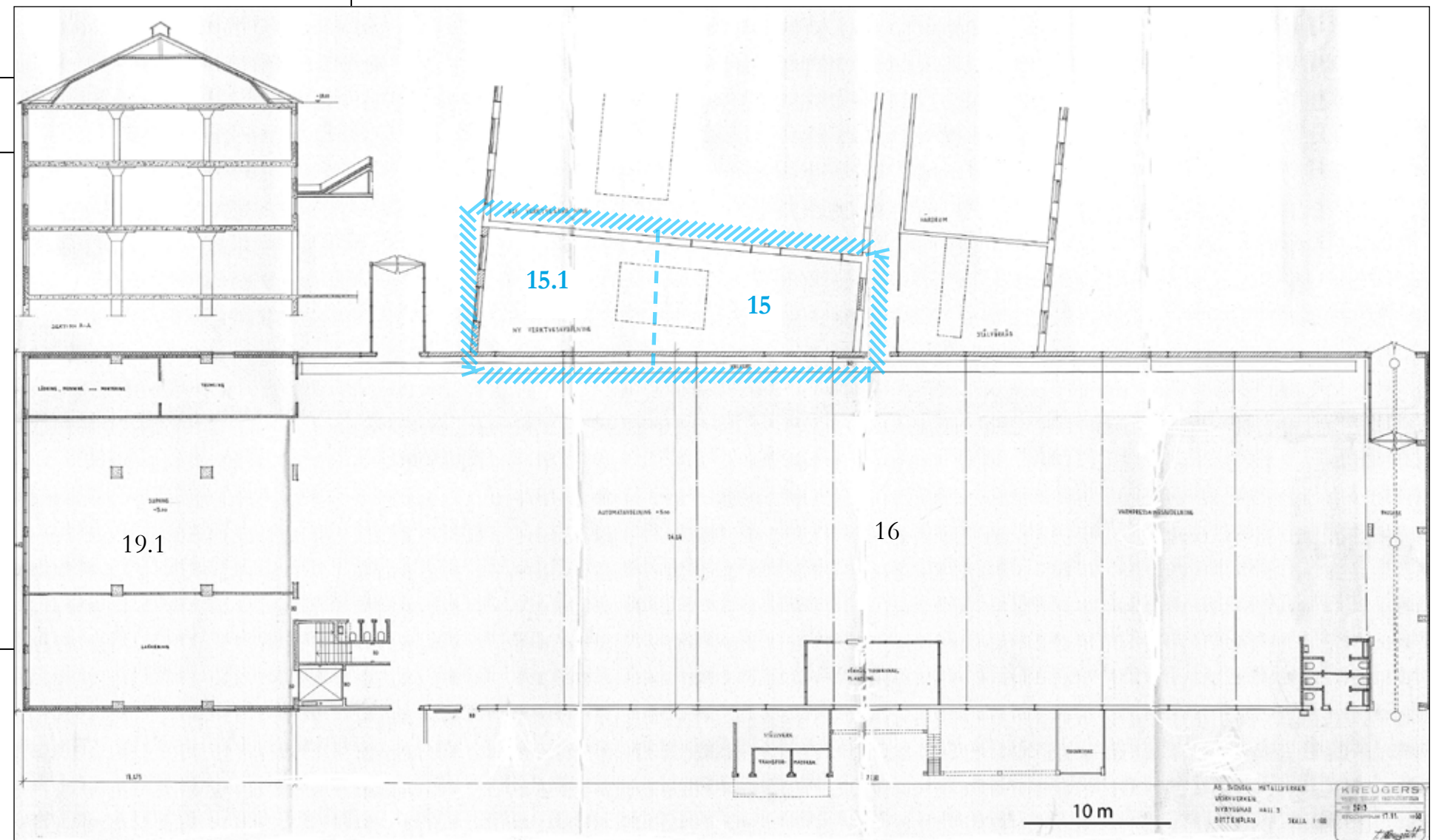
Dörrar: Vit stålport till passage 1.6.

Övriga detaljer: -

Interiör: Två verkstadslokaler med gjutna golv, gjutna element i tak och putsade väggar. Brunmålad stålport till byggnad 16. Omålad träport klädd med stående panel mellan de två lokalerna.

*Verkstadslokal (15) uppförd som svarv- och slipavdelning 1951.
Ldng20090229*

15.1 Verkstadsbyggnad

Beskrivning Verkstadsbyggnad med svarv- och slipavdelning uppförd 1951.	Byggår 1951
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt Kreuger konsulterande ingenjörfirma/T. Blomqvisth	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Svarv- och slipavdelning
Senare funktion:
Nuvarande funktion: Öde

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Gjuten.
Stomme: Betong/Tegel.
Fasad: Vitmålat tegel mot lastkaj i söder.
Tak: Pulpettak täckt med papp.
Fönster: -
Dörrar: Brunmålad ståldörr mot lastkaj. Brun stålport mot norr.
Övriga detaljer: -
Interiör: Verkstadslokal med gjutet golv, putsade och vitmålade väggar med grön böstning. Pulpettak av gjutna element, takfönster.

Lastkajen med byggnad 15.1 till vänster i bild 19.1 till höger samt entré till byggnad 16

Verkstadslokal (15.1) i svarv- och slipavdelning uppförd 1951. Ldng20090359

16. Verkstadsbyggnad

Beskrivning Stor verkstadshall för varmpressning och bearbetning av mässing uppförd 1951. Uppförd i sammanhang med byggnad 19.1.	Byggår 1951
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt Kreugers konsulterande ingenjörbyrå	
Byggmästare SIAB	

Funktion

Ursprunglig funktion: Varmpressning och bearbetning av mässing fram till 1980-90-tal.
Senare funktion:
Nuvarande funktion: Öde

Byggnadsbeskrivning

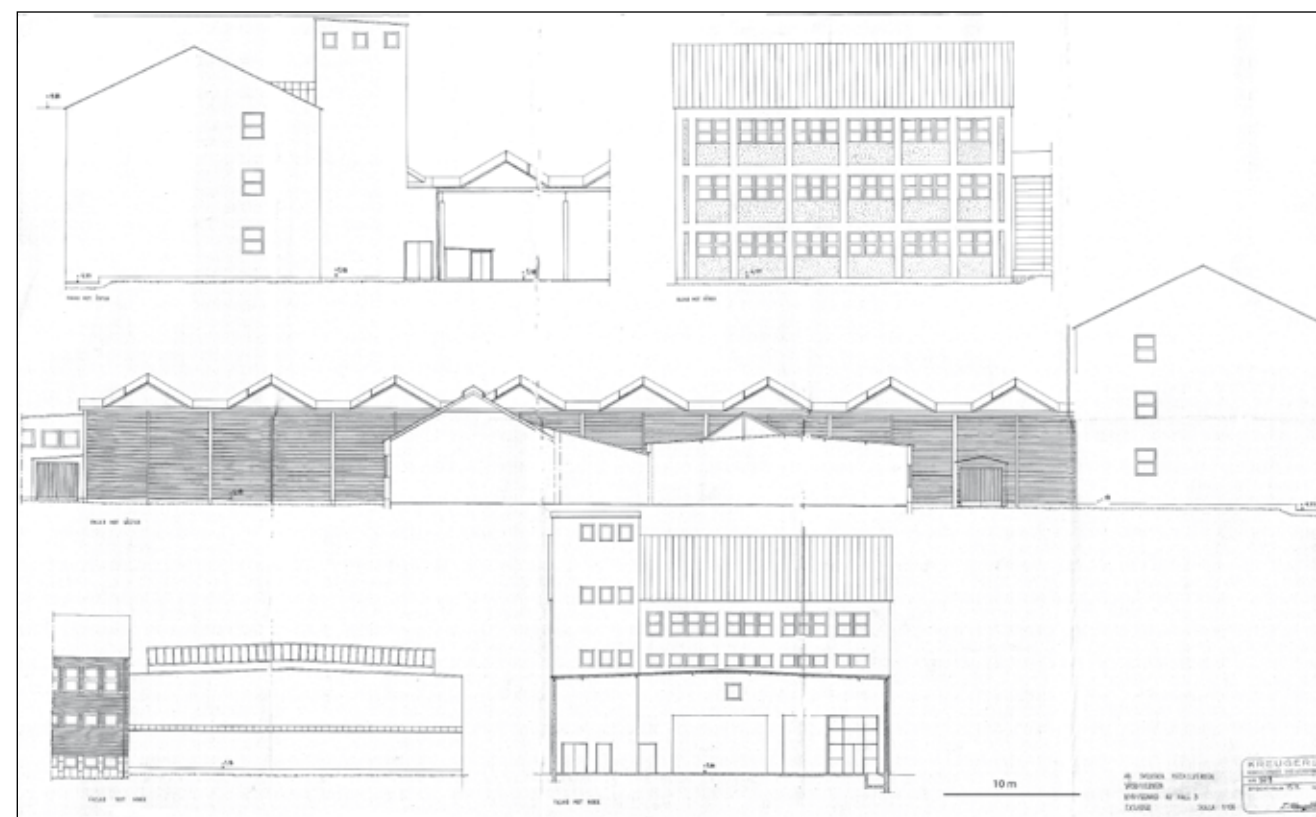
Antal våningar: 1 våning.
Grund: Gjuten.
Stomme: Järnkonstruktion/betong.
Fasad: Tegel.
Tak: Sågtak, papptak. Takfönster i de lanterninliknande upphöjningarna i sågtandstaket är senare inklädda med papp.
Fönster: -
Dörrar: Gråmålad stålport.
Övriga detaljer: Byggnaden är i kringbyggd. Ventilationsskorstenar av plåt.
Interiör: Stor verkstadshall med gjutet golv, vita putsade väggar och gjutna element i tak. Takkonstruktion av järn.
Inbyggd entresol av betong med kontor och pentry.
Toaletter med handfat troligen från byggnadstiden.
Gråmålade ståldörrar till byggnad 11,18, 19.1 samt till passagera 1.6, 20.

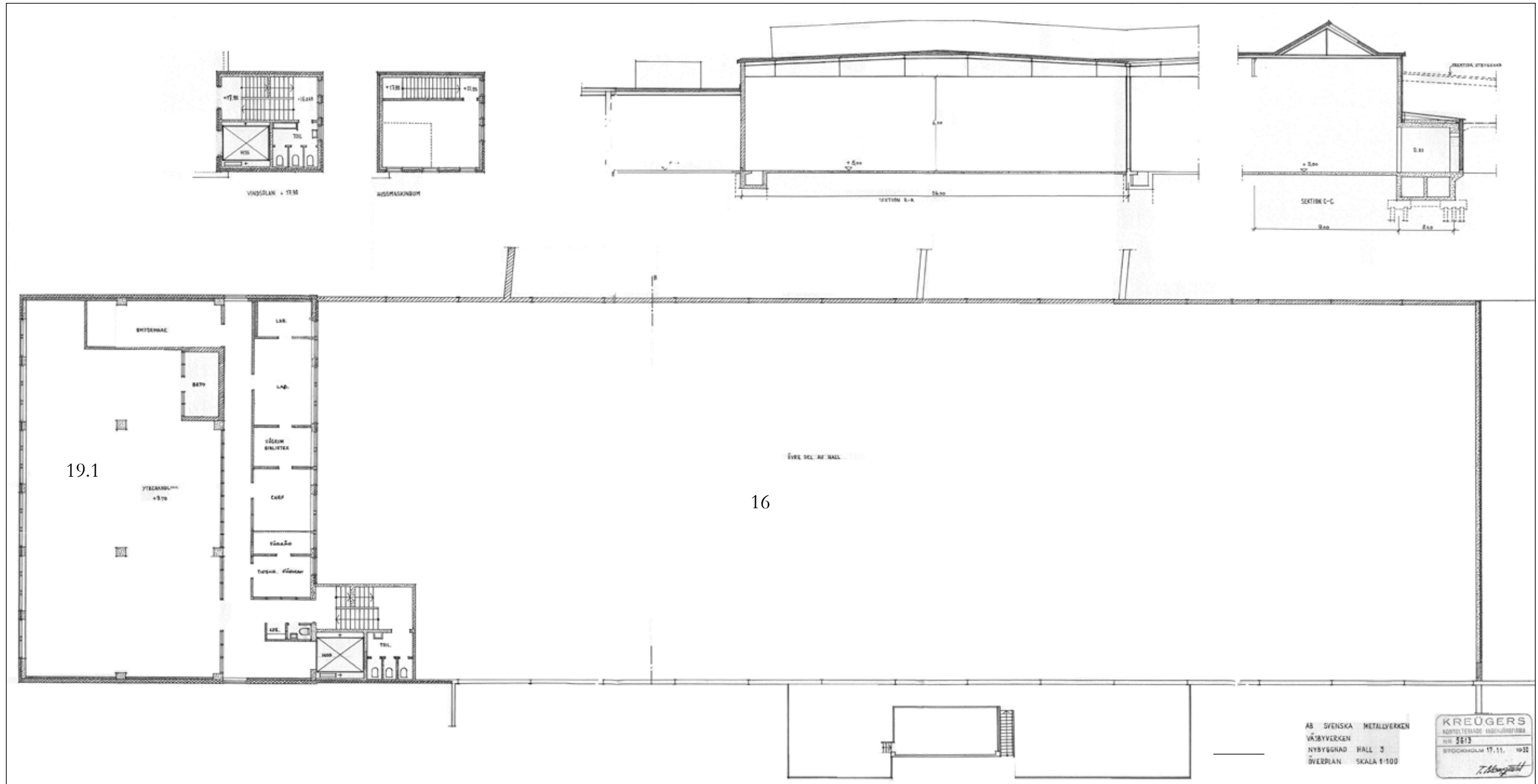

Öde verkstadshall uppförd 1951 för varmpressning och bearbetning av mässing.
Ldng20090361

Entresol i verkstadshall. Ldng20090259

17. Förrådsbyggnad (se plan på sid 15)

Beskrivning Förrådsbyggnad uppförd 1955. Tillbyggd norrut under 1970-talet.	Byggår 1955
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt Hans Åsberg	
Byggmästare -	

Funktion

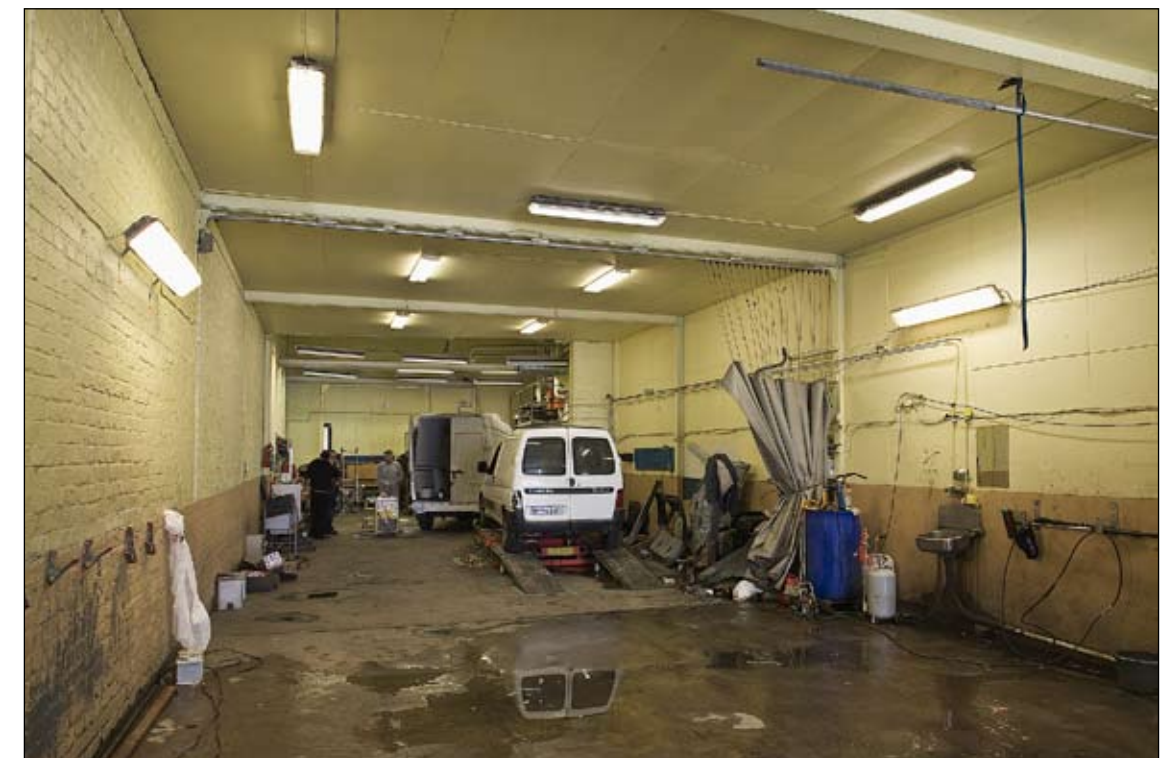
Ursprunglig funktion: Förråd för mässingsbult.
Senare funktion: Bultkapning/Bultförråd
Nuvarande funktion: Bilverkstad/billackering i byggnaderna 17 och 3 (Väsby Bilcenter).

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Gjutet.
Stomme: Järnkonstruktion.
Fasad: Trapetskorrugerad plåt, blå.
Tak: Pulpettak täckt med sinuskorrugerad plåt.
Fönster: -
Dörrar: Vikbar port klädd med korrugerad plåt täckt med blått plastmaterial. Svart plåtkarm.
Övriga detaljer: -
Interiör: Verkstadslokal med gjutet golv, putsade väggar målade i gult med beige sockelmarkering. Skivmaterial i tak samt vägg mot väst. Inbyggt kontors. Interiört sammanbyggd med byggnad 3.

F.d. förrådsbyggnad. Idag använd som bilverkstad av Väsby Bilcenter. Ldng20090401

Bilverkstad (Väsby Bilcenter) i förrådsbyggnad från 1955. Ldng20090224

18. Förrådsbyggnad

Beskrivning Byggnad uppförd i sammanhang med byggnad 16 och 19.1.	Byggår 1951
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt Kreugers konsulterande ingenjörbyrå	
Byggmästare SIAB	

Funktion

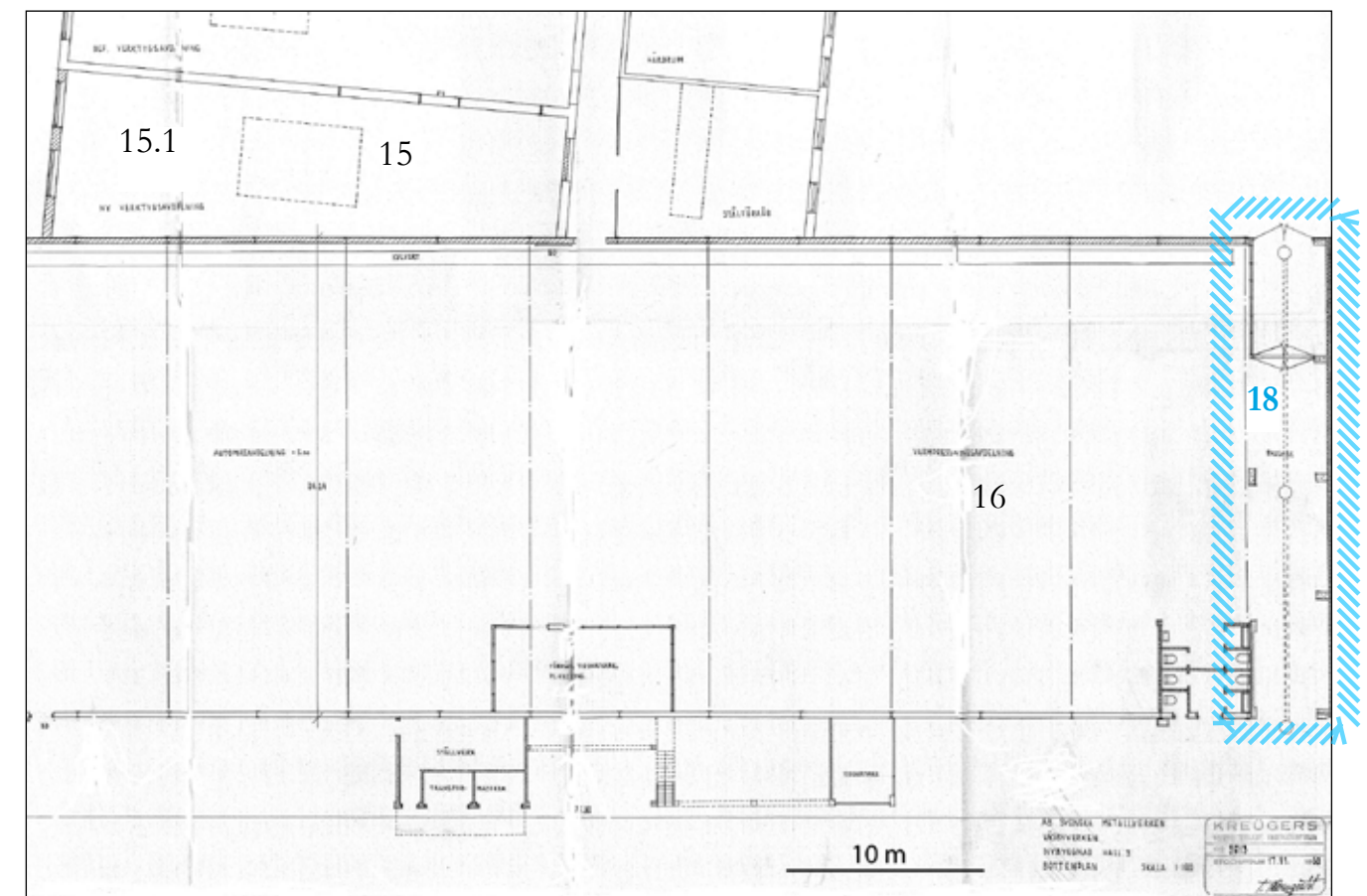
Ursprunglig funktion: Transportgång i bottenvåning, verktygsförråd 1 tr.
Senare funktion: Förråd
Nuvarande funktion: Öde

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 2 våningar.
Grund: Gjuten.
Stomme: Tegel.
Fasad: Slätputs, gul.
Tak: Plantak, papptäckt?
Fönster: Kopplade, ospröjsade enlufts-fönster.
Dörrar: -
Övriga detaljer: Byggnaden är i huvudsak kringbyggd.
Interiör: Bottenvåning utgörs av en gång med gult klinkergolv, putsade vita väggar och gjutet vitt tak. Stålportar till kringliggande byggnader. Ingen uppgång till övre våningen (ingång genom port i övre delen av verkstad 16 som ej är tillgänglig).

Transportgång i bottenvåningen i förrådsbyggnad uppförd 1951 .Ldng20090380

19.1 Verkstads- och kontorslokaler

Beskrivning Byggnadsdelen i öster är uppförd som ytbehandlingsavdelning 1951, i sammanhang med byggnad 16. Ytbehandlingen byggdes till åt väster 1960 och påbyggdes med en våning 1961 efter en brand.	Byggår 1951
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt Kreugers konsulterande ingenjörbyrå Tillbyggnad: ELV-Konsulter Påbyggnad: Kreugers konsulterande ingenjörfirma/T. Blomqvisth.	
Byggmästare SIAB Tillbyggnad: AB Konstrukta	

Funktion

Ursprunglig funktion: Slipavdelning, stålkapning, galvanisk ytbehandling, kontroll- och avsyningsavdelning, sjukrum m.m. Tillbyggnad: Automatisk ytbehandling samt slipning, lumpning, lackering m.m. Inrymmer anläggning för kemisk rening av avloppsvatten.

Senare funktion: Inreds 1983 med lokaler för småföretag som finmekanisk verkstad, verktygsservice, ytförädling, kommunalt kontor, textilindustri, betning av mässingsdetaljer, bussreparationer/tvätt, arbetsförmedling samt småföretag. (Väsby företagscenter. Bildexpo, kopiering och tryck. Väsby Ytförädling, Maxpps AB. Tryckpunkten/Trans Soft. ÖS-WE Ring Gokartstadion. Bri Reklam. Kopieringstryck. Uffe Tryckare. Enterprice, Mälardalens Gräv & Frakt AB, Sermavik Fastighet, E-learning, InvitNet, Labinova, Stadens bortteknik, Väsby Atletklubb, Väsby Ytförädling, Ateljé Ahlgrim, Crossborder, Väsby Bil & Rep, Veddesta Distribution AB.)

Nuvarande funktion: Öde/småföretag

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 4 våningar.

Grund: Betong på pålar.

Stomme: Betong.

Fasad: Plåtklädd fasad med ofärgad aluminiumplåt mellan lisener av konststen. Putsad fasad åt öst. Fasad åt väst klädd med konststen samt en del med aluminiumplåt.

Tak: Plantak, pappklätt med uppstickande hisscentraler.

Fönster: Tvåluftsfönster av vitmålade träbågar i den del av byggnaden som är uppförd 1951. Vita enluftsfönster av aluminiumbågar i den år 1960 tillbyggda delen.

Dörrar: Portar och dörrar i stål, grå.

forts...

Verkstads och kontorsbyggnad uppförd 1951, tillbyggd 1960 och påbyggd 1961 efter brand. Ldng20090389

Byggnad från väst. Ldng20090337

Byggnad från norr. Ldng20090412

Verkstadslokaler hyrda av Väsby Ytförädling, 1 tr. i byggnadens östra del. Ldng20090360.

Öde verkstadslokal i bottenvåningen verkstadslokals tillbyggnadsdel från 1960. Ldng20090332

...forts byggnadsbeskrivning

Övriga detaljer:

Interiör: Bottenvåning i öst - stor lokal med gjutet golv, skivinklädda och putsade väggar, gjutet tak, gjutna pelare.
Interiör gång till byggnad 16.

Bottenvåning i väst – Lokal (tidigare busstvätt) med betongkaj på pålar, putsade väggar, gjutet tak, röd stålport mot betongkaj, vikbar port av ofärgad plåt mot väst.

Plan 1 – Verkstads- och förrådslokaler samt kontorslokaler med pentry och hygienutrymmen med i huvudsak gjutna golv och tak, väggar putsade/skivinklädda/plåtinklädda. (Väsby ytförädling, Atletklubben, Förråd, Ateljé Ahlgrimm (syateljé), Crossborder AB (tillverkning av plastfilm).)

Plan 2 – Max FPS AB/Poeme AB – Ej tillgängligt.

Plan 3 – Kontorslokaler och tryckeri i huvudsak inrett med plastmattor, skivinklädda väggar med målade vävtapeter, gjutna tak. (Uffe Tryckare, tryckeri och kontorslokaler, Enterprises (möbelförsäljning).)

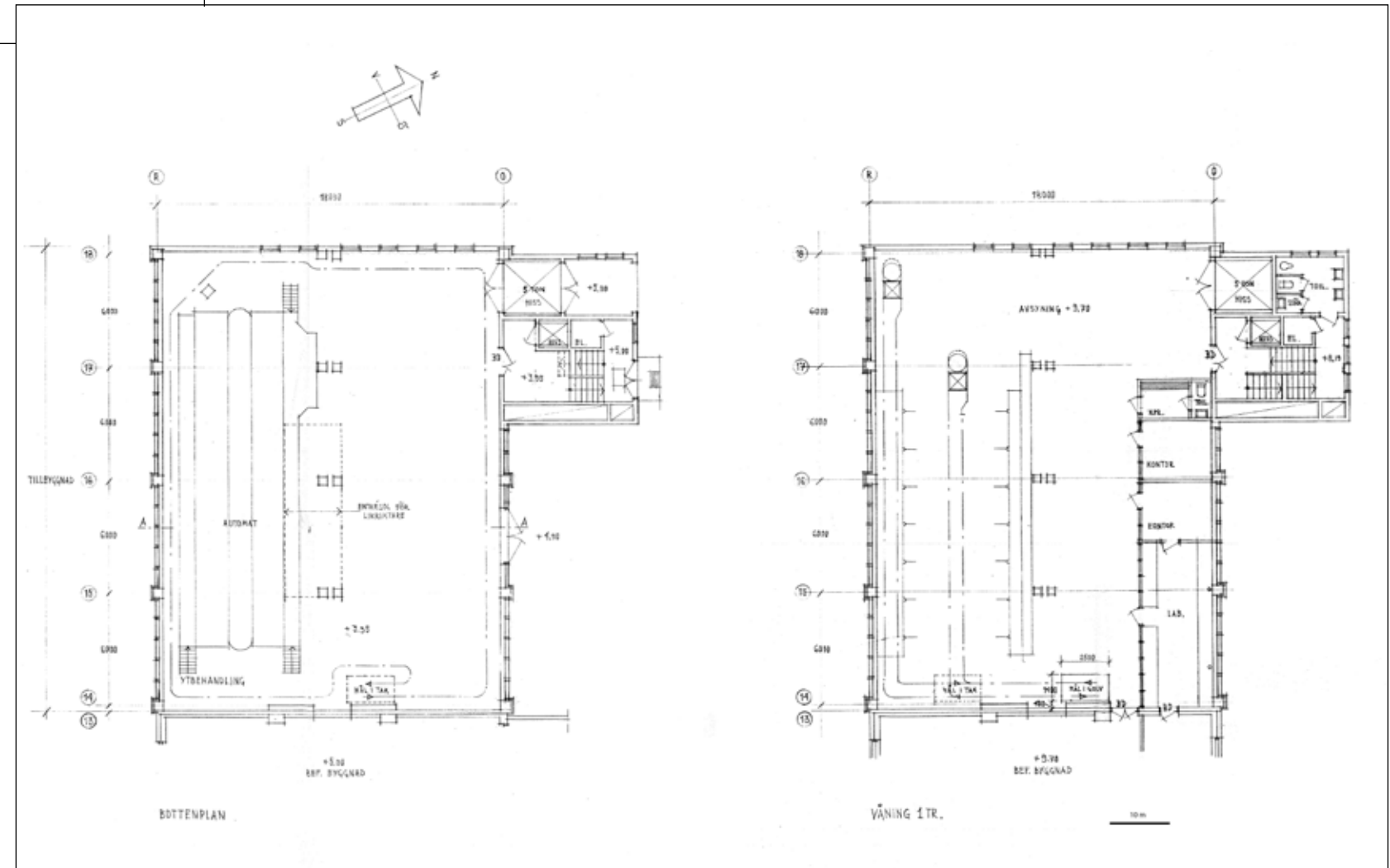
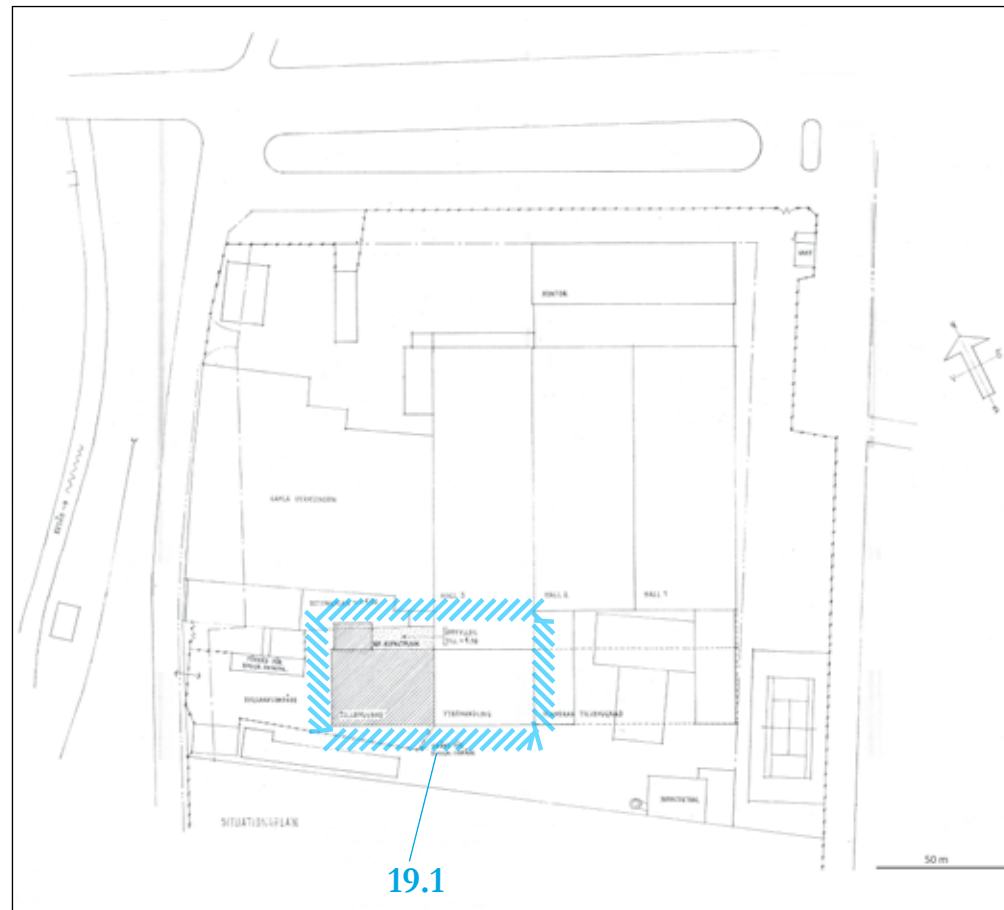
Två trapphus med putsade väggar, gjutna trappor med handledare av svart järn, gjutna tak.
Stålportar till våningsplanen.

Varubiss i bottenvåningen. Ldng20090363

Trapphus. Ldng20090336

19.2 Vattenrening (se plan sid 15)

Beskrivning Mindre byggnad uppförd för vattenrening.	Byggår 1960-tal
Byggherre -	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Vattenrening

Senare funktion:

Nuvarande funktion: Öde

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.

Grund: Gjuten.

Stomme: Plåt.

Fasad: Trapetskorrugerad plåt.

Tak: Plant tak täckt med trapetskorrugerad plåt.

Fönster: -

Dörrar: Skjutdörr av korrugerad plåt.

Övriga detaljer: -

Interiör: Enkelt utrymme med väggar av korrugerad plåt och grusat golv inrett med en panna.

Byggnad för vattenrening. Foto Lisa Sundström. Lp20090302

20. Passage/Lagerbyggnad (se plan på sid 15)

Beskrivning Provisorisk lagerbyggnad uppförd 1949.	Byggår 1949
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt Kreugers konsulterande ingenjörbyrå	
Byggmästare SIAB	

Funktion

Ursprunglig funktion: Mellanlager för automatavdelning.
Senare funktion:
Nuvarande funktion: Passage/Öde

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Gjuten.
Stomme: Järn.
Fasad: Sinuskorrugerad plåt, röd.
Tak: Pulpettak, täckt med sinuskorrugerad plåt.
Fönster: -
Dörrar: Vikbarport med plåtpanel, gul. Skärmtak täckt med sinuskorrugerad plåt. Plåtdörr målad rosa.
Övriga detaljer: -
Interiör: Passage i västra delen inbyggd med plåtskivor, gjutet golv, putsad vägg mot byggnad 19. Orangemålad stålport till byggnad 16. Röda ståldörrar till 11 och lager i östra delen.
Lager i östra delen med gjutet golv, korrugerade plåtväggar samt plåtskivor mot passagen i västra delen.

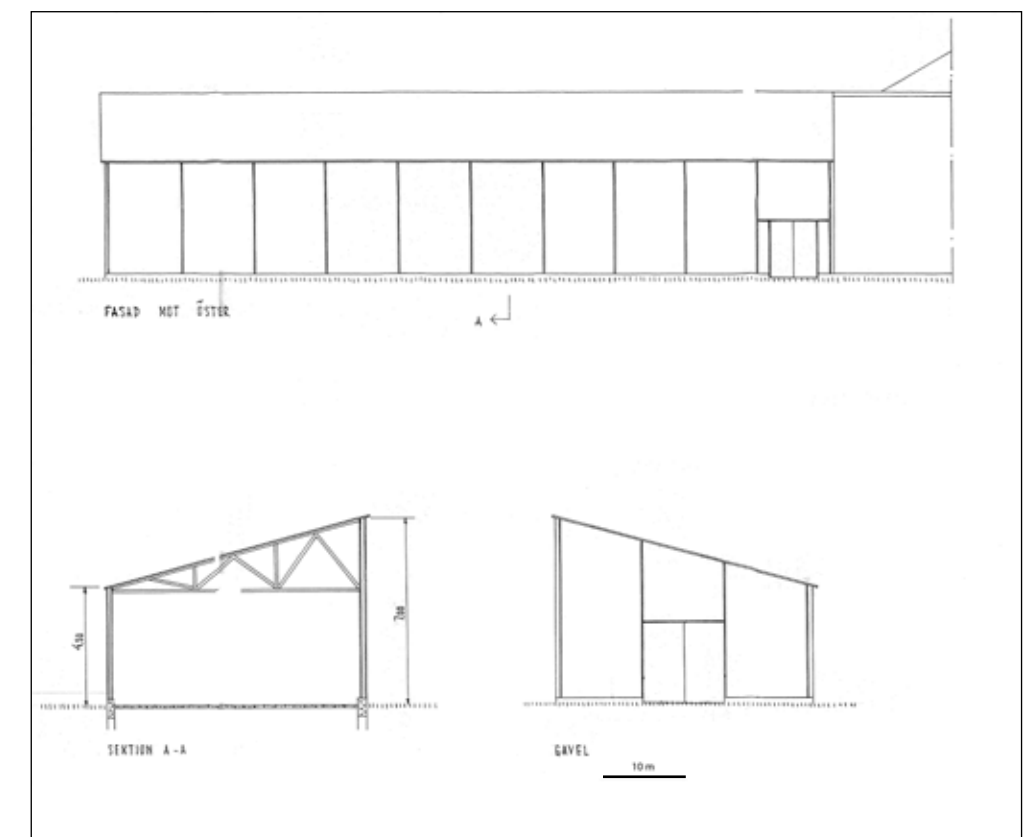
▲ Inbyggd gång i f.d. provisoriskt förråd från 1949.
Ldng20090262

Provisorisk lagerbyggnad uppförd 1949, från söder.
Ldng20090170 (överst t.h.)

Lagerlokal i provisoriskt förråd från 1949.
Ldng20090300 (nederst t.h.)

21.1 Lagerbyggnad (se plan på sid 15)

Beskrivning Lagerbyggnad uppförd 1953, tillbyggd söderut omkring 1973.	Byggår 1953
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt Byggnadstekniska ingenjörbyrån	
Byggmästare ÅSSA	

Funktion

Ursprunglig funktion: Lagerbyggnad för färdiga plastprodukter.

Senare funktion:

Nuvarande funktion: Lager (Svenskt Mathantverk)

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.

Grund: Betong på pålar av räls.

Stomme: Järn och plåt.

Fasad: Sinuskorrugerad omålad plåt mellan järnkonstruktion målad grön.

Tak: Sadeltak, korrugerad plåt.

Fönster: Fönsterrader med fem rutor vardera i järnbågar målade gröna.
Två- och treluftsfönster, ospröjsade, bruna träbågar.

Dörrar: Port av stål med stängsel.

Övriga detaljer: -

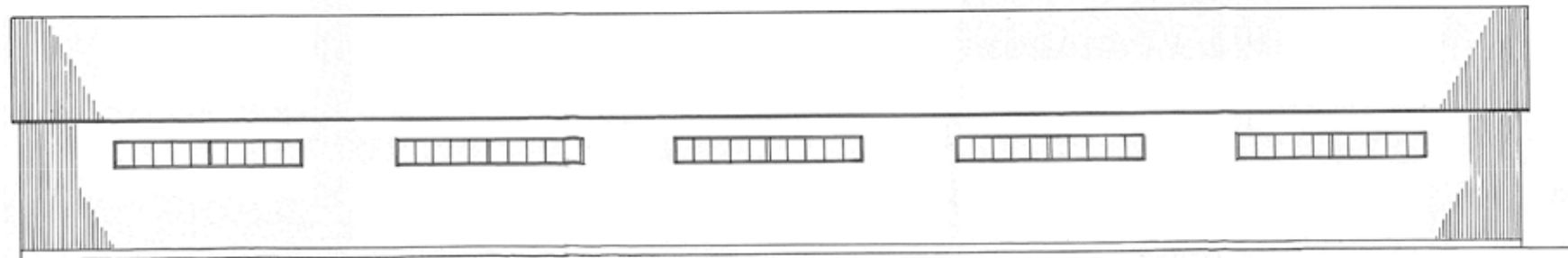
Interiör: Större öppet utrymme med gjutet golv, väggar av sinuskorrugerad plåt på järnstomme, takfönster täckta med korrugerad plast.

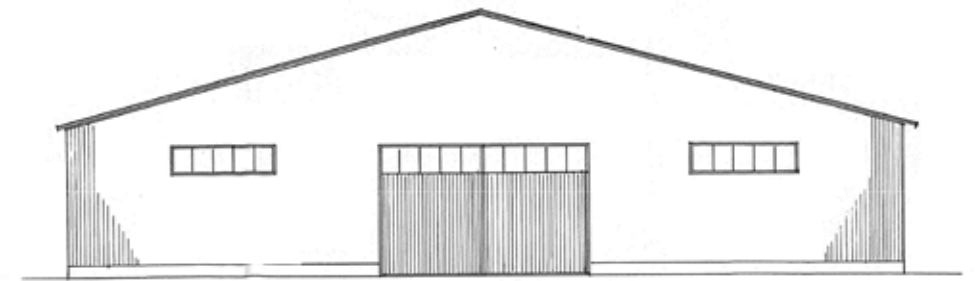
Lagerbyggnad uppförd 1953. Ldng20090183

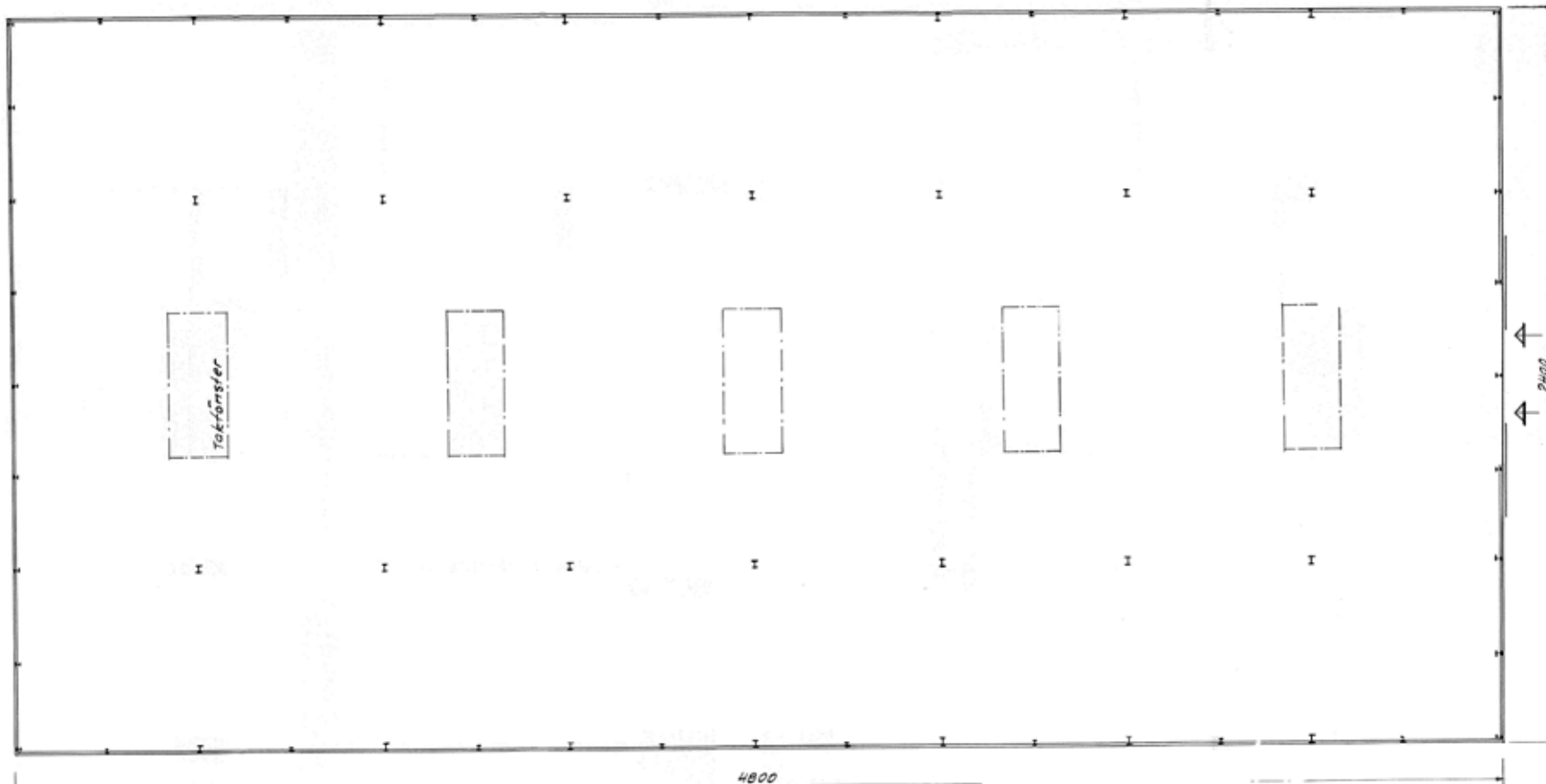
Lagerbyggnad uppförd 1953, interiör. Ldng20090181

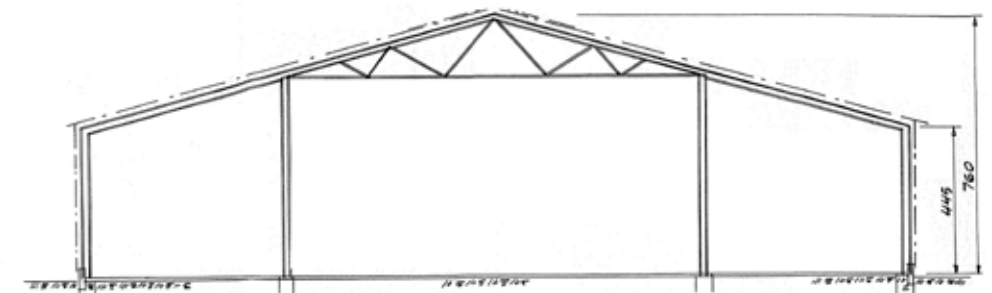
Fasad

Gavel

Plan

Tvärsektion

dm 10 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m
Skala 1:100

BK METALLVERKEN UPPLANDS-VÄSBY				
KV KORPKULLA 2, 11, 12				
Lagerbyggnad				
Datum	Ägare	By	Grupp	Nr
13/8-53	92	92	A	113-2
BYGGNADSTEKNISKA HUSEN, KLOSTRÄN				
SOLLENTUNA, Tel. 23 81 43				

21.2 Verkstadslokal (se plan på sid 15)

Beskrivning Tillbyggnad till byggnad 21.1 omkring 1973.	Byggår 1973
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt ELU Konsult AB	
Byggmästare ÅSSA	

Funktion

Ursprunglig funktion: Verkstad
Senare funktion: -
Nuvarande funktion: Verkstad (Fönstergruppen i Sverige AB (tillverkning av fönsterbågar)) Pentry och hygienutrymmen med ingång ifrån byggnad 22.

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Gjuten.
Stomme: Betong/Stål.
Fasad: Röd korrugerad plåt, grund av vita gjutna element.
Tak: Svagt lutande pulpettak täckt med korrugerad plåt.
Fönster: Kopplade, ospröjsade enlufts-fönster med träbågar, vitmålade.
Dörrar: Vitmålade plåtport.
Övriga detaljer: -
Interiör: Verkstadslokal med inbyggt kontor. Gjutet golv, korrugerat plåttak, skivinklädda väggar.

Byggnad 21.1 uppförd omkring 1973. Ldng20090194

Verkstadslokal använd av Fönstergruppen. Ldng20090193

Pentry och hygienutrymmen. Ldng20090329

22. Lagerbyggnad

Beskrivning Lagerbyggnad troligen uppförd under sent 1960-tal.	Byggår 1960-tal
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt ELU Konsult AB	
Byggmästare ÅSSA	

Funktion

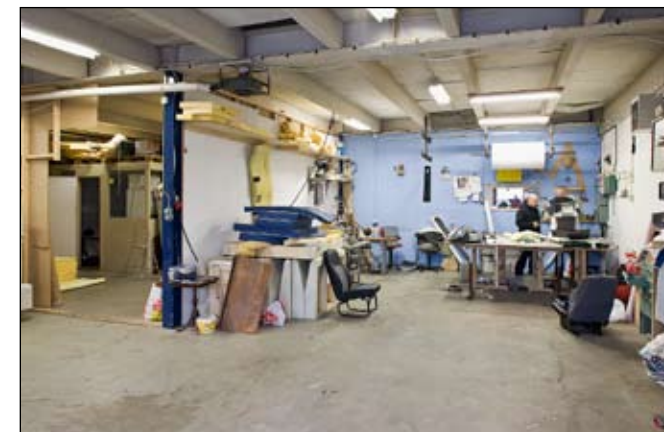
Ursprunglig funktion: Råvaru- och färdiglager för plastprodukter.
Senare funktion:
Nuvarande funktion: Småföretag (Tapetserare, Bilverkstäder, Däckförsäljning, K. Johanssons Bil & Plåt, A4 Bil & Båt, Superdäck Service, Nokicin, Svenskt Mathantverk).

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning och delvis vind.
Grund: Gjuten.
Stomme: Stål och betong.
Fasad: Korrugerad aluminiumplåt, mörkt grå med ljusa ränder längst med hela fasaden av korrugerad plast. Hörnlistor av ofärgat stål.
Tak: Sadeltak, täckt med trapetskorrugerad plåt.
Fönster: Två kopplade tvåluftsfönster och ett enluftsfönster, ospröjsade, brunmålade, sannolikt upptagna i sen tid.
Dörrar: Portar och dörrar av olika utformning. Två plåtportar av rödfärgad korrugerad plåt. Åt söder tre stora plåtportar inklädda med blått plastmaterial samt ett dörr- och fönsterparti av aluminium åt söder.
Övriga detaljer: -
Interiör: Byggnaden är avdelad i ett flertal lokaler till verkstäder för småföretagare. Lokalerna har gjutna golv, gjutna takbjälkar, väggar inklädda med skivmaterial och inbyggda kontor.
F.d. försäljnings- och verkstadslokaler i södra delen med kontors- och personalutrymmen (delvis i byggnad 21.2). Kontorsdel med pentry och hygienutrymmen inredda med plastmatta, vitmålade vävtapeter och vitmålat skivmaterial i tak

Byggnad uppförd som råvaru- och färdiglager för plastprodukter. Ldng20090190

Verkstadslokal uthyrd till tapetserarverksambet. Ldng20090185

Lagerbyggnad uppförd under 1960-1970-talet. Ldng20090184

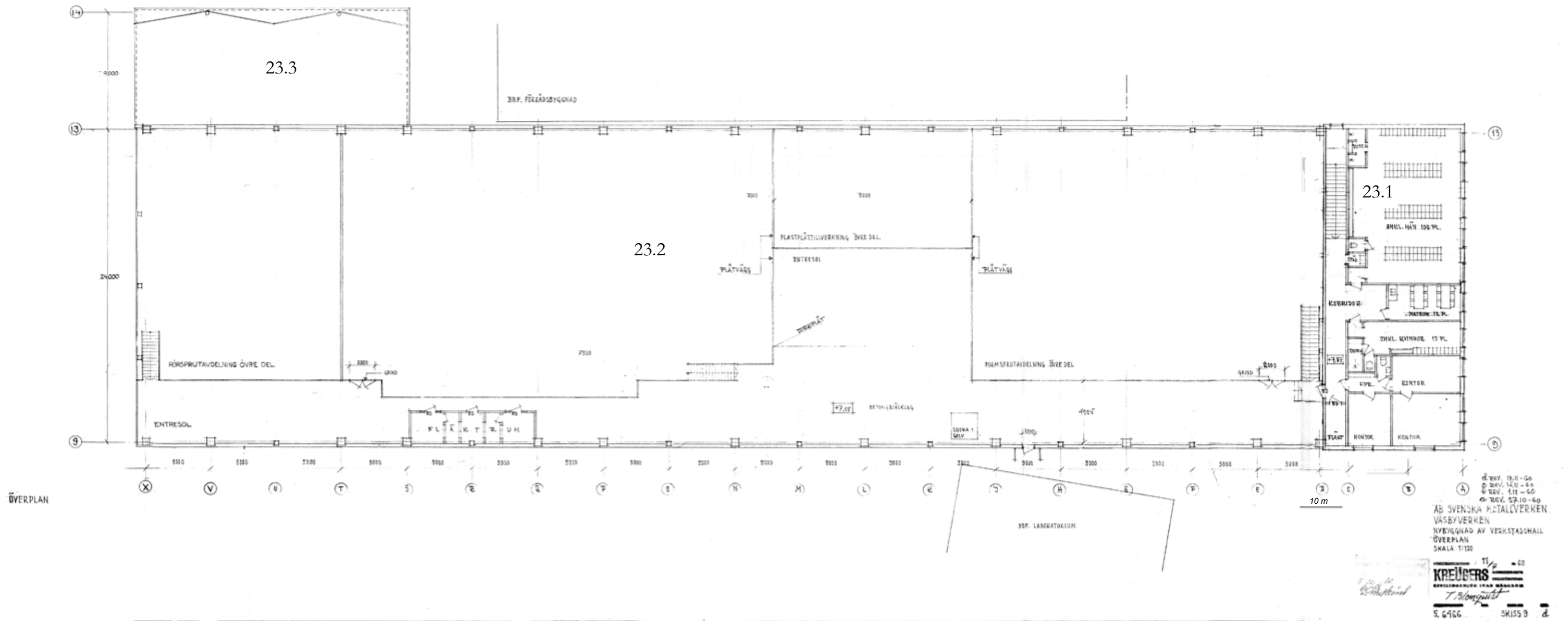

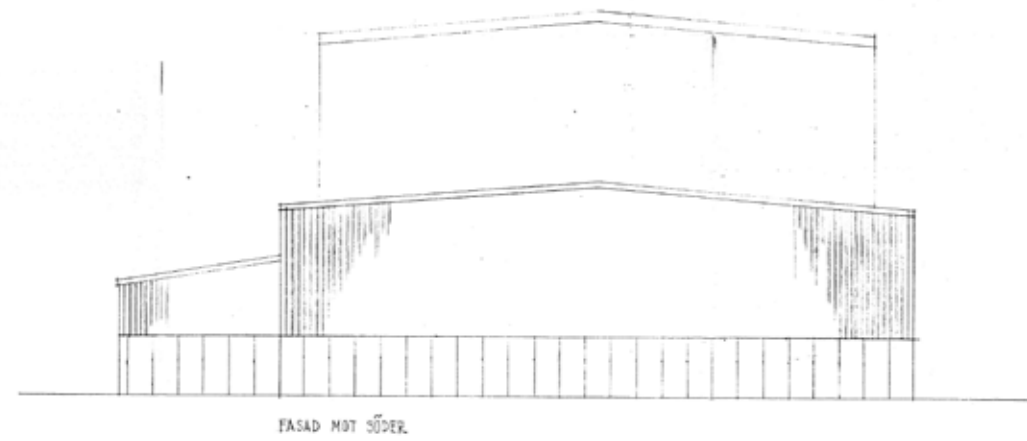
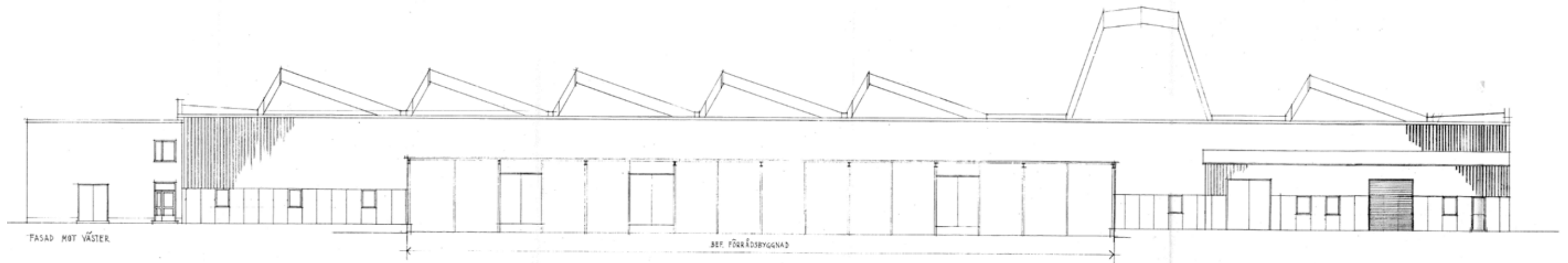
Öde lagerlokal i södra delen. Ldng20090326

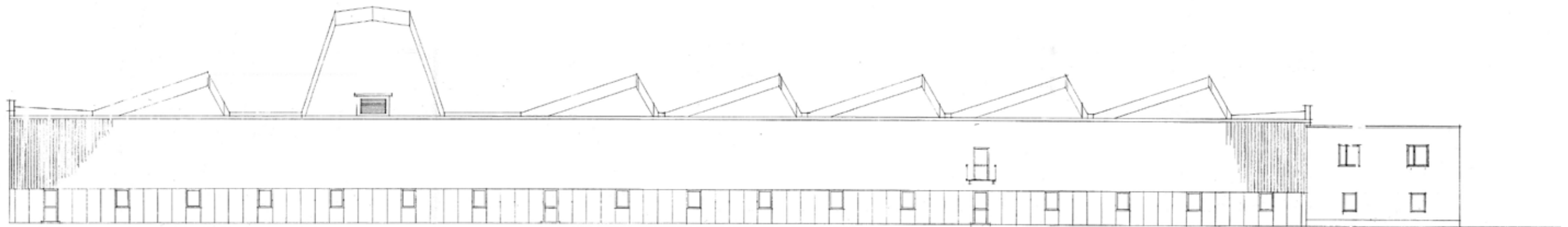
Verkstadslokal hyrd av K. Johanssons Bil och Plåt. Ldng20090186

23 Tillverkningsbyggnad för plastprodukter (se plan på sid 15)

10 m

10 m

23.1 Transformatorstation och laboratorium (se plan på sid 15 samt ritningar sid 66-67)

Beskrivning Byggnad uppförd i sammanhang med byggnad 23.1 och 23.3 1961 för tillverkning av plastprodukter.	Byggår 1961
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt ELV-konsulter	
Byggmästare AB Konstruktör	

Funktion

Ursprunglig funktion: Transformatorstation med hög- och lågspänningsställverk, omklädningsrum, driftslaboratorium och kontor.

Senare funktion: Kontor och konstnärsateljé våning 1 tr. (Treflex Holding AB, Svenskt Mathantverk, Gårdfarihandlarn AB, Härjedalsbröd AB, Härjedals dryck AB, Lillhårdals förvaltning AB)

Nuvarande funktion: Öde

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 2 våningar.

Grund: Betong på pålar.

Stomme: Betong.

Fasad: Slätputs, mörkgrå med ljusgrå sockel.

Fasad i övre våning inklädd med grön samt ofärgad plåt åt norr.

Tak: Plant tak täckt med papp. Plåt vikt om takfot.

Fönster: Kopplade tvåluftsfönster, ospröjsade aluminiumbågar.

Dörrar: Vikbar port täckt med skivmaterial, gulmålad. Portar av stål, gråvita.

En vit ordinär sentida villadörr i västra fasaden.

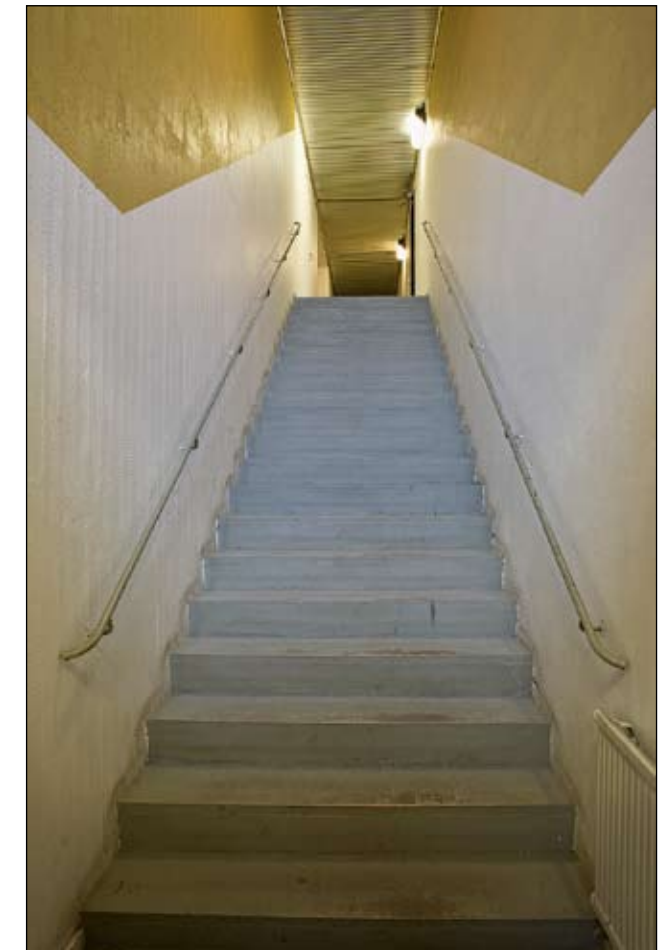
Övriga detaljer: -

Interiör: I bv ställverk samt gång till byggnad 23.2 med gjutna golv och väggar.

Våning 1 tr inrett med gjutet golv, vit- och gulmålade putsade väggar, tak av ofärgad sinuskorrugerad plåt, släta vita dörrar av trä och en järndörr.

Fasad mot norr.
Ldng20090179

Gjuten trappa till första våningsplanet.
Ldng20090180

23.2 Verkstadsbyggnad (se plan på sid 15 samt ritningar sid 66-67)

Beskrivning Byggnaden är uppförd i sammanhang med byggnad 23.1 och 23.3 1961 för tillverkning av plastprodukter.	Byggår 1961
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt ELV-konsulter	
Byggmästare AB Konstruktör	

Funktion

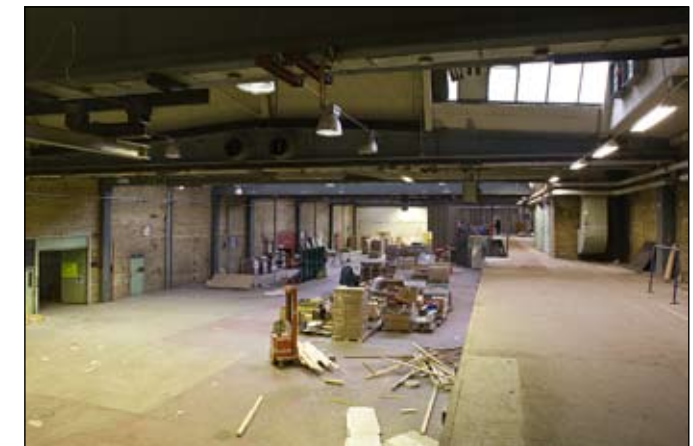
Ursprunglig funktion: Produktion av plastvaror som rör, folie och formsprutat gods.
Senare funktion: Under 1980-tal produktion av enbart plastfolie och vaccumformat gods. Essemplasts verkstad.
Nuvarande funktion: Lager och kontor (Svenskt Mathantverk)

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning samt entresolvåning.
Grund: Betong på pålar.
Stomme: Järn, betong, gult tegel.
Fasad: Hög sockel klädd med vita gjutna betongelement. Korrugerad plåt, röd (åt väster grön korrugerad plåt).
Tak: Svagt sluttande sadeltak med höga plåtinklädda lanterniner. Sågtandsformade lanterniner täckta med papp.
Fönster: Enlufts-fönster med omålade aluminiumbågar.
Dörrar: Plåtdörr målad blå i järnkarm. Plåtport klädd med grönt plastmaterial i plåtkarm. Trädörr med glasparti målad blå i blå träkarm försedd med skärmtak av omålade plåt.
Övriga detaljer: -
Interiör: Stor verkstadslokal med gjutet golv. Grönmålade gjutna takbjälkar. Väggar av gult tegel, delvis inklädda med grön korrugerad plåt. Av lanterninerna är en inklädd i korrugerad plåt och den andra gjutna element.
Entresol av betong med fläkt- och elrum försedda med plåtdörrar, målade ljusgröna.
Kontorsdel i entresolvåning med trägolv och kontorsutrymmen.

▲ Byggnad uppförd 1961 för tillverkning av plastprodukter, från söder. Ldng20090192

F.d. verkstadslokal.
Ldng20090172 ▶

Lanternin. Ldng20090174

Entresol inredd med kontor för Svenskt Mathantverk. Ldng20090177

23.3 Verkstadsbyggnad (se plan på sid 15 samt ritningar sid 66-67)

Beskrivning Byggnad uppförd i sammanhang med byggnad 23.1 och 23.2 1961.	Byggår 1961
Byggherre Svenska Metallverken	
Arkitekt ELV-konsulter	
Byggmästare AB Konstruktör	

Funktion

Ursprunglig funktion: Produktion av plastvaror som rör, folie och formsprutat gods.
Senare funktion:
Nuvarande funktion: Verkstad (Hasse Jakobssons Husvagnsservice)

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Betong på pålar.
Stomme: Järn, betong, gult tegel.
Fasad: Röd korrugerad plåt, grund av vita gjutna element.
Tak: Pulpettak täckt med papp.
Fönster: -
Dörrar Blåmalad port av plåt med plåtkarm.
Övriga detaljer: -
Interiör: Verkstadslokal med inbyggt kontor. Gjutet golv, korrugerat plåttak på stål- och betongkonstruktion, skivinklädda väggar. En vägg av gult tegel.

Del av byggnad uppförd 1961 för tillverkning av plastprodukter. Idag verkstad som hyrs av Hasse Jakobssons Husvagnsservice. Ldng20090196

Verkstadslokal använd av Hasse Jakobssons Husvagnsservice. Ldng20090195

24. Byggnadsbod (se plan på sid 15)

Beskrivning Byggnadsbod uppförd under 1960-talet.	Byggår 1960-tal
Byggherre -	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Byggbod
Senare funktion: Tapetserarverkstad (Väsby Möbelstopningar)
Nuvarande funktion: Öde

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Syllstockar direkt på mark.
Stomme: Regelverk.
Fasad: Locklistpanel, rödfärgad.
Tak: Sadeltak täckt med korrugerad eternit och trapetskorrugerad plåt.
Fönster: Kopplade tvåluftsfönster, ospröjsade, stolpgångjärn med rundad avslutning, vitmålade bågar. Två enluftsfönster, ospröjsade, stolpgångjärn med rundad avslutning, vitmålade bågar.
Dörrar: Port i östra gaveln klädd med liggande fasspontpanel, gulmålad, stolpgångjärn med rundad avslutning. Vitmålat slätt foder. Skärmtak av korrugerad plåt. Gjuten trappa.
Dörr i västra gaveln klädd med slät skiva, gulmålad, stolpgångjärn med rundad avslutning. Vitt slätt foder. Skärmtak av korrugerad plåt. Gjuten trappplan.
Övriga detaljer: I västra gavelröset en liten vindslucka klädd med locklistpanel. Skylt "Tapetserare"
Interiör: Verkstadslokal med inbyggt kontor, pentry och toaletter. Inrett med skivinklädda golv, väggar och tak. Blåmålade släta dörrar, smala, släta blåmålade lister och foder.

Byggnadsbod uppförd under 1960-talet. Ldng20090199 (ovan, fasad åt öst), Ldng20090201 (t.h, fasad åt väst).

Kontor, pentry och toaletter i byggnadsbod. Ldng20090385 (t.v.), Ldng20090386 (t.h.).

25. Verkstadslokal (se plan på sid 15)

Beskrivning På platsen stod tidigare ett affärs- och bostadshus i fyra våningar som kallades Brobacken, uppfört 1914. Hyresgästerna i Brobacken var bl.a. frisörmästare Thure Larsson "Rak-Lasse", Nybergs Livs och Fotograf Hedvig Lundkvist. Byggnaden revs 1965 för att ge plats för bilverkstaden som uppfördes på den gamla grunden.	Byggår 1965
Byggherre K. Johanssons Bilverkstad	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Bilverkstad
Senare funktion: K. Johanssons Bilverkstad
Nuvarande funktion: Öde

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Cementgjuten grund delvis mot den gamla spritputsade grunden efter Brobacken.
Stomme: Betong.
Fasad: Trapetskorrugerad plåt. Hörnlistor av plåt
Tak: Plant pappklätt tak. Plåt vikt om takfot.
Fönster: Ett tvåluftsfönster, ospröjsade, grönmålade bågar. (Under en del av trasig plåt skymtas grönmålade fönsterbågar med pressade hörnjärn som härrör från fönster i Brobackens grund.)
Dörrar: Port klädd med smal svart panel, försedd med sparkplåt, foder av plåt. En pardörr klädd med liggande gulmålad smal panel, foder av plåt.
Övriga detaljer: Utvärdig ventilationsanläggning. K. Johanssons Bilverkstad målat på takfotsplåt.
Interiör: Verkstadslokal med kök, toalett och förrådsutrymme. Verkstadslokalen har gjutet golv, putsade och vitmålade väggar med blå bröstning, putsat tak. Fönsteröppningar härrörande från Brobacken försatta med skivmaterial. Gjutna trappor upp till kök inrett med plastmatta och panelinklädda väggar och tak.

Verkstadsbyggnad uppförd 1965 på den äldre byggnaden "Brobackens" grund.
Ldng20090403

Öde verkstadslokal. Ldng20090378

26. Verkstadsbyggnad (se plan på sid 15)

Beskrivning Öppen byggnad av plåt uppförd vid okänd tidpunkt.	Byggår Efter 1980
Byggherre -	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion:
Senare funktion:
Nuvarande funktion: Småföretagare (Skrot- och reparation).

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Direkt på mark.
Stomme: Stål- och bräd konstruktion.
Fasad: Korrugerad plåt, stängsel.
Tak: Flackt sadeltak täckt med korrugerad plåt.
Fönster: -
Dörrar: Portar av stängsel.
Övriga detaljer: -
Interiör: -

Öppen verkstadsbyggnad. Ldng20090402

Öppen verkstadsbyggnad. Ldng20090400

27.1 Verkstadsbyggnad (se plan på sid 15)

Beskrivning Tillbyggnad till byggnad 1.2 vid okänd tidpunkt.	Byggår 1980-90-tal
Byggherre -	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

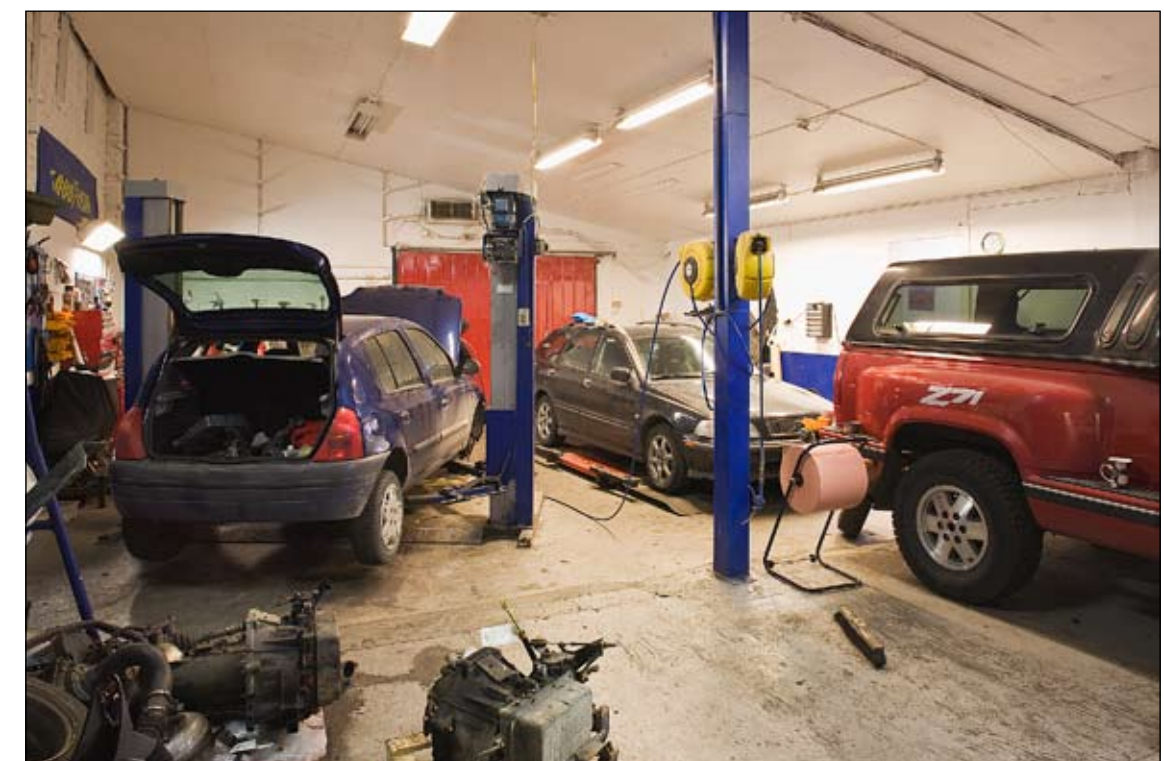
Ursprunglig funktion: Bilverkstad
Senare funktion:
Nuvarande funktion: Bilverkstad (Fyra hjul AB)

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Gjuten.
Stomme: Betong/tegel.
Fasad: Stående lockpanel, rödfärgad.
Tak: Pultettak, täckt med sinuskorrugerad plåt. Vindskivor av trä, vitmålade.
Fönster: -
Dörrar: Vikbar port av plåt, rödfärgad, vitmålad karm av trä.
Övriga detaljer: Port omgiven av skyltning med information om företaget Fyra hjul AB.
Interiör: Interiört sammanbyggd med byggnad 1.2. Verkstadslokal med gjutet golv. Vitmålad tegelvägg mot byggnaderna 1.1 och 3. Väggar delvis inklädda med skivor och delvis putsade, vitmålade med blå sockelmarkering. Skivmaterial i tak.

Bilverkstad Fyra Hjul AB. Foto Lisa Sundström. Lp20090305

Bilverkstad (Fyra Hjul AB), interiör. Ldng20090232

27.2 Kontor (se plan på sid 15)

Beskrivning Tillbyggnad till byggnad 27.1 uppförd efter 1989 innehållande kontor till bilverkstaden.	Byggår 1990-2000-tal
Byggherre -	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Kontor
Senare funktion:
Nuvarande funktion: Kontor till bilverkstaden Fyra Hjul AB

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Gjuten.
Stomme: Regelverk.
Fasad: Liggande rödmålad lockpanel.
Tak: Pulpettak täckt med trapetskorrugerad plåt.
Fönster: Två kopplade enlufts-fönster, vitmålade. Rödmålade släta foder.
Dörrar: Slät, vitmålad trädörr försedd med vitmålat, slätt foder.
Övriga detaljer: -
Interiör: Kontor till bilverkstaden inredd med plastmatta, skivinklädda vitmålade väggar och tak. Ståldörr till verkstad, byggnad 27.1, på ena sidan inklädd med rödmålad panel. Vita kopplade enlufts-fönster med vita, släta foder.

Kontorstillbyggnad till bilverkstad Fyra Hjul AB. Lp20090303

Kontor till bilverkstad Fyra Hjul AB. Ldng20090234

28. Förråd (se plan på sid 15)

Beskrivning Enkelt förrådsbyggnad uppförd efter 1989.	Byggår 1990-2000-tal
Byggherre -	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Förråd
Senare funktion:
Nuvarande funktion: Förråd

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Direkt på mark.
Stomme: Regelverk?
Fasad: Stående smal locklistpanel, blå.
Tak: Sinuskorrugerad plåt, skärmtak längst med byggnad 3.
Fönster: -
Dörrar: Omålad spegeldörr av ”allmogetyp”.
Övriga detaljer: -
Interiör: Ej besökt.

Förrådsbyggnad uppförd efter 1989. Foto Lisa Sundström. Lp20090304

29. Lagerbyggnad (se plan på sid 15)

Beskrivning Lagerbyggnad uppförd 1960.	Byggår 1960
Byggherre Svenska Metallverken.	
Arkitekt Hans Åberg.	
Byggmästare AB Konstruktör.	

Funktion

Ursprunglig funktion: Mellanlager för mässingsgods.
Senare funktion: Förråd
Nuvarande funktion: Förråd

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning.
Grund: Gjuten.
Stomme: Järnkonstruktion.
Fasad: Trapetskorrugerad plåt. Blå. Svarta hörnlistor av plåt.
Tak: Plant tak, pappklätt. Plåt vikt om takfot.
Fönster: -
Dörrar: Port av korrugerad plåt.
Övriga detaljer: -
Interiör: Enkel förrådsbyggnad med jordgolv. Putsad vitmålad vägg åt söder, skivinklädd vägg åt norr, gjutet tak.

Vy över del av norra verket med lagerbyggnaden i förgrunden. Ldng20090414

30. Verkstad (se plan på sid 15)

Beskrivning Byggnad uppförd omkring 1985 av en privatperson som i byggnaden avsåg att bygga ett mindre flygplan.	Byggår 1980-tal
Byggherre -	
Arkitekt -	
Byggmästare -	

Funktion

Ursprunglig funktion: Verkstad.

Senare funktion:

Nuvarande funktion: Öde

Byggnadsbeskrivning

Antal våningar: 1 våning

Grund: Gjuten platta.

Stomme: Trä.

Fasad: Stående träpanel. Gulmålad med vita hörnlistor, foder och vindskivor.

Tak: Sadeltak täckt med trapetskorrugerad svart plåt.

Fönster: Ett enrutsfönster åt norr.

Dörrar: Port klädd med stående brun träpanel, försedd med sparkplåt samt en dörr klädd med fiskbensställd panel, omålad med rombisk glasruta.

Övriga detaljer: -

Interiör: Ej besökt. Vid det interiöra besiktningstillfället var byggnaden flyttad.

Verkstad uppförd omkring 1985 av privatperson som här avsåg att bygga ett mindre flygplan. Ldng20090205

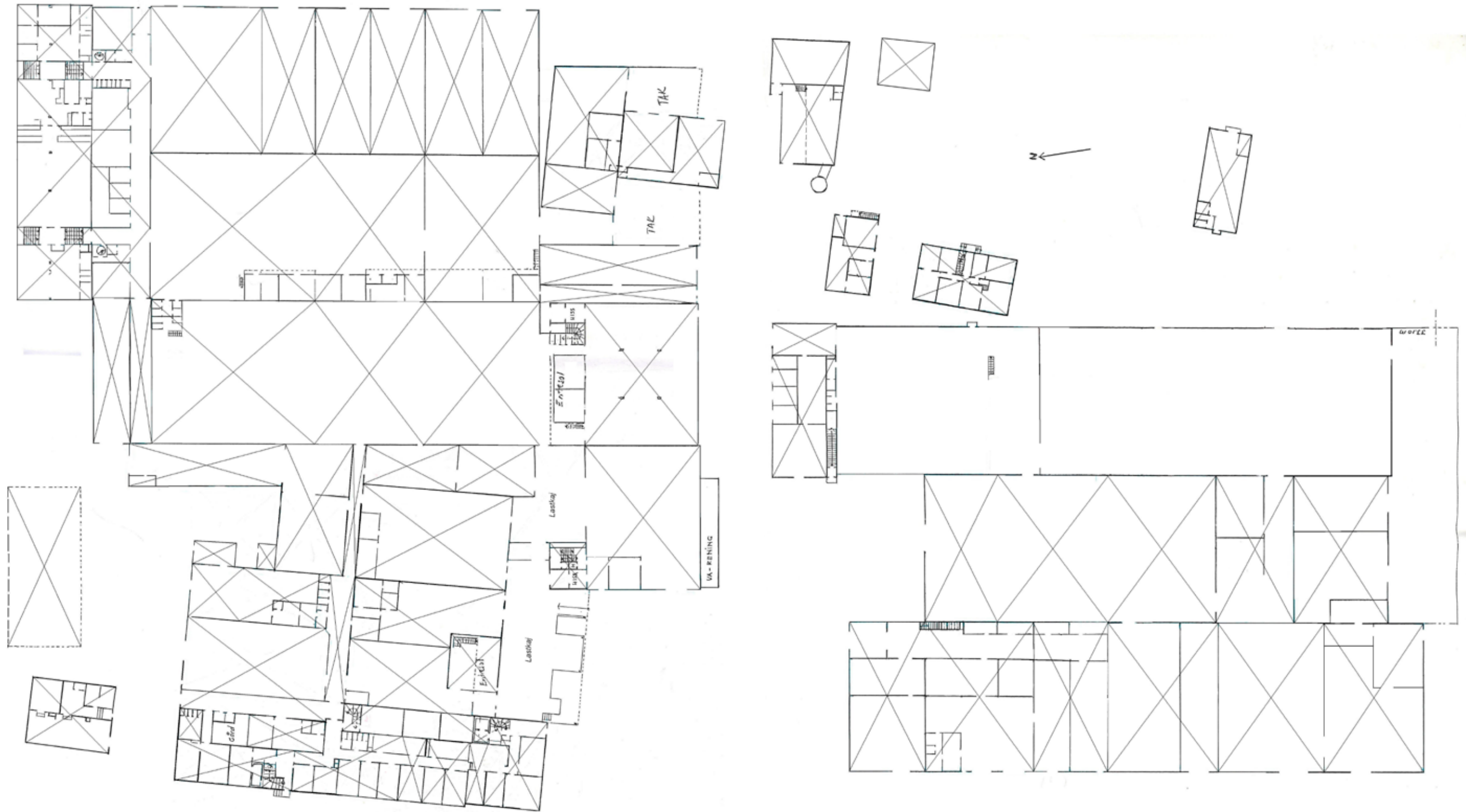
Bilaga 1.
Våningsplanen i kvarteret Messingen

KÄLLARPLAN

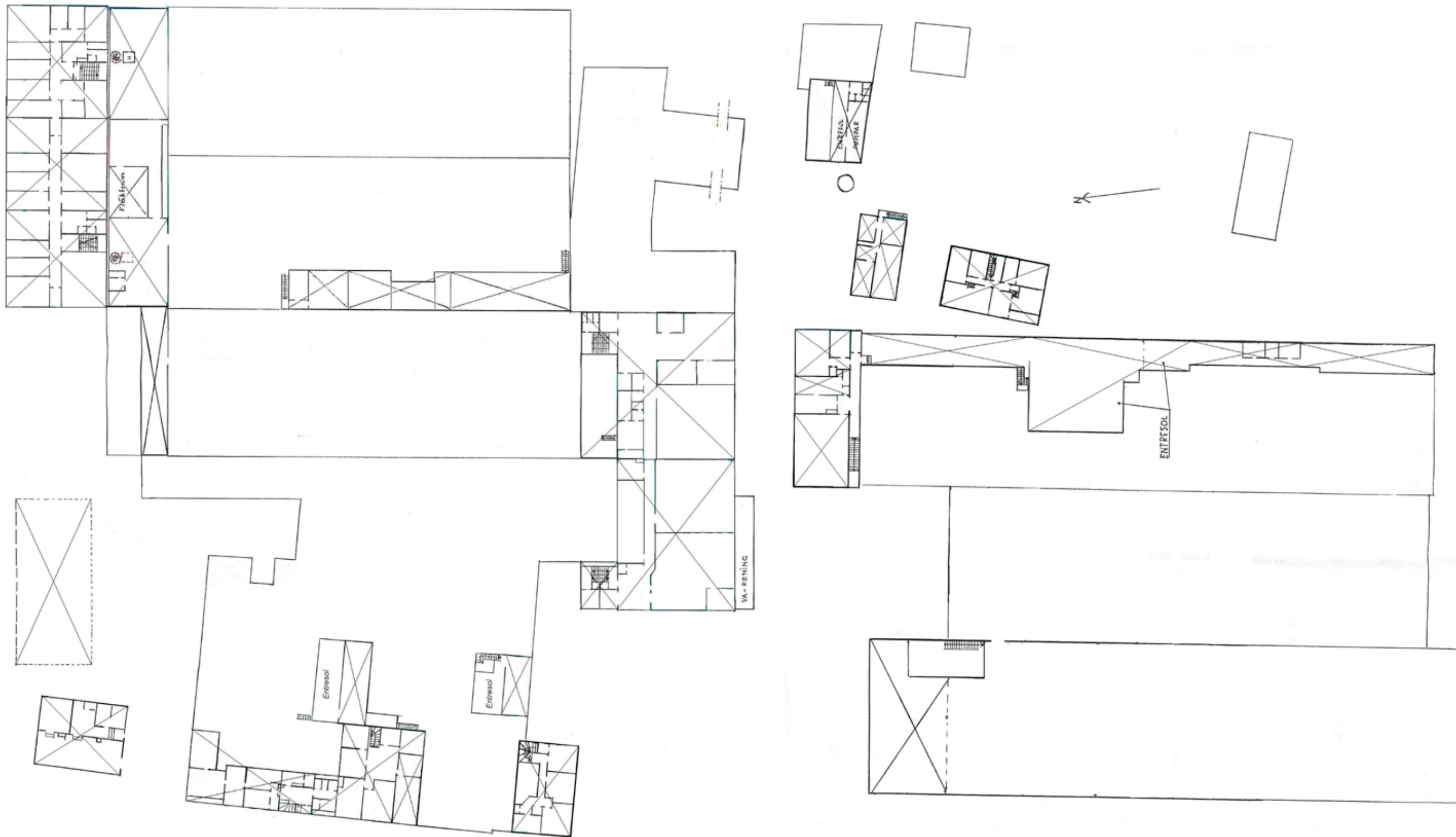
BOTTENPLAN

Ritning av dagens planlösning 2009. Revidering av ritning "Väsby företagscenter" utförd av Åg 841020, reviderad 871115.

20 m

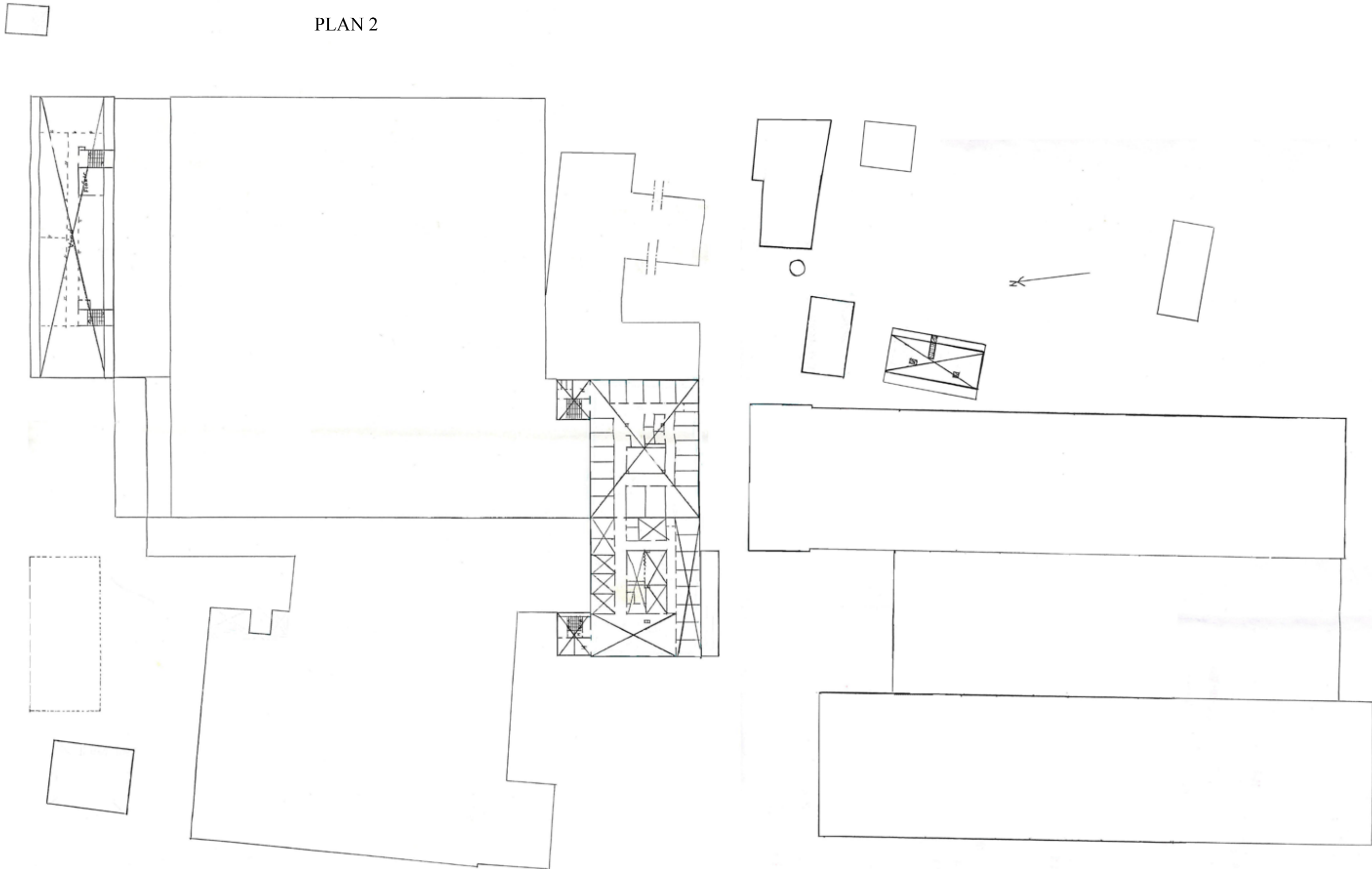
PLAN 1

Ritning av dagens planlösning 2009. Revidering av ritning "Väsby företagscenter" utförd av Åg 841020, reviderad 871115.

20 m

PLAN 2

Ritning av dagens planlösning 2009. Revidering av ritning "Väsby företagscenter" utförd av Åg 841020, reviderad 871115.

20 m

PLAN 3

Ritning av dagens planlösning 2009. Revidering av ritning "Väsby företagscenter" utförd av Åg 841020, reviderad 871115.

20 m

Litteratur

Ahlqvist Lars-Göran, Lönnqvist Lena, *Så byggdes Väsby, En 30-årskrönika i ord och bild*, Falköping 1983

Backlund Ann-Charlotte, Olsson Thomas, *Kvarteret Messingen och Wäsby Verkstäder*, Stockholm 1989

Berg Sixten, Bodin Sven, *"Här i Wäsby just ingenting Sker" – folkrörelser i Upplands väsby från sekelskifte till 50-tal*, Upplands Väsby 1982

Möllerström Sten, *The Metal way, En bildberättelse om AB Svenska Metallverken*, Stockholm 1957

Nordström Alf och Curman Johan, *En bok om Upplands Väsby*, Motala 1973

Olausson Ingrid, *Upplands Väsby 50 år – ett stycke svensk nutidshistoria*, Upplands Väsby, 2002

Schmidt Ylva, *Wäsby verkstäder, Sammanställning av arkivmaterial*, Rapport 1995:2, Stockholms läns museum

AB Svenska Metallverken inviger 1948 års nybyggnad i Upplands Väsby 24/3 1949

Välkommen till Upplands Väsby, Lovisa, Finland, 1987

Vi ser på Metallverken, En rundvandring i ord och bild vid Väsbyverken, UV 654 maj 1963

Källor

Upplands Väsby, Ett förortssambälles utveckling, Konsthögskolans Arkitekturskola 1975

Upplands Väsby kulturhistoriska miljöer, Uddevalla 1988

Otryckt material

Ann-Charlotte Backlund, *Messingen – Kulturhistorisk inventering av ett industriområde i Upplands Väsby*, Upplands Väsby kommun 1989

Kvarteret Messingen, Industriområde, Upplands Väsby kommun, *Byggnadsantikvarisk utredning, Etapp 1*, Upprättad av Jan Perotti och David Hanson, AIX Arkitekter AB, 2008-11-04

Arkiv

Bilder och ritningar

Kommunens arkiv

Ritningar förvarade i kvarteret Messingen

Kartor

Lantmäteriet Gävle

Kommunens arkiv

